

Шоир ва рӯзноманигори маъруф Асад Гулзодаи Бухорой дар соли 1935 дар деҳистони Шавғони ноҳияи Пешкӯи вилояти Бухоро ба дунё омадааст. Таҳсилоти миёнаро дар мактаби зодгоҳаш фаро гирифта ва дар солҳои 1954-1958 дар донишқадаи забон ва адабиёти тоҷики Донишгоҳи давлатии Омӯзгории шаҳри Душанбе таҳсили илм кардааст.

Солҳои 1958-1968 дар мактабҳои ноҳияи Пешкӯ аз фанҳои забон ва адабиёти тоҷик дарс дода ва як муддат ба унвони директор, мудири умури таълимии мактаб ифои вазифа намудааст. Дар соли 1968 ба унвони корманди бахши барномаҳои радиошунавонии вилояти Бухоро, пас аз он то соли 1995 ба унвони сардабири радиожурнали “Насриддин дар Бухоро” кор кардааст.

Бехтарин намунаҳои ашъори Асад Гулзода дар маҷмӯаҳои шеърӣ ӯ бо номҳои “Насими Бухоро” (Бухоро, “Бухоро”, 2001), “Хати пешона” (Душанбе, “Суруш”, 2003), “Шукуфаҳои Бухоро” (Душанбе, “Маориф ва фарҳанг”, 2004), “Нафаси баҳор” (Душанбе, “Маориф ва фарҳанг”, 2007), “Намози рӯи барг” (Душанбе, “Маориф ва фарҳанг”, 2007), “Арзи сипос” (Бухоро, “Бухоро”, 2012), “Кулӣёти осор. Дар 3 ҷилд. Ҷилди 1. - Тошканд, “Янги нашр”, 2017) дар маҷмӯаҳои дастҷамъии “Мурғобӣ чӣ мекобад?”, “Лафзи ширин”, “Қаҳқашони орзӯ”, “Тули мурод”, “Тулистони адаб”, “Фариштагони форсигӯ”, “Донишномаи забон ва адабиёти форсии Ёзбекистон: қарни бистум то кунун”, “Тазкираи адабиёти бачаҳо”, дар китобҳои дарсии хонишу забони модарии синфҳои ибтидоӣ, адабиёти синфи 11-и мактабҳои Ҷумҳурии Ёзбекистон, дар саҳифаҳои матбуоти даврии Ёзбекистону Тоҷикистон ва хориҷ аз он ба ҷоп расидаанд.

ISBN-978-9943-22-298-4

АСАД ГУЛЗОДАИ БУХОРОЙ * КУЛІЙЌТИ ОСОР

II

АСАД ГУЛЗОДАИ БУХОРОЙ

КУЛІЙЌТИ ОСОР

ДАР 3 ҶИЛД

ҶИЛДИ 2

АСАД ГУЛЗОДАИ БУХОРОӢ

КУЛИЁТИ ОСОР

ДАР 3 ЧИЛД

ЧИЛДИ 2

*Шеърҳо, дostonҳо, ривоятҳо ва чистонҳо
барои кӯдакону наврасон*

ТОШКЕНТ
«YANGI NASHR»
2018

УЎК: 94.33.(575.146+575.171)
65.013.7
A21

Асад Гулзодаи Бухорой. Куллиёти осор. Дар 3
чилд. Ҷилди 2. Шеърҳо, дostonҳо, ривоятҳо ва чистонҳо
барои кӯдакону наврасон. – Т.: “Yangi nashr”, 2018. –
454 саҳ.

КБК 65.013.7

ISBN-978-9943-22-298-4

Таҳия, танзим ва таҳрири
ҶАЪФАР МУҲАММАДИ ТИРМИЗӢ

Тақриздиханда:
ТАВАККАЛ ЧОРИЕВ,
профессори Донишгоҳи давлатии Бухоро

Аз он замон ки мухлисони шеърӯ адаб бо ашъори шоири
ширинкаломи кӯдакон ва навҷавонон Асад Гулзодаи Бухорой
ошноӣ пайдо намуданд, 60 сол мегузарад. Дар тӯли ин солҳо
шоири маҳбуи ҳамаи мо, ба хусус, кӯдакону навҷавонон, ба
унвони як адиби заҳматкаш ва ӯрталолш шинохта шуд, ашъори
обдору тобдораш вирди забонҳо гашт, маҷмӯаҳои шеъраш
дастраси хонандагон гардид. Ҷилди дуввуми “Куллиёти осор”-и
ӯ шеърҳо, дostonҳо, ривоятҳо ва чистонҳои дар солҳои гуногун
сурудаи шоирро дарбар мегирад.

Умедворем, ки ашъори дар ин ҷилд фароҳамомадаи Асад
Гулзодаи Бухорой писанди таби шумо гардад.

ISBN-978-9943-22-298-4

© «Yangi nashr» 2018

ШОИРИ МАҲБУБ

Шоирони соҳибтаҷриба, идрокгари олами кӯдакон ва наврасон чун Асад Гулзодаи Бухорой кӯшиш менамоянд, ки дар шеърҳои худ хислату характери ворисонро монанди хушзеҳнӣ, ҳозирчавобӣ, хушгуфторӣ бо интиҳобу қорбасти суҳанҳои пуробуранги бадеӣ ва муассир баён намоянд. Каломи дилнишин, суҳанони шахдбор, сабку услуби ба худ хоси Асад Гулзодаи Бухорой аз мондагорӣ ва устувори сурудаҳои нотақрору падидаҳои нав шаходат медиҳад. Дар эҷодиёти ӯ масъалаҳои интиҳоби ном ва номгузорӣ, ба ғаҳво- ра ҳобонидани тифли навозд, амалу чараёнҳои “алла”гӯии модар, навозишу парастии чигаргӯша, ҳарфгӯию забонбарории фар- занд, побарориву роҳгардии тифл, тохтутозу чобукӣ, саволдиҳи- ву кунҷковӣ, орзуву умедҳо, ҳулку атвори нақў, рафтору гуфтори ҳамида, дастёриву ҳимматпешагӣ, худшиносиву донишандӯзӣ, соҳибмаърифативу соҳибмаданиятӣ, талқини характери хислатҳои наҷиби қаҳрамонҳо дар алоҳидагӣ, инчунин дар яқҷоягӣ ҳусну қубҳи суҳанварӣ, афқору таҳайюл, услуби хоси эҷодии шоирро боз ҳам равшантар гардонидааст. Афқору ақидаи ватандӯстонаи Асад Гулзода бо ҳиссиёти баланд ифода гардида, ба кас болу пар ме- бахшад ва ба қаҳрамонию садоқатмандӣ даъват менамояд. Илова бар ин дар дили ҳар як инсон аз овони хурдсолӣ тухми нақўкорӣ, бовичдонӣ, ростқавлию росткорӣ, хушхлоқӣ ва ҷолокию қоби- лиро мепарварад, бар зидди рафторҳои бад, мунофиқӣ ва дурӯғ- гӯиву фиребдиҳӣ мубориза бурдан водор мекунад. Шоири маҳбуб на фақат ҳамчун дӯсту рафиқи меҳрубон ба кӯдакону наврасон аз таҷрибаи зиндагӣ, дидаю шунда, мушоҳидаю тасаввурот ва фи- кру андешаҳояш нақл мекунад, балки нисбат ба онҳо ҳамчун дӯсту рафиқ серталабу саҳтгир ҳам мебошад. Ӯ хурдтараконро ба ихти- ёри худ намегузорад ва аз рафтору муомилаи бадашон ҷашм наме- пӯшад. Дар баробари ҳассосона идрок қардани қорҳои хуб, раф- торҳои наҷиб, орзуҳои неки онҳо, инчунин ҳама гуна айбу камбудӣ ва рафторҳои ношоистаи онҳоро ҳам моҳирона нишон медиҳад ва танқиду мазаммат мекунад.

Ашъори шоир аз ҷиҳати мазмуну мундариҷа, аз ҷиҳати шаклу санъат рангин аст. Ӯ дар бораи фаслҳои сол, табиат, ватан, дӯстии халқҳо, хониш, мактаб, меҳнат, дӯстии бачагони хурдсол, ҳаёти ҳуди хурдтаракон шеърҳои хушқофияву хушрадиф эҷод наму- дааст. Шоир бо воситаи шеърҳояш кӯдакону наврасонро ҳам ба

меҳнат ва ҳам ба маслиҳати пирон амал намудан даъват мекунад. Дар шеърҳои шоир олами поку беолоиши кӯдакон бо тамоми рангу бораш ба тасвир кашида шудааст. Хусусан, меҳри хосса ва бетакрори ӯ нисбати падару модар ва бибию бобояш бо як маҳорати баланд ба қалам гирифта шудаанд. Шоир хуб медонад, ки барои кӯдак ҳама чизи мутааллики волидонаш ва бобою бибиаш муқаддасу шавқовар аст. Вай онҳоро саҳт дӯст медорад ва илова бар он ба онҳо бо ихлоси кӯдакона менигарад.

Интиҳоби ном ва номгузорӣ ба тифли навзод кори саҳл нест. Ба ҳамагон маълум аст, ки ба фарзанди нахусти наварӯсу тозадомод аз рӯи ҳурмату эҳтиром ва анъанаҳои миллии номгузорӣ бобову модаркалон номи зебову пурифтихор мениҳанд. Шоири маҳбуб Асад Гулзода тавачҷӯҳи падару модарони ҷавонро ба суннати миллии номгузорӣ ҷалб намудааст. Ин аст, ки дар эҷодиёти ӯ номҳое чун Гулноза, Дилноза, Шаҳзода, Заррина, Парвина, Сабрина, Вазира, Замира, Гулрухсор, Шабнам, Раҳима, Салима, Ҳалима, Ҳилола, Зулфия, Фотима, Лайло, Зӯҳро, Лола, Шалола, Зилола, Назокат, Гулҷамол, Шаҳноз, Зебо, Гулнора, Анора, Нигора, Моҳпора, Ҷаҳонгир, Шерзод, Алишер, Шералӣ, Ҷаъфар, Шодмон, Музаффар, Самандар, Қодир, Камол, Анвар, Олим, Саид, Илҳом, Қобил... бо маънои луғавию ифодаи талаффуз хусусиятҳои миллиро чун нурҳои дурахшони хуршед ҷилвагар менамоянд.

Гузаштагон ба дугоникҳо, агар ҳар ду духтар бошад Фотима ва Зӯҳро, Кубаро ва Заҳро, агар писар бошад Ҳасан ва Ҳусейн, Баҳтиёр ва Ихтиёр, Камол ва Ҷамол, агар духтар ва писар бошанд, Фаррух ва Гулрух, Равшан ва Гулшан ном ниҳодаанд. Шоир Асад Гулзода ба масъалаҳои мазкури миллии низ эътибор додааст. Ҳамингуна манзара дар шеъри “Дугона” хувайдост. Модари соҳиби шаш фарзанд фарзандони дугоник таваллуд мекунад, ки ҳар ду духтаракони дӯструянд. Ба яке Фотима, ба дигаре Зӯҳро ном ниҳода мешавад.

Ба гаҳвора бастанӣ кӯдак яке аз расму ойинҳои мардумӣ мебошад. Ин расму ойинро дар Бухоро 4-5 нафар занҳои обрӯманди серфарзанд бо модару модаркалони кӯдак дар якҷоягӣ мегузаронанд. Яке аз занҳо ҳамроҳи модару модаркалони кӯдак гаҳвораро бо гузоштани гаҳворапӯшаку дастбандаку кӯрпача барои хобидани кӯдак тайёр мекунанд. Занҳо модари кӯдакро ба назди гаҳвора даъват намуда, фарзанди ӯро ба даст гирифта, ба гаҳвора наздиктар бурда, тарзи хобонидану бастанро ба ӯ ёд медиҳанд. Ҳамин расму ойинро модарон ва модаркалонҳои Бухоро “панҷон” меноманд,

ки он аз маросими “Тахворабандон” куллан фарқ дорад. Шоир бо тасвири чунин маросимҳои халқӣ ба масъалаи бардавом ва абадӣ мондани урфу одатҳо, дар тарбияи фарзанд бефарқ набудани ҷавон ва ҷаҳансолмодаронро дар мисоли маросимҳои миллии мардумӣ бо баёни ғайбӣ модарони Бухорои Шариф барои ҳамагон талкин менамояд. Дар эҷодиёти шоир “Алла”-и модар эҳёгари оламу одамият аст, ки аз лаҳзаҳои давраи ширхорӣ бо ритму оҳанги хосса ба кас ҳаловат мебахшад. Кӯдак бо баробари шунидани “алла”-и модар осудаву бофароғат хоб мекунад. Дар замири “алла”-и модар орзуву умедҳои нав ҷамълҷамъ мебошад. Дар китоби “Фолклори Бухоро”, “Таронаҳои Самарқанд”, “Фолклори халқи тоҷик” ва дигар китобҳо, инчунин ашъори назмиву насрии адабони муосир матнҳои суруди “Алла” вохӯрада, ки офаридгори он модарону занҳои рӯзгордидаанд. Дар эҷодиёти шоир Адолат ном шахс ҳамчун модари меҳрубону дилсӯз, ғамхору мушфиқ, соҳибхунару донишманди суруди “Алла” тасвир гардидааст. Ё барои набераву абераҳо аз лавҳи хотир бо шева ва гуфтори хосси мардуми Бухоро афсонаву қисса ва ривоятҳои дилангез нақл мекунад.

Дӯстдориву парастии ба кӯдак завқӣ эстетикӣ мебахшад. Ин аст, ки падару модар, хешу ақраба, аҳли оила кӯдакро бо суҳанҳои ҳалиму ғолам навозиш мекунад. Ҳамин гуна амали калонсолон дар матни шеърҳои “Дӯстдорӣ”, “Очамонанд”, “Умед” муҷассам гардидааст. Шоир ҳамчун устои тарбиятгар бо интиҳоби калимаю ибораҳои дилкаш дӯстдорӣ намудани тифли навоздро ба падару модар ва аҳли оила меомӯзонад. Бо ҷонишини шахси яқуми танҳои “ман” шахси дӯстдоштаро бо ёрии сифати “ширин” амалҳои тифли навоздро возеҳ менамояд. Барои падар тифли навози модар – тану ҷон, хонабон, соябон, зебоча, доноча, меҳрубон. Рафтор, гуфтор, дидор, ҳумори фарзанд барои падар чун шахду шакар, қанду асал ширин аст. Калимаҳои ҳамҷофияи “дод”, “зод”, “бод”, “шод” дар матни шеър мусиқияти ба худ хосро ба вуҷуд овардааст, ки он аз овони ширхорӣ дар зеҳни тифли навоз заминаҳои мусиқашунавоӣ ва мусиқаписандиро фароҳам месозад. Бино ба маълумоти шоир дар вақти аз ҷониби кӯдак гуфтани вожаҳои “иғо”, “иға”, “да-да”, “на-на”, “був”, “бу-ва”, “ҷи-ша”, “ги-ша” хешовандону шахсони наздики ӯ хурсанд мешаванд. Шоир ҳам мисли дигарон дар вақти гуфтани калимаҳои на-на, да-да, бо-бо, мо-мо, ма-ма, ал-ла аз ҷониби наберааш Шабнам шод гаштааст. Бобо бар ивази ин набераашро бо суҳанони “Ғамро ҳаргиз набинад”, “Умри Чинорро бинад” дуо кардааст, ки он нишонаи бардавомии фарҳмандӣ ва дуогӯии

мардумиро ба хотир меорад. Мардуми нуктадон беҳуда нагуфтаанд, ки “фарзанд – дона, набера – мағзи дона”. Таъму маза дар мағз мучассам аст. Аз ин ҷиҳат барои бобову модаркалон нисбат ба фарзанд меҳри набера баландтар мешавад. Шоир ҳамчун табиб хотирнишон менамояд, ки кӯдак дар вақти дандонбарорӣ бемадор, камҳаракат, бемор мешавад. Барои рафъи чунин беморӣ дар Бухоро расму ойинҳои дандонбарорӣ гузаронида мешавад. Мардуми Бухоро дандонҳои дар давраи ширхорӣ пайдошударо бо таъбири “дандони ширӣ” ёдоварӣ мекунанд. “Дандони ширӣ” номидани мардум нисбат ба давраи ширхорист. Ба пиндори шоир кӯдакон маҳсулоти қаннодиро бо ҷону дил дӯст медоранд ва бештар истеъмоли мекунанд. Аз ин сабаб баъзе аз дандонҳои онҳо дардманд мешавад, меафтад. Сабаби дигар бо мисвок сари вақт нагуштани дандонҳост.

Қаҳрамони шеъри “Дуои модар” фарзанди хурдсол буда, аз сабаби хӯрдани яхмос ба бемории дарди гулӯ гирифта мешавад. Ҳарорати бадан аз ҳолати муқаррарӣ зиёд мегардад. Модар фарзанди беморро назди духтур бурда, ба дарди гулӯяш шифо меҷӯяд.

Тасвири манзараҳои бозиву машғулоти дӯстдоштаи кӯдакон, чун мошинчабозӣ, аспчабозӣ, харчасаворӣ, лойбозӣ, лӯхтакбозӣ, хонарӯбӣ, нонпазӣ ва ғайра мебошанд, ки шоир ҳар яке аз он бозиҳоро монанди мусаввир бо суҳанҳои пуртаъсир баён менамояд. Бино ба талқину тавсифи шоир кӯдакон дар вақти лойчабозӣ яке кулолгар, дигаре танӯрсоз ва сеюмӣ нонпаз, дар вақти мошинчабозӣ яке ронанда, дигаре нозири роҳ, дар вақти хоначасозӣ яке ҷӯбфурӯш, дигаре устои дуредгар, дар вақти лӯхтакбозӣ яке фурӯшанда, дигаре харидор шуда бозиро оғозу саранҷом медиҳанд. Иштирокчиёни “Лойчабозӣ” дар сояи дарахти маҷнунбед аз қанои ҷӯй лойро гирифта, бо он танӯр месозанд, “ҳамир” низ тайёр мекунанд. Пас аз гузаштани якҷанд дақиқа аз ҳамир завола ва аз завола қулҷаву фатир ва нонро бунёд месозанд. Нонро ба танӯри тафсон пухта, онро бо такрор гуфтани қалимаҳои “гиред-гиред”, “хуред-хуред” одоби нонхӯрӣ, меҳмондориро ба ҳамдигар меомӯзонанд. Аз ин ҷиҳат метавон гуфт, ки лойбозӣ бозии оддӣ набуда, дар замири ин бозӣ танӯрсозӣ, ҳамиртайёркуни, заволаҳои қулҷаву фатиру нонро тайёр намудан, ба танӯри тафсон нонро дар ҷояш ҷаспонида тавоништан вучуд дорад.

Дар шеъри “Бозӣ ба бозӣ” амали ҳаракати бачаҳои бозингар таъмоман дигар аст. Хурдтаракон ба мошин бори бисёреро бор мекунанд. Боғи ҳайвоноту иморатҳо месозанд. Ба сайри боғи ҳайвонот

рафта, ба мурғ дон, ба сағ устухон, ба гӯсфанд беда, ба шутур хор, ба харгӯш сабзӣ, ба муш нонреза, ба наҳанг моҳӣ, ба шеру паланг гӯшт, ба фил об медиҳанд. Ана ҳамин гуна бозӣ бо сарвари мурраббӣ-устод дар саҳни ҳавлии кӯдакистон баргузор мегардад. Дар “Хонасозӣ” ном шеъри шоир хурдтаракон рӯзона дар бари ҷӯйи пуроб саргарми бозии хонасозӣ мешаванд. Аз обу гили тоза хонаву ҳавлӣ месозанд. Дар девори меҳдори хонаву айвон лӯхтақхоро овезон мекунад. Оши пухташонро ба табақчаҳо кашада, то сершундани шикам ош меҳӯранд. Ҳамин гуна амал бо такрор намудани “хонасозӣ” то шом гардидани рӯз ва дилгир гардидан иштирокчиёни бозӣ идома меёбад. Шоир дар мазмунӣ матни шеъри “Бозӣ” бозии “Мушу гурба”-ро фароҳам меорад. Ин гуна бозиро дугонаҳои ҳамсинну сол Гулнораву Анораву Нигора ва Моҳпора иҷро мекунад. Дар матни шеъри “Коза” ранги бозӣ дигар аст. Хурдтаракон маслиҳаткунон дар ҷойи барҳаво ҷамъ мешаванд. Хасу хошоки роҳ ва атрофи онро ғундошта козаҷае месозанд. Козаҷаи сохтаи хурдтаракон на он қадар мустаҳкам аст. Ҳеҷ кас ба даруни коза ворид намегардад, зеро он аз хасу хошоки чун мижғони булбул бунёд гардидааст. Шоир ба воситаи шеъри “Зоғча” амалиёти хоҳараки кӯчаки қаҳролуди зочаталабро бо хоҳараки бузурги зочасоз тасвир менамояд.

Дар шеъри “Шарпарронӣ” бозии мавсумии фасли баҳор – пуфакпарронӣ бо амалу ҳаракатҳои ҷудогонаи хурдсолон баён гардидааст. Якчанд нафар хурдсолон бо мақсади ташкил намудан ва баргузаронидани пуфакпарронӣ ба сӯйи осмон дар ҷойи муайян ҷамъ мешаванд. Даруни пуфак бод андохта, даҳонашро бо ришта баста ба ҳаво сар медиҳанд. Пуфак ҳар чӣ қадаре боло равад, ришта ҳам ҳамон қадар дароз шудан мегирад. Ин амалро бозингарони пуфакпаррон иҷро менамоянд. Бино ба тасвири шоир пуфакҳои дар парвоз буда, гӯё то ба абри гардун расида чун кабутар мерақсиданд, баъзе пуфакҳо дар вақти парвоз мекафид ва ба шоҳаҳои даҳлат мепечид.

Қаҳрамонони шоир бачаҳои хушзеҳну кунҷкованд. Онҳо ба падару модар, бобову модаркалон, бародару хоҳар, бачаҳои ҳамсинну сол савол медиҳанд ва ҷавоби онро мунтазир мешаванд. Ба ғайр аз ин онҳо худро ҳамчун бачаи ҳозирҷавобу хушзеҳн мепиндоранд. Дар шеъри “Нон” хоҳари кӯчак ба хоҳари бузург Саломат савол медиҳад. Меҳоҳад бидонад, ки нон аз кадом ҷизе тайёр карда мешавад. Бо мақсади қонеъ гардонидани талаби хоҳар Саломат ба ӯ ҷавоб медиҳад. Ба хоҳаракаш мегӯяд, ки нон аз орд, орд аз

гандум тайёр карда мешавад. Гандум кишти зироатӣ ва ҳосили деҳқон аст. Деҳқон – шахси қоранда ва ғункунандаи кишти зироатист. Дар шеърӣ “Боми осмон” аз Усмон мафҳум ва маънии ибораи “боми осмон” пурсида мешавад. Дар шеърӣ “Имтиҳон” бародар аз хоҳари хурдтарак Гулҷамол хонаи офтоб дар кучо ҷойгир буданашро пурсидааст. Хоҳари хурдак ба шуъои офтоб ҷашм андохта гуфтааст, ки “дар даруни ҳавзи мо”. Дар шеърӣ “Шаб” пеш аз фарорасии шаб ва падидаи омадани ситораҳо ба кучо рафтани офтоб аз Ҳалимаи хурдатаракак пурсида мешавад. Ҳалима ҷавоб дода гуфтааст, ки офтоб “ба хонааш даромад”. Дар шеърӣ “Савол” наберадухтар аз бобояш дар асл фарзанди қадом шахс буданашро мепурсад. Зеро ба он духтарак падару модар, бобову модаркалон *духтаракам, офтобаки тори сарам, қулфу калиди дарам, қиматбаҳо гавҳарам* гӯён муроҷиат мекарданд. Дар шеърӣ “Хонаи моҳ” бобо ба набераи хушзеҳнаш Расул “Хонаи Моҳ дар кучо?”, “Чаро наҳобад асло?” гӯён савол медиҳад. Набера ба саволи бобо ҷавоб мегардонад. Ў макони моҳро осмон ва ҳавзи хонадон мешуморад. Бобо аз ҷавоби наберааш хурсанду қаноатманд мегардад. Аз рӯйи мазмуни шеърӣ “Саволи бечавоб” шоир ҳамроҳи писарчаи зираку доноаш Шералӣ рӯзе ба тамошои Манори Калони шаҳри Бухоро мебарояд. Манораи Калон на он қадар аз ҷойи зисти шоир дур аст. Тахминан масофаи байни хонаи шоир то Манораи Калон 800 метр аст. Шералӣ дар вақти دیدани минораи баланди кадросткарда (Дар луғатҳои энциклопедӣ баландии Манори Калони Бухоро 42 метр қайд гардидааст) ба ҳайрат меафтад ва ба падар саволе медиҳад: “– Инро чӣ тавр сохтаанд”, “Чӣ гуна рост кардаанд?”. Падар аз таърифи усто Бако сохта шудани минораи мазкурро ба фарзанд гуфтааст. Дар шеърӣ “Ситора” ба кучо pariда рафтани шарораҳои оташ аз Шалола пурсида мешавад. Ситора то ба осмон pariда рафтани шарораи оташро гуфтааст. Ба пиндори ӯ шарораи оташи ба осмон рафта расида ба ситора табдил меёбад. Дар илми забоншиносӣ калимаҳои *Ситора* дар таркиби матн бо назардошти таносуби калом ба маънои номи духтар, ситора ба маънои чирмҳои осмонӣ, *Лола* ба маънои номи духтар, лола ба маънои номи гул, *Дониш* ҳамчун номи писарбача, дониш ҳамчун илм, *Ҳидоят* ҳамчун номи писарбача, ҳидоят ҳамчун раҳнамунгардонӣ қорбасти гардад, оманим ва дар илми адабиётшиносӣ таҷнис номида мешаванд.

Дар шеъри “Мурғобӣ” аз об чӣ чустани мурғобӣ пурсида мешавад. Мурғобӣ ҷавоб додаст, ки он аз даруни об ризку рӯзи ва ғизои хӯрокворӣ меҷӯяд. Дар шеъри “Асоси зиндагӣ об” аз кучо омадани об бо ёрии саволи “-Об, зи кучо меояд?”, “Ҷавобаш донӣ шояд?!” пурсида мешавад. Ҷавоб баргардонидида мешавад, ки об аз замин мебарояд. Манбаи об чашма мебошад. Чашма дар домани кӯҳсор воқеъ аст. Обҳои аз чашма баромада, барфу яхҳои аз тафси офтоб обгардида дар якҷоягӣ дарё, ҳавзаҳои обӣ, баҳру уқёнусхоро ташкил медиҳанд. Борону барфи бисёрборида обро зиёд ва фаровон мегардонад. Ободии заминро ҳаёти одам бо об ба амал меояд. Дар шеъри “Чаро доғ?” Шарафмоҳи хурдакаки хоболуд аз хоб хеста аз модар сабаби дар рӯи моҳ доғи мавҷудбударо бо ёрии саволи “ – Афтода доғ аз кучо дар руҳи пурнури моҳ?” мепурсад. Модар ба фарзанд меғӯяд, ки он мисли ту ба хоб монда барои шустани рӯ беобу собун мондааст. Модар медонад, ки ҷавоби ӯ ба ҳақиқат рост намеояд. Ӯ хоҳишманди он аст, ки фарзандаш барвақт аз хоб бихезаду дасту рӯро бо собуну об бишӯяд ва дандонҳояшро бо мисвок тоза намояд. Дар шеъри “Одоб” набераи хурдсол сабаби “ту-ту”-гӯии падару модар ва модаркалонро аз бобо мепурсад. Аксарият ба кӯдаки хурдсол “ту-ту” гӯён муроҷиат мекунанд, ин кор хатост. Он ба тарбияи кӯдак таъсири манфӣ мерасонад. Дар нутқи гуфтор ҷонишинҳои шахсии *ман, ту, вай, мо, шумо, онҳо* хусусияти услубиро зоҳир менамояд. Ҷонишини шахсии дуҷуми танҳои *ту* дар услуби бадеӣ таҳқиру мазаммат, ҷонишини шахсии дуҷуми ҷамъӣ шумо хурмату эҳтиромро ифода мекунад. Дар шеъри “Ҷавоби савол” яке аз бачаҳои ҳамсинну сол дар даст олуи мисли қанд ширини Самарқандро пинҳон мекунад. Ӯ аз рақиб номи предмети дар дасташ пинҳонгардидаро мепурсад. Мувофиқи шартӣ бозӣ рақиб биёбад, ҳамон олуро соҳиб мегардад. Шоир ба воситаи шеъри мазкур аз як тараф хушзехӣ ва аз тарафи дигар лаҳзаҳои бозии “Дар кадом мушт”, “Бигӯ дар кадомаш”-ро ёдоварӣ намудааст.

Шоир ба ғайр аз шеърҳои болоӣ дар дигар шеърҳо хушсаликии таъбу хислатҳои кӯдаконро дар сарлавҳаи шеър зухур мегардонад. Ин қабил шеърҳо бо фарогирии сарлавҳа аз дигар шеърҳои шоир фарқ мекунанд. Монанди “Бинед, чиҳо шуд?”, “Зоғ чаро сиёҳ шуд?”, “Зоғча чаро бурд?”, “Кистам ман?”, “Кадоме ширин?”, “Чаро доғ”, “Мошон кучо шуд?”, “Дугонаҳо ку?”, “Кӣ дорад?”.

Донишмандон беҳуда нагуфтаанд, ки “Саломдихӣ ба ҳамдигар яке аз қарзу фарзи инъом кардаи Офаридгор аст”. Кайковус

дар “Қобуснома”, Кошифӣ дар “Футувватнома” ба одоби саломдихӣ боби алоҳида ҷудо намудаанд. Хурдтаракон одоби саломро аз калонсолон меомӯзанд. Асад Гулзодаи Бухорӣ аз зумраи шоиронест, ки бо офаридани шеърҳо ба фарзандон аз давраи тифлӣ одоби саломро ёд медиҳад. Дар шеъри “Саломи пагоҳ” Зебо ном духтарчаи хушбахт аз хоб барвақт хеста бо шустани дасту рӯ ва саломдихӣ кори савоберо ба ҷо меорад. Худ ва аҳли оила аз рафтори фараҳфизо хурсанданд. Ё дар сари хон ҷойи худро доништа менишинад, “бо лутфи модаркалон”, инчунин “фармони бобо” ба маҳсулотҳои ҳуҷровории рӯйи дастархон даст дароз мекунад. Пас аз тановули субҳона дасту даҳон шуста, тозаву озода гардида ба мактаб меравад.

Қаҳрамони шеъри “Шогирди содиқ” шогирди устои дуредгар аст, ки аз хурдӣ ҳунари дару тирезасозӣ, дарвозасозӣ, сандуксозӣ, хонасозии устои гулдастро омӯхтааст. “Даҳ панча”-и қаҳрамони шеър мисли устои соҳибхунаргул аст. Устову шогирд бо дару тиреза, дарвоза, сандук ва хонаҳои сохташон дар байни мардум шӯҳрату обрӯӣ бемислоро доранд. Мардум ҳар дуру аз рӯйи ҳунари эҳтиром мекунанд. Шоир ба воситаи шеъри мазкур дар дили хурдсолон тухми орзуи ниятҳои соҳибхунариро коштааст. Моҳияти мақоли мардумии “ҳунари дорӣ, давлати нотамои дорӣ”, “Соҳибхунари - шахси бадавлат”, “Панҷ панҷааш - гул”-ро бо тамоми моҳияти равшан гардонидаст. Шоир ба воситаи шеъри “Одоби меҳмондорӣ” ба ворисон анъанаҳои миллии меҳмондорӣ мардуми Шарқро баён менамояд. Ё фикрашро бо байти *Гар хона меҳмон ояд // Пишакатро пишт мағӯ* оғоз намуда, минбаъд бо гуфтани суҳанҳои дигар давом медиҳад. Дар урфият меғӯянд: “Меҳмон – атои худо”, “Омадан бо иродат, рафтан бо иҷозат”, “Меҳмон омад, ба хонадон фаришта омад”. Вақте ба хонадони ҳар касе меҳмон меояд, дар он хонадон ғайзу шукӯҳ ҷовид мегардад. Мардуми мо шахсони меҳмоннавозанд. Онҳо аз омадани меҳмон хурсанд мегарданд. Шоир одоби меҳмондориро бо интиҳоб ва қорбасти суҳанони *қалби покаширо машӯ, чеҳраи худро кушо, ҳурматаширо ор ба ҷо, кушо хони қалби худ, бо лафзи хуш меҳмон кун, ҳамфиқру ҳамроз гард* баён менамояд. Таъкид мекунад, ки қалби меҳмон нозук мешавад. Ё дар вақти меҳмони хонадон гардидан ба суҳанони мизбону соҳибхона эътибор медиҳад. Тоҷикон меҳмонро бо ҷону дил мепазиранд, ўро озор намедиҳанд. Шоир хоҳони он аст, ки фарзандони кӯчакаш дарси меҳмондӯстӣ омӯзанд ва ҷун аҷлодони худ меҳмоннавоз бошанд.

Дар шеъри “Шикоят” китоби дарсии “Хониш” ҳамсӯҳбати хонанда гардида, ба дасти ӯ амонат буданаширо хотирнишин намудааст. Бо сабаби бар даст нагирифтан варақхояш зард, қалбаш сард гардидааст. Дар саҳифахояш мавҷуд будани панду ривоятҳо, шеърӯ хикояҳо, афсонаву қиссаҳои бисёршуморро ёдрас мегардонад. Хонандаи ноошноӣ китоб онро зеро болин монда, аз маълумотҳои судманди он бебаҳра гардидааст. Шоир ба воситаи шеъри мазкур хонандагони ноошноӣ китобро зеро тозиёнаи танқид гирифта, бо забони китоб ба онҳо дарси китобхониву китобдӯстиро омӯзонидаст.

Дар шеъри “Меҳри китоб” қаҳрамони он падар буда, ӯ барои фарзанди хурдсоли китобхон аз дӯкони китобфурӯшӣ китоби гулдӯр харид мекунад. Дар вақти бозгашт аз дӯкон ба духтарчаи китобхонаш ҳамон китобро медихад. Духтар дар вақти ба даст гирифтани китоб дар мукова ва саҳифаҳои дигар расмҳои гуногун-тасвири мебинад. Сонӣ ба навбат аз саҳифаҳои он шеърӯ афсона, таронаву бадеҳа, тазғӯяку чистонҳои шавқовару дилнишинро ме-хонад. Ба падар бо гуфтани сухани “ташаккур” арзи миннатдорӣ изҳор менамояд. Шоир хоҳони он аст, ки падару модарони дигар низ барои фарзанди китобхонашон аз дӯкони китобфурӯшӣ китоб харида, бо ин роҳ ба малакаву маҳорати донишандӯзии нури дида-ашонро тақон бидиҳанд.

Дар вақти гузаронидани “Иди Алифбо” давраҳои таълими савод бо тамоми хусусият аз ҷониби хонандагон бо гуфтани порчаҳои шеърӣ, чистону тазғӯякҳо, зарбулмасалу мақолҳо, панду насиҳатҳои бузургон равшан гардониди мешавад. Хонандагон аз китоби “Алифбо”-ву устоди худ миннатдоранд. Ин гуна амал дар шеъри “Иди “Алифбо”-и шоир ба хубӣ ба назар мерасад.

Худшиносии наслу насаб ва ифтихормандӣ бо аҷдодон дар ду шеъри шоир ба назар мерасад. Ворисони шоир дар шеъри “Кистам ман?” бо гуфтани суханони “Аз наҷоди Ориё”, “Тоҷикаму тоҷ бар сар”, “Забони шево, гуворо, гӯё, бойтарин дорам”, Рӯдакӣ, Фирдавсӣ, Саъдӣ, Ҳофиз, Тӯсӣ шоирони ифтихорманди халқу миллатмон мебошанд, худро ба дигарон ошно менамояд.

Дар манбаъҳои илмӣ таърихӣ шаҷараву оилаи забони тоҷикӣ равшан дарҷ гардидааст. Забони тоҷикӣ аз оилаи хундуевропей буда, он ба гурӯҳи забонҳои эронӣ мансубият дорад. Забони форсӣ, дарӣ, тоҷикӣ ба истилоҳ дигар, аммо дар асл се фарзанди як модар, се шеваи бузурги як забон ба шумор мераванд. Бо таъбири Асад Гулзодаи Бухорӣ бигӯем: *Забонамон муштарақ // Ҷаҳона-*

мон муштарак // Меваи як дарахтем // Соҳиби тахту бахтем.

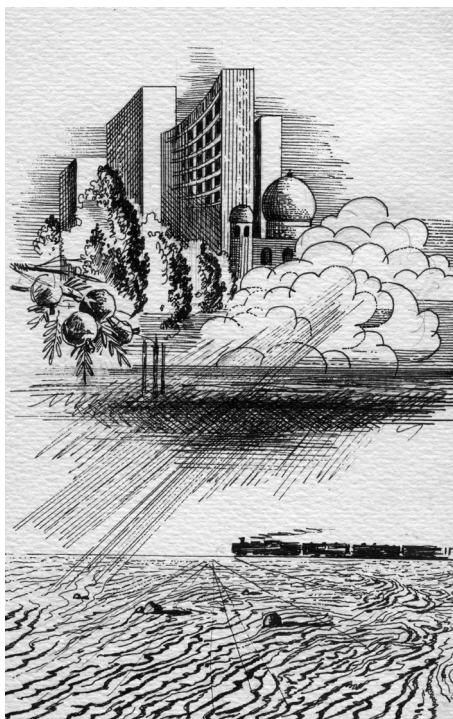
Аксарият шеърҳои Асад Гулзода дар бобати истифодаи эҷод-корона аз муҳимтарин манбаи каломи бадеъ – эҷодиёти даҳонакии халқ намунаи ибрат шуда метавонанд. Шоир ба оҳанги сухан, ба хусни калимаву ибора диққати махсус медиҳад. Аз ганчинаи эҷодиёти даҳонакии халқ ба маврид ва бо маҳорати баланд истифода мебарад. Қўшиш мекунад, ки шеъри бачаҳо аз қолаби вазнҳои арӯз берун набарояд, мактаби омӯзиши забони адабӣ зебо бошад. Дар эҷодиёти шоир жанрҳои хурди фолклорӣ – чистон ва тезгӯякҳо аҳамияти таълимӣ доранд. Бачаҳо жанрҳои хурди фолклорию ҳифз карда, талаффузи буррои фонемаҳо, калима ва ибораҳои мураккабро ёд мегиранд. Ба ғайр аз ин, ба дуруст гузоштани зада, риояи оҳанги сухан малака ҳосил меkunанд.

Қалби пурэхсоси шоири маҳбуб Асад Гулзодаи Бухорӣ бо таъсир ва ифодаи чизҳои оддӣ муқаррарӣ қонун намешавад. Ў қўшиш мекунад, ки бо навиштаҳои анъанаҳои миллӣ, худшиносӣ, ҳислатҳои нақӣ инсониро ба дили ворисонаш ҷой диҳад.

Таваккал ЧОРИЕВ,
профессори Донишгоҳи давлатии
Бухоро, номзоди улуми филология

Шаҳри Бухоро, 12.12.2017

БАТАННОМА

*Ба халқи худ ёр бошед,
Доим дастёр бошед.
Кам нагардед аз дигар,
Шумо, ки чону чигар,
Коратон омад кунад,
Худо саломат кунад!
Зиндагиро соз кунед,
Умри дароз бинед!*

ВАТАН

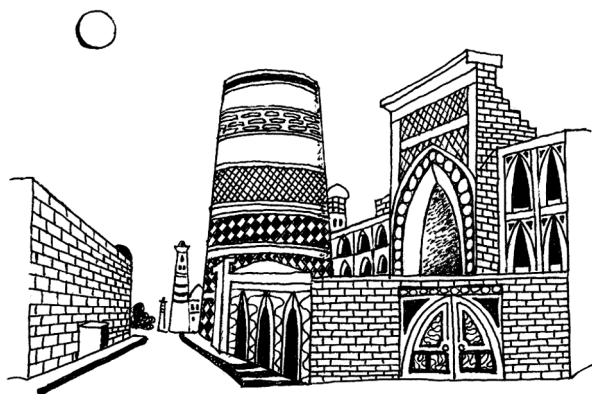
Ватан - он чо мо ҳастем,
Дар он чо зода, растем.

Обу хокаш қиммат аст,
Мардумаш пурҳиммат аст.

Бахти бебаркаши мо,
Манзили дилкаши мо.

Бешубҳа, модари мо,
Дар дида гавҳари мо.

Интизори ману ту,
Ифтихори ману ту.

БЕҲТАРИН ГУЛШАН

Эй мурғаки фирорӣ,
Меҳмонаки баҳорӣ!

Ба мулки кӣ хуморӣ,
Чое қарор надорӣ?

Марав аз инчо зинҳор,
Гар биравӣ, шавӣ хор!

Беҳтарин гулшан инчо,
Хуштарин Ватан инчо.

Омадӣ бо чашми чор,
Марав аз инчо зинҳор!

Меҳани¹ ман номдор аст,
Зимистонаш баҳор аст.

Зери поят саросар
Гулҳо шуда муаттар.

Ту гар умре бикобӣ,
Чунин чоро наёбӣ.

Беҳуда сарсон шавӣ,
Ачаб не, гумном шавӣ.

Бухоро, 7 декабри соли 2005

¹ Меҳан – Ватан.

САВГАНД²

Нерӯи³ қаҳрамонем,
Ватанро посбонем.

Адӯе⁴ ҳақ надорад,
Ин ҷо кадам гузорад.

Осойиши халқамон,
Доимо бар дӯшамон.⁵

Аз нажоди Рустамем,
Аз касе мо на камем.

Фидои ин кишварем,
Ҳокими баҳру барем.

Лашкари пуртавонем,
Сарбаланди ҷаҳонем.

Суруди миллӣ хонем,
Қадам бечо намонем.

Савганд ба халқу Ватан,
Қурбони он ҷону тан.

Бухоро, 10 январи соли 2007

² Савганд – қасам.

³ Нерӯ – қувва.

⁴ Адӯ – душман.

⁵ Дӯш – китф.

ШАЙДОИ ВАТАН

Як рӯзаки баҳорон
Пас аз навои борон,

Лаб-лаби чӯ бирафтем,
То бари кӯҳ бирафтем.

Саросар лолазор буд,
Чун водии Ҳисор буд.

Ҳар чоро дида рафтем,
Гулҳоро чида рафтем.

Сари санге нишастем,
Гулчанбарҳо бубастем.

Дар тори сар гузоштем,
Шӯру ғавғо бардоштем.

Бар Ватан шайдо шудем,
Булбули гӯё шудем.

Чону чонона гуфтем,
Шеърӯ тарона гуфтем.

Бухоро, 14 марти соли 2007

КИШВАРИ ОЗОД

Ин диёри гул ба сар,
Дур аз ҳар шӯру шарар.

Хонаи аҳли башар,
Парчами ваҳдат ба сар.

Халқи ман меҳнаткаш аст,
Кору бораш дилкаш аст.

Пешааш созандагист,
Мақсадаш хуш зиндагист.

Халқи ман заҳматкаш аст,
Бахти вай бебаркаш аст.

Кишвари ободи ман,
Давлати озоди ман.

Гулшани ободи ман,
Мояи⁶ эҷоди ман.

Бухоро, 13 феввали соли 2007

⁶Моя – ганҷ, дорой.

БҶҲИ ВАТАН

Аз накҳати гул
Кӯҳу даман пур.
Аз хандаи гул,
Дида гирад нур.

БҶҲи ҳуши гул
Қуввати тан аст.
Ин бҶҲи ҷонбахш
БҶҲи Ватан аст.

ЗЕБО ВАТАНАМ

Кӯҳу камарам,
Дашту даманим.
Боғу чаманим,
Зебо Ватанам!

Мулки пурсаҳо,
Хоки пурбаҳо.
Марзи пурзиё,
Зебо Ватанам!

Обаки равон,
Дунёи дамон,
Нури дидагон,
Зебо Ватанам!

Бухоро, 29 декабри соли 2011

КИШВАРИ ЗЕБОЯМ ТУ

Бахту саодатам ту,
Тоат-ибодатам ту.
Розу ризоятам ту,
Шеърӯ ҳикоятам ту.
Кишвари зебоям ту,
Ҷисми маро ҷонам ту.

Ҳусни ту сад ҷаҳон аст,
Васфи ту дар забон аст.
Қиммати ту гарон аст,
Арзандаи замон аст.
Кишвари зебоям ту,
Ҷисми маро ҷонам ту.

Мероси Сомонам ту,
Яғона армонам ту.
Ҷисми маро ҷонам ту,
Бар сарам посбонам ту.
Кишвари зебоям ту,
Ҷисми маро ҷонам ту.

Ту модари зори ман,
Фаҳру ифтиҳорам ман.
Беҳтарин ғамхори ман,
Дарахти пуроби ман.
Кишвари зебоям ту,
Ҷисми маро ҷонам ту.

Бе ту ман ҳеч кӣ ҳастам,
Ҳушқида хору ҳасам.
Меҳӯрам садҳо қасам,
Ту ҳастӣ ҷон модарам.
Кишвари зебоям ту,
Ҷисми маро ҷонам ту.

Ню-Йорк, 14 августи соли 2013

КУҲАН⁷ БУХОРО

Ҳар зарра хокат
Зар асту зевар.
Санги бунёдат
Қиммат зи гавҳар.
Шаҳри дилрабо –
Куҳан Бухоро.

Гумбазҳои сабз
Ҳамранги осмон.
Санъати Шарку
Ҳусни ин макон.
Шаҳри дилрабо –
Куҳан Бухоро.

Таърихи туро
Ибтидо⁸ нест.
Таърифи туро
Интиҳо⁹ нест.
Шаҳри дилрабо –
Куҳан Бухоро.

Рӯдакӣ устод
Фарзанди ту бод.
Синой бузург
Дар хоки ту зод.
Шаҳри дилрабо –
Куҳан Бухоро.

Макони ирфон,
Диёри дониш.
Ҳар сатри Айнӣ

⁷ Куҳан – қадим, қадимӣ, бостонӣ.

⁸ Ибтидо – аввал, оғоз, саршавӣ.

⁹ Интиҳо – охир, поён.

Китоби хониш.
Шаҳри дилрабо
Куҳан Бухоро.

Дарвозаҳои ту
Доимо боз аст.
Мардуми некат
Меҳмоннавоз аст.
Шаҳри дилрабо –
Куҳан Бухоро.

Кони газ ҳастӣ,
Макони оташ.
Симу зари ту
Бори бебаркаш.
Шаҳри дилрабо –
Куҳан Бухоро.

Ҳосили деҳқон
Хирмани тилло.¹⁰
Ғаллаву дона
Ганҷи бебаҳо.
Шаҳри дилрабо –
Куҳан Бухоро.

Моҳу хуршедро
Маскан Бухоро.
Шарқи қадимро
Гулшан Бухоро.
Шаҳри дилрабо –
Куҳан Бухоро.

¹⁰ Хирмани тилло – хирмани пахта.

СЕБИ САМАРҚАНД

Себи сурхи Самарқанд,
Дар ширинӣ беҳ аз қанд.

Дилкашу бомаза аст,
Хӯроки ҳаррӯза аст.

Ҳусни дастурхони мо,
Барои меҳмони мо.

Хомаку ҳам ғӯра буд,
Каб-кабуд чун шӯра буд.

Пухтаву зебо гаштаст,
Машхури дунё гаштаст.

Бухоро, 21 январи соли 2017

БАҲОРИ ТОЗА

Баҳоро, эй баҳоро,
Баҳораки дилоро.
Биё, биё, шав акнун
Меҳмони мо – Бухоро.

Ҳавои тоза даркор,
Навои тоза даркор.
Дидаи мо дар раҳат
Ҳамеша будааст чор.

Мулки моро тозаву
Гулзору чаман бикун.
Дар саҳроҳои Ватан
Ҳамеша ватан бикун.

Қалби мо исён кунад
Ба мисли рӯди пурчӯш.
Дарёҳо тӯфон кунанд,
Чашмаҳо оянд ба чӯш.

Мурғакони фирорӣ,
Мурғакони хуморӣ,
Бо хорию бо зорӣ,
Бо каме интизорӣ

Ба сӯйи лона оянд,
Суруди худ сароянд:
Баҳори меҳнат омад,
Баҳори ғайрат омад!

Ба нафъи зебо Ватан,
Хуш омадӣ, баҳорон!
Роҳи туро об занад
Дастони нарми борон.

БАРФИ БАЛАНД

Фасли сарди зимистон,
Нофоруаму ҷонситон.

Барфи сангин¹¹ боридаст,
Барфи симин боридаст.

Кӯрпаи гарми замин,
Дар нигоҳи одамин.

Сап-сафед аст оламе,
Фасли дай¹² ҳам як даме.

Иди Наврӯз дар роҳ аст,
Дар ёду фикри мо ҳаст.

Рӯзе ба манзил расад,
Сабзаву гул медамад.

Олам гулистон шавад,
Фасли баҳорон шавад.

Тӯйи замин сар шавад,
Иқлим ҳам дигар шавад.

Ҳоло даври зимистон
Замин дар хоби гарон.

Ҳамсони мурдагон аст,
Беҳабар аз замон аст.

Бухоро, 23 январи соли 2017

¹¹ Сангин – вазнин.

¹² Фасли дай – зимистон.

ИДИ ТАБИАТ

Баҳори тоза омад,
Фасли озода омад.

Боғу роғ гул ба сар шуд,
Боду ҳаво дигар шуд.

Кӯҳу даман лолазор,
Боғу чаман сабзор.

Ранги замин дигар шуд,
Хира буд, зеботар шуд.

Табиат боғбон гардид,
Олам гулистон гардид.

Ҳама ҷо озода гашт,
Обу ҳаво тоза гашт.

Булбулакон дар наво,
Паррандагон дар ҳаво.

Ба ҳама озода шуд
Ҷаҳон пури шода шуд.

Олам гӯё дигар шуд,
Иди табиат сар шуд.

Саросар тӯйхона шуд,
Як мулки ҷонона шуд.

Бухоро, 1 марти соли 2017

БАҲОРИ БУХОРО

Зимистонаш баҳор аст,
Боронаш новашор аст.

Дашту чаман гулзор аст,
Чор фасли он пурбор аст.

Обу ҳаво мӯътадил,
Форам асту табъи дил.

Дилкашу зебо Ватан,
Ҳузур кунад қону тан.

Боғҳояш боғи Ирам,
Аз ҷаннат кай бувад кам?

Атроф ҷойи тамошо,
Сайр кунад ёру ошно.

Баланд аст савту наво,
Худат бину деҳ баҳо.

Мардумаш сарбаланд аст,
Ҳиммати он дучанд аст.

Бухоро, 2 марти соли 2017

ҚИЁМИ ТОБИСТОН

*Бухоро дар яке аз минтақаҳои гарми Замин ҷо
гирифтааст.*

Саратони тобистон
Замин гардида хумдон.

Офтоб аланга резад,
Ҷону ҷаҳон месӯзад.

Парандаву даранда,
Газандаву хазанда,

Ҷои салқин¹³ бикобад,
Бикобадӯ наёбад.

Мавҷудот дар азоб аст,
Сояҳо ҷои хоб аст.

Ҳарорат хело баланд,
Роҳи нафас басту банд.

Ҳолу аҳвол табоҳ аст,
Сару рӯ сип-сиёҳ аст.

Пӯсти бадан месӯзад,
Ҷоки даҳан медӯзад.

Тухм дар рег мепазад,
Обу арақ мерезад.

Ҷону чигар зардоб аст,
Дармонаш фақат об аст.

¹³ Салқин – сарди мўътадил.

Наботот муштоқи об,
Пажмурда, моил ба хоб.

Боғҳо хушку беморанд,
Ба оби борон зоранд.

Гӯё қиёмат шудааст,
Гармо чу офат шудааст.

Қиёми тобистон аст,
Азоби ғӯристон аст...

Бухоро, 16 июли соли 2017

БУЗУРГОНИ БУХОРО

Зодаи ин сарзамин,
Пешвои дину миллат.
Кабир ҳастанду матин,
Бузурганду бошавкат.

Ситорагони рахшон
Дар самои илму фан.
Фаҳри давру замонанд,
Ифтихори ин Ватан.

Хизмати онҳо бузург,
Ба нафъи инсоният.
Коре, ки онҳо карданд,
Берун зи имконият.

Дар таърихи ҷаҳонӣ
Номи онҳо сабт шудааст.
Дар мактабу мадраса
Китоби дарсӣ будааст.

Дар таърихи Бухоро
Боберо зам намуданд.
Тӯҳмату иштибоҳро
Ошқору кам намуданд.

Фарзандони Бухоро
Чӣ оқиланду доно.
Дар ин ҷаҳони фонӣ,
Кабир ҳастанду даҳо.

Бухоро, 31 январи соли 2017

АҲМАДИ ДОНИШ

Мулло Аҳмади Дониш,
Пешвои илму хониш.

Афкораш пурмаънӣ буд,
Ҳаммаслаки¹⁴ Айнӣ буд.

Алломаи замон буд,
Ба халқаш меҳрубон буд.

Шоири пуртавон буд,
Машҳури он замон буд.

Пешсафи олимон буд,
Алломаи даврон буд.

Маорифпарвар буд ӯ,
Ҳам ватанпарвар буд ӯ.

Ба Русия сафар кард,
Ба ривочаш назар кард.

Соҳти давлатдориро,
Тарзи мактабдориро,

Вай хуб омӯхта омад,
Ба таблиғаш¹⁵ даромад.

Аммо соҳти аморат,
Олудаи асорат,

¹⁴ Ҳамаслак — ҳамфикр, ҳамақида.

¹⁵ Таблиғ — тарғиб.

Зидди ислоҳот буданд,
Садди¹⁶ роҳи ӯ шуданд.

Дардаш, ки бедармон буд,
Қалбаш пури армон буд.

Шогирдони бисёраш,
Ҳамсафони ҳушёраш,

Маорифпарвар шуданд,
Дар ин қор сарвар шуданд...

Табадуллоте¹⁷ сар шуд,
Давру замон дигар шуд.

Ҳама саводхон шуданд,
Олиму пурдон шуданд.

Дониш соҳибмақом шуд,
Шамъе дар қабри шом шуд.

Бухоро, 8 феввали соли 2017

¹⁶ Садд – монеъа.

¹⁷ Табаддулот – дигаргунӣ; тағйироти сиёсӣ.

БА ЁДИ УСТОД

Устод Айнӣ, кучоед,
Асрест, камнамоед?
Бухоро пазмон шудааст,
Охир шумо кай оед?

Сафар хело тӯл кашид,
Фарзандон интизоранд.
Кӯкҳои дида канданд,
Ба дидор зору зоранд.

Бухоро – модари зор.
Шуморо ёд кардааст.
Аз ғами ин чудой
Доду фарёд кардааст.

Деҳаатон Соктаре,
Бесару сомон мондаст.
Аз ғами ин замона
Гирёну нолон мондаст.

Бухоро, 14 феввали соли 2017

АБДУРАУФ ФИТРАТ

Шоире буд тавоно,
Мутафаккиру доно.

Соҳиби лафзи гӯё,
Бо аҳли дониш ошно.

Қаламаш тезу бурро,
Иншояш хубу аъло.

Хушоҳангу пурмаъно,
Дилкашу оҳанрабо.

Васфи замона мекард,
Зи ишқ ҳангома мекард.

Орзӯи ободӣ дошт,
Озодиро дӯст медошт.

Дар умри кӯтаҳи худ
Пурбору номваре буд.

Бухоро, 24 феввали соли 2017

ФИДОИЁНИ РОҲИ ҲАҚ

Талабгорони давлат
Пушту паноҳи миллат,

Соликон¹⁸ роҳи Ҳақ,
Донишмандони мутлак,

Дар солҳои бисту-сӣ
Ҷавонони наврасе,

Вориди майдон шуданд,
Ба сиёсат даст заданд.

Солҳои инқилобӣ
Мардум надошт хобе.

Зиндагӣ бемаром буд,
Ҳама ҷо ноором буд.

Хунрезихо давом дошт,
Болшевик¹⁹ ном мақом дошт.

Қонунро бекор карданд,
Ҳамаро террор карданд.

Қисме муҳочир шуданд,
Бе ҳукми тақдир шуданд.

Шӯро ғавғо бардоштанд,
Ғули миллатро куштанд.

Ҳукми Шӯро раво буд,
Гӯё ин як бало буд.

¹⁸ Соликон – равандагон.

¹⁹ Болшевик – тарафдорони сохти шӯравӣ.

Ба камбағал рӯз набуд,
Раҳбари дилсӯз набуд.

Ҳукмрон бегона буд,
Чун саги девона буд.

Бар касе раҳме надошт,
Тухми разолат²⁰ мекошт.

Гӯё озодӣ овард,
Ҷисму ҷон овард ба дард.

Сохти нав барпо намуд,
Парчамаш боло намуд.

Тобеъи душман шудем,
Ҷудо аз Ватан шудем.

Ғуломи бегонагон,
Беманзилу бемакон,

Бесару сомон шудем,
Аз дида пинҳон шудем.

Як давраи сиёҳе,
Пурдарду пуртабоҳе,

Дар таърихи Ватан буд,
Ватандор беватан буд.

Бухоро, 21 феввали соли 2017

²⁰ Разолат – бадӣ.

АББОС АЛИЕВ

Донишманду аллома,
Соҳиби сад барнома.

Устои шогирдонӣ,
Ҳаргиз танҳо намонӣ...

Пешвои илми замон,
Хушгуфтору хушзабон.

Маорифпарвар будӣ,
Ба ҳама сарвар будӣ.

Дар замони инқилоб
Мардуми мо буд дар хоб.

Фақат ту бедор будӣ,
Бедору хушёр будӣ.

Чароғи ирфон будӣ,
Ба чашм намоён будӣ.

Душмани ту бисёр буд,
Дӯстат ҳам бешумор буд.

Дар ғами мардум будӣ,
Аз ҳуқуқ маҳрум будӣ.

Ватанро тарк намудӣ,
Бехонаву ҷо шудӣ.

Ба Душанбе кӯч бастӣ,
Чанде дар он ҷо зистӣ.

Дар мактабҳои олий,
Ки буд ҷои ту ҳолӣ,

Ба касби худ сар кардӣ,
Аз фанни худ дарс додӣ.

Боз бахти ту пастӣ кард,
Душман дароздастӣ кард.

Боз зери таъқиб мондӣ,
Бо замона нахондӣ.

Алмаато²¹ ба худ хонд,
Ҳуш пазируфт, ба кор монд.

Замона дарбадар кард,
Замона хок ба сар кард...

Қабрат бувад ҳамонҷо,
Гардида як қадамҷо.

Бе ҳеч як чуну чаро
Дур монда аз Бухоро.

Бухоро, 20 феввали соли.2017

²¹ Алмаато – пойтахти пешини Қазоқистон.

АБДУЛҚОДИР МУҲИДДИНОВ

Модар ба сарварӣ зод,
Модар ба раҳбарӣ зод.

Бошад доим муктадир,²²
Кучое бошад Қодир.

Ҳамин тавр ҳам шуд охир:
Ба ӯ омад кард тақдир.

Бухоро ҷумҳурӣ шуд,
Мӯхтоҷи раҳбаре шуд.

Ҳаммаслакон бисёранд,
Донишманду бедоранд.

Ин кор ба ӯ насиб кард,
Сарвар шуд, сустӣ накард.

Ба ҳифзи²³ ҳалқаш бархест,
Обрӯи ӯро нарехт.

Соҳти нав ташкил бишуд,
3-ин хатар оғаҳ набуд.

Душманон сар бардоштанд,
Осуда кай гузоштанд?

Созмонҳоро²⁴ мебастанд,
Азми халқ мешикастанд.

Давлатдорӣ мушқил шуд,
Гурӯҳҳое ташкил шуд.

Бо ҳам ҳаргиз насохтанд,

²² Муктадир – кудратманд, тавоно.

²³ Ҳифз – ҳимоят.

²⁴ Созмон – ташкилот, идора, муассиса.

Бозиро охир бохтанд.

Чосусони хориҷӣ,
Душманони аҷнабӣ,

Миллатчиёни ғарбӣ,
Ҳам зобитони ҳарбӣ,

Аз террор барнағаштанд,
Зомини давлат гаштанд.

Ҷумҳурӣ аз миён рафт,
Беному бенишон гашт.

Бухоро бемақом монд,
Беунвону беном монд.

Раҳбарони қонунӣ,
Сарварони кунунӣ,

Қурбони террор гаштанд,
Аз ҳаёт даргузаштанд.

Гарҷи онҳо мурдаанд,
Дар қалби мо зиндаанд.

Фарзандони миллатанд,
Ифтихори давлатанд.

Онҳо ҳам бисёр буданд,
Зираку ҳушёр буданд.

Чархи гардун ҷафо кард,
Гирифтори ҷазо кард.

Лоиқи таъриф ҳастанд,
Як боби таърих ҳастанд.

Бухоро, 22 феввали соли 2017

МУҲАММАДЧОН ВАСФӢИ БУХОРОӢ

Паз аз тасарруф ғаитани Бухоро аз тарафи Руссия тамоми равишанфикрон – олимону шоирон Ватанро тарк карданд. Ҳавзаи адабии Бухоро аз байн рафт.

Ҳушбахтона, дар солҳои 50-60-уми қарни XX шоир Муҳаммадҷон Васфӣ ба майдон омаду рӯзномаи тоҷикии “Овози тоҷик”-ро ба минбари эҷодкорони ҷавон табдил дод.

Дар як муддати кӯтоҳ дар қаламрави Ўзбекистон шумораи шоирони форсигӯ хело афзуд.

Онҳое, ки ба шеърӯ шоирӣ завқ доштанд, намунаҳои эҷоди худро ба нишони рӯзнома мефиристоданд. Устод Муҳаммадҷон Васфӣ онҳоро таҳрир намуда дар рӯзнома эълон мекарданд. Ҳамин тавр, дар ҷумҳурии ҳавзаи адабии нав арзи ҷастӣ кард.

Инро мактаби адабии Муҳаммадҷон Васфӣ номидан мумкин аст. Ман ҳам шогирди ҳамин мактабам.

Марди пурэхсос буданд,
Шоири ҳассос буданд.

Шеърҳояшон рангин буд,
Равону ҳам ширин буд.

Оқилу пурдон буданд,
Ҳушвақту хандон буданд.

Доимо пуркор буданд,
Ҳушёру бедор буданд.

Нависандаву шоир,
Хабарнигори мохир

Шуда бас хизмат карданд,
Хизмат ба миллат карданд.

“Овози тоҷик” шод шуд,
Пурмазмуну обод шуд.

Минбари шоирон шуд,
Мактаби мухбирон шуд.

Мухлисон бисёр шуданд,
Онро харидор шуданд.

Аз имтиҳонҳо гузашт,
Ойинаи ҳаёт гашт.

Муҳаммадҷони Васфӣ
Чун Айнию Лоҳутӣ,

Маҳбуби шоирон гашт,
Сарвари наврасон гашт.

Бо шогирдон шеър омӯхт,
Гуфтори ашъор омӯхт.

Шоирон бисёр шуданд,
Устоду моҳир шуданд.

Баъзеҳо машҳур шуданд,
Ба мухлис манзур шуданд.

Хизмати Устод²⁵ калон –
Баҳои пиру ҷавон.

Хотираашон шод бод.
Манзилашон обод бод.

Бухоро, 23 феввали соли 2017

²⁵ Устод – яъне: Васфӣ.

ДЕҲА

Аҷаб зебо деҳамон
Дар гӯшаи кӯҳистон.

Кӯҳ бувад чун соябон,
Дарё ба он боғбон.

Сокинонаш пахтакор,
Қалби ҳама чун баҳор.

Қасру биноҳо қатор,
Аз мрамари кӯҳсор.

Дарё суруд бихонад,
Аз роҳи худ намонад.

Дарахтон қад кашида,
Номи худро навишта.

Ҳазорчинор деҳа
Фасли баҳор ҳамеша.

Биё, инчо, чӯрачон,
Афсонавӣ як макон.

Ба меҳмонӣ марҳабо,
Тамошо кун, тамошо!

ҚАТОРА

Дуд! Дуд! Роҳ диҳед!
Чой дар истгоҳ диҳед.

Таваккалро сар буред,
Роҳи маро набуред.

Аз чойи дур меоям,
Як нафас рост намоям.

Ман зӯру зӯру зӯрам,
Ба шумоён манзурам.

Бори бисёр кашонам,
Миёни роҳ намонам.

Роҳатон наздик кунам,
Хизмати нозук кунам.

Кучо гӯед, мебарам,
Доимо ман дар роҳам.

Ба ман шавед ҳамсафар,
Зиқ нашавед, бародар.

Ҳоло “хуштак” мекашам,
Таноби раҳро кашам.

Бухоро, 1 декабри соли 2013

РОҲИ ДАРЁ

Роҳу равиши дарё
Ба мисли изи мор аст.
Чу хатҳои шикаста,
Шикасти он бисёр аст.

Роҳе чу мо саргашта
Ба даври худ бигаштаст.
Остонаҳои сангин
Садди раҳи ӯ гаштаст.

Баланду пасти роҳ
Барояш нописанд аст.
Мушкилии ду ҷаҳон
Барояш бегазанд аст.

ПАНДИ ДАРЁ

Кун назар бар ҳоли ман,
Пас бидон аҳволи ман.

Кай бидонӣ манзилам,
Пас шунав рози дилам:

– Умре зи по намонам,
Ба роҳи худ равонам.

Талаботи заминро,
Манзили охирино,

То набинам, намонам,
Лаҳзае ман нахобам.

Банду баст яксон кунам,
Хидмати инсон кунам.

Баҳри он меҳр офарам,
Баҳри он сеҳр офарам.

Гарчӣ обам, сарду сард,
Доруя дармони дард.

Қалби ман пуроташ аст,
Кони нури беғаш аст.

Хидмат чу офтоб кунам,
Зиндагӣ пуртоб кунам.

Шабона маҳтобатон,
Ҳам табу ҳам тобатон.

Қатраҳои оби ман
Тозаву соф тамоман.

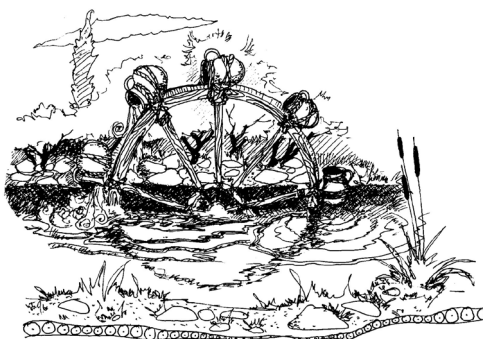
Гавҳари оянда аст,
Умри ман поянда аст.

Чӯлҳои хушкидаро,
Заминҳои ташнаро

Боғу бўстон мекунам,
Ҳам гулистон мекунам.

Зиннати олам манам,
Чашми сари одамам.

Мабодо хушқад обам,
Хароба гардад олам...

АРЗИ СИПОС

Шукри хони пурнеъмат,
Шукри нони беминнат.

Ризқи мо пуру паймон,
Ҳузур кунад тану чон.

Шукри обу ҳавояш,
Ба ҷисму чон давояш.

Кишвари мо ҷаннат аст,
Ифтихори миллат аст.

Доим меҳнат мекунем,
Шукри ваҳдат мекунем.

Забони гӯё дорем,
Халқи тавоно дорем.

Беҳад шукргузорем,
Раҳбари доно дорем.

Хушбахттарин инсонем,
Ҳамқадами замонем.

СОКТАРЕ

Эй деҳаи дур
Сарчашмаи нур.
Барои тоҷик
Ту ҳастӣ наздик.
Он ки дар ин ҷо
Омад ба дунё –
Айнии оқил
Марди дарёдил.
Шудӣ ту машхур
Дар наздику дур.

ҲУСНИ ДИЁР

Аз сабза қолин
Мебофад баҳор.
Қолини зебо,
Қолини гулдор.

Густурда²⁶ онро
Дар дашту хомун.
Ҳусни диёрам
Мешавад афзун.

²⁶ Густурда – паҳн карда.

НУРИ ДИДАИ БОБО

Шеърҳо

САЛОМ, МАКТАБ!

Оғӯши гарми мактаб
Дар қисми мо тобу таб.

Гарчӣ будем дар таътил,
Аз ту чудой мушкил.

Дар хобу хез ёди ту,
Мерасад “фарёд”-и ту.

Хушо, ин Соли хониш,
Ҳам рӯзи “Илму дониш”

Ҳоло фаро расидаст,
Чунин идро кӣ дидаст?!

Дарҳои мактаб кушод,
Қалби ҳама гашта шод.

Дил мебарад ранги он,
Ба гӯш расад занги он.

Чӣ форам обу ҳаво,
Созу суруд дар наво.

Рӯзи саид муборак,
Бар шумо ид муборак!

ИДИ МОДАРОН

Модаракам ин саҳар
Либоси тоза дар бар,
Аз ҳама пеш хеста
Дасту рӯ тоза шуста,
Хони идона орост
Ба гирди он моро хост.
Ҳама гирифта давра
Хурсанд шуда дубора,
Ўро бо иди Занон
Табрик намуда аз чон,
Гулдастаҳо супурдем,
Савғои худро додем.
Чу гул шукуфт Модарам
Гавҳари тоҷи сарам.
Шодияш як ҷаҳон шуд
Дар иди Модарон шуд.

Бухоро, 8 марти соли 2005

БОЗИИ ТАҚДИР

Гурба гурусна монад,
Ҳадди худро надонад.

Ба ҳар кучо сар занад,
Чое қарор намонад.

Бӯйи муше гар гирад,
Чун гулхане даргирад.

Ҳама чоро бикобад
Бикобад гар, биёбад.

Дошта, бозӣ бидорад,
Тухми аҷал бикорад.

Бечора беҳол шавад,
Аз кори ӯ лол шавад.

Шикамро сер намояд,
Ғамҳоро дур намояд.

Кашида хамёзае
Поҳоро зер мекунад.

Чои нармак мекобад,
Чои гармак мекобад.

То чои боб наёбад,
Дар ҳар кучо нахобад.

МАҶОМИ УСТОД

Муаллими мо
Фозилу доно.

Хело донишманд,
Гӯянд: - хирадманд.

Илму амалро
Панду масалро,

“Об карда хӯрдаст”,
Дилҳоро бурдаст.

Забонаш бурро,
Булбули гӯё.

Ягон сире нест
Ё тадбире нест,

Ҷуро надонад
Беҳабар монад.

Вай сардори мост,
Ифтихори мост.

Мақомаш баланд,
Ба мардум писанд.

ВАСИЯТИ МУЙСАФЕД

Хону чигарҳои ман
Духту писарҳои ман,

Умри ман кам мондааст,
Шодӣ не, ғам мондааст.

Чу офтоби сари кӯҳ
Меравам як рӯз фурӯ.

Аз шумо хоҳиш дорам
Ва ё супориш дорам:

Фардо, ки ман меравам,
Чаҳони худ мебарам;

Чароги манро шумо
Бояд бубахшед шуо.

Гаҳе маро ёд кунед,
Рӯҳи маро шод кунед.

Бо ҳам иттифок бошед,
Намехоҳам тоқ бошед.

Сулхро андеша кунед,
Дӯстиро пеша кунед.

ШОДИИ МОДАР

Ҳар бор зи мактаб оям
Бишӯям дасту поям,

Бихӯрда нону ҷоям
Модарамро мепоям.

Гирифта ҷорӯб ба даст
Ҳавлиро рӯбам башаст.

Бо сатили гулдорам
Рафта об мебиёрам.

Гулзорро об мезанам,
Обаки боб мезанам.

Ҳавлӣ то хушрӯй шавад,
Саҳни он хушбӯй шавад.

Хонадон обод шавад,
Модари ман шод шавад.

Бухоро, 12 сентябри соли 2005

ШОДИИ УКАҲОЯМ

Мурғи Чипор гум шудааст,
Чандест, ки он нопаído.
Гург хӯрдааст ё Рӯбоҳ,
Ҳеч кас надонад ҳоло.

Як рӯзи фасли гармо
Аз кучое шуд пайдо.
Хароб буду як ҳоле
Бе он ҳоли чӯчаҳо.

Пас, сабабаш донистам:
Дар зери хирмани коҳ
Чанде тухм мондааст
Ҳамон ҷо бурдаст паноҳ.

Гузашта фурсате кам
Чӯчаҳо пайдо шуданд.
Ба ишқи обу дона
Ҳар тараф чӯё шуданд.

Шодии укаҳоям
Ба чашм ҳувайдо шуданд.
Бидида ин манзара
Шодмону шайдо шуданд.

Бухоро, 13 декабри соли 2005

МЕҲМОНИ НОХОНДА

Камнамо Моҳу Хуршед
Замин гардид сап-сафед.

Барф бораду барф борад,
Ба чисму қон нафорад.

Гурусна қону қонвар,
Ғами хӯроқӣ ба сар.

Саҳарӣ бар мурғакон
Дар ҷое коридам дон.

Селаи гунчишк омад,
Аз шоҳаҳо фаромад.

Ҳамризку ҳамхона шуд,
Меҳмони ноҳонда шуд.

Пар зада боз сӯйи дашт,
Боиси хурсандӣ гашт.

Ба иззат соҳиб шуданд
Аз назар гоиб шуданд.

Бухоро, 15 декабри соли 2005

САВОЛ

Укаҳои шӯхакам
Ҳар боре бозор кунанд,
Ҳамчун хурӯси ҷангӣ
Ҳонаро қорзор кунанд.

Даст ба ғиребон шуда
Дасту ру хуншор кунанд.
Модари бечораро
Дилгиру безор кунанд.

Пас аз баҳсу талошҳо
Ғиряҳои зор кунанд.
Дида Падарро аз дур
Сулҳро ихтиёр кунанд.

Мешавад рӯзи дигар
Қардари тақрор кунанд.
Ғуед шумо, бачаҳо,
Бо онҳо чӣ қор кунанд?

Бухоро, 17 декабри соли 2005

ТАРОНАИ СОЛИ НАВЌ

Хушо, ки Соли Нав омад,
Ба сони аспи дав омад.

Табиат карда инъоме,
Паёпай барфи нав омад.

Ба ишқи кишвари зебо
Зимистон ҳам зи нав омад.

Зи ҳар гӯша ба гӯши мо
Паёми Соли нав омад.

Барои табрики инсон
Зи Осмон Моҳи нав омад.

Бигӯ, шоир ту шеърӣ нав,
Ки иди Соли Нав омад.

Бухоро, 26 декабри соли 2005

ТҶҲҲАИ БАРҲИ БОБО

Дадом шаби Соли Нав
Ҳамаро хурсанд намуд.
Бо лафзи ширини худ
Ақлу хушам банд намуд.

Ба Модар порча овард,
Ба хоҳар зоча овард.
Ман, ки мактаб меравам,
Ба ман ҳам сумка овард.

Аз номи Барфи бобо
ТҶҲҲАИ хубе намуд.
Ғами иди Соли Нав
Пешаки ӯ хӯрда буд.

Бухоро, 30 декабри соли 2005

ҚАДРИ СУХАН

Додарам хело сергап
Ҳаргиз намешавад хап.

Вақто зи кор меоям,
Ба хона медароям,

Бо савол пешвоз гирад,
Тухми сухан мекорад.

Суханхояш нафорад
Гӯё, ки жола борад.

Шалпару монда гардам,
Аз ӯ дилмонда гардам.

Хастагиро надонад,
Китоби худ нахонад.

Гаҳе зи мактаб монад.
Қадри худро надонад.

Мекунандаш маломат,
Ман мекашам хичолат.

Бухоро, 25 феввали соли 2006

ПАШША

Эй пашшаи ғангосӣ
Чун даҳони пурносӣ,

Шабона безор кунӣ
Хонаро бозор кунӣ.

Чисму чон озор диҳӣ,
Ба дасту по қор диҳӣ.

Бӯсаҳоят рӯякӣ
Хуни моро мемакӣ.

Бедораму бедорӣ
Сабабгори беморӣ,

Чисми ҳама абгор аст
Аз ту ҳама безор аст.

Бухоро, 15 марти соли соли 2006

ЛАҚАБ

Боғча бишуд баҳона,
Усто омад ба хона.

Бо покуи чун алмос,
Барои кӯдакон хос

Гирифт мӯи сарамро,
Орою зеварамро.

Сарам ҳоло чун тосест,
Тозаю ялаққосист.

Вале номам “калча” шуд,
Дар боғчаю дар хона.

Чун дар рӯйи ях лағжад,
Болои сарам шона.

Бухоро, 3 майи соли 2006

МУАЛЛИМА

Модар, гӯё ки Офтоб
Ҳар сахар хезад зи хоб,

Мекунад доим шитоб
Сумкааш пур аз китоб.

Дида шогирдон ба хоб
Мекунад кори савоб,

Меравад бар мактабаш
То расад бар матлабаш.

Бар мо ӯ таълим диҳад,
Ташнагонро илм диҳад.

Ғамхорӣ ҳар дам кунад,
Ташвишу ғам кам кунад.

Ҳамаро одам кунад,
Соҳиби олам кунад.

Бухоро, 13 феввали соли 2006

САВҒОИ ХУБ

Писар аз мактаб омад
Хандон аз дар даромад.

Гуфто: Модар, шод шавед,
Аз ғусса озод шавед.

Дар рӯзи иду айём
Шукуфта лола чун чом,

Паёми хуб овардам
Басо матлуб овардам

Баҳои “5” гирифтам,
Савғои хубе гуфтам.

Ба Ид идонае шуд
Базми шоҳонае шуд.

Бухоро, 8 марти соли 2006

КӢ ДОРАД?

Чунин духтар кӢ дорад?
Ҳарфу ҳичояш форад.
Оқилу доно бошад
Фазлу латофат борад.

Чунин духтар кӢ дорад?
Тухми муҳаббат корада.
Дар байни ҳдмсинфонаш
Одобӣ хубе дорада.

Дар вазнинӣ замин аста
Ба ҳар яке карин аста.
Зебо чу фасли Баҳор
Хоҳари ман чунин аста.

Бухоро, 24 апрели соли 2006

ОДАТ

Хоҳаракам Саодат
Ба меҳнат карда одат.

Мушкили модарамро
Корҳои хоҳарамро,

Хело осон мекунад,
Аз дилу ҷон мекунад.

Хонаву ҷо озода
Ҷорӯб зи даст надода

Ҳавлиро тоза дорад,
Худро озода дорад.

Аз кӯдакон хабардор
Модар аз ӯ миннатдор.

Дастиёри хонадон,
Дӯст дорам аз дилу ҷон.

МАСЛИҲАТ

Укои бедандонам
Ба кораш ҳайрон монам.

Қанду асал, ки чонаш,
Доим чунбад даҳонаш.

Дандони соқ надорад,
Даҳонаш гашта ғорат.

Ба мисли мӯйсафедон
Хӯрок хӯрда натвонад.

Кирми дандон айбдор аст
Шарму ҳаё надорад,

Маслиҳати духтурон
Ҳаргиз ба ӯ нафорад.

Бухоро, 16 декабри соли 2006

ФЕЪЛИ САГОНА

Фотеҳ баҳонаҷӯй аст
Бадкину ҷангҷӯй аст,

Ҳоли маро кунад танг
Пайваста мекунад ҷанг.

Лабу даҳон каб-кабуд,
Бинӣ ба мисли муруд.

Ру чу анор кафида,
Тоқӣ сараш дамида.

Либосҳо ҷиғда-ҷиғда,
Намудор аст ба дида.

Нагардад ӯ беғурбат,
Беиззату беҳурмат.

Роҳи ягона дорад,
Феъли сагона дорад.

Қўраҳо дар ҳайратанд,
Хонанду пурғайратанд.

Бухоро, 18 декабри соли 2006

ДУ ҚУТБИ ТАБИАТ

Фасли Зимистон омад,
Барфи дурахшон омад.

Сармои сахт ҳукмрон,
Дар азобанд чисму чон.

Оинабанд шуд Замин,
Вазад боди изғирин.

Дарёю кӯл зери ях,
Сарбори кӯҳҳо пирах.

Тамоми чону чонвар
Гуруснаанд саросар.

Ба онҳо ёрӣ даркор
Хуроки серӣ даркор.

Ку мардуми пурҳиммат
Нишон диҳад каромат?

Қадри Тобистон гузашт
Зоро, ки тезтар мегашт.

Обу ҳаво гарм мешуд,
Зиндагӣ хуррам мешуд

Сахтӣ фаромӯш мешуд,
Одам сабукдӯш мешуд.

Бухоро, 18 декабри соли 2006

ГУЛИ БАРФ

Пардаи шаб медарид,
Хоб зи чашмам парид.

Барф бориду барф борид,
Замин гардид нопадид.

Чун гули шафтолу буд,
Чун гули зардолу буд.

Гӯё фасли хазонрез,
Шохаҳо гашта гулрез.

Ҳама ҷо сап-сафед шуд,
Қалби мо пурумед шуд.

Замин ба он моил шуд,
Заминаи ҳосил шуд.

Ҳама ҷо яхбандӣ шуд,
Боиси хурсандӣ шуд.

Бухоро, 19 декабри соли 2006

ИМТИҲОН

Ду кара ду чор
Надонад Бозор.
Ќураҳо аз ӯ
Гаштаанд безор.

Хулқаш ҳам хуб не,
Модар кунад ор.
Вақти танаффус
Мекунад бозор.

Дар байни моён
Гардидааст хор.
Вақти имтиҳон
Мемонад ночор.

Бухоро, декабри соли 2006

ИДИ “АЛИФБО”

Иди “Алифбо”
Ба ҳар як баҳо,
Ҳарфро бидонем
Хонда тавонем.
Ҳарфу ҳичоро
Калимаҳоро,
Аз худ намудем
Саводнок шудем.
Раҳмат, муаллим
Раҳмат, муаллим,
Ҳазинаи илм
Устои таълим.

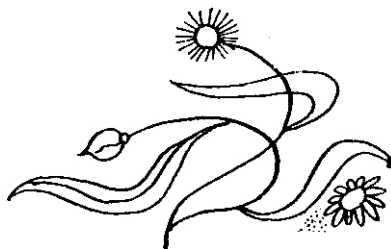
“Алифбо” ба мо
Гашта раҳнамо,
Бин ту, чиҳо кард?
Маро бино кард.
Хуш мон, “Алифбо”,
Хуш мон, “Алифбо”!
Ассалом, “Хониш”,
Китоби дониш!
То шавем мо шод
Навбати ту бод.
Раҳмат, муаллим,
Раҳмат, муаллим!
Ҳазинаи илм
Устои таълим.

КАЛИМАСОЗӢ

“Н”-ро ба “он” пайвастем,
Дастурхон пури нон шуд.
Пиру барно омаданд
Хона пур аз меҳмон шуд.

“Я” -ро ба “х” часпонем,
Якбора ях кунад об.
Ба ташнагон об додан
Гӯянд, ки хеле савоб.

Аз пайи “чо”-“й” ояд
Исми чинсӣ чой шавад.
Чойхоначии пурдон
Бадавлату бой шавад.

ЧӢ РӢЗИ ФИРӢЗ?!

Бобокалонам омад
Пушту паноҳам омад.

Бибикалонам омад,
Рӯҳи равонам омад.

Хона гардид нурафшон
Аз чехраҳои хандон.

Насими кӯҳсор омад,
Меҳмони бисёр омад.

Медонед, ин чӣ рӯз буд,
Чӣ рӯзаки фирӯз буд?

Мавлуди Модарам буд,
Мучали хоҳарам буд.

Хар дуру табрик гуфтем,
Зиёфат наздик гуфтем.

Гул-гул шукуфт Модарам,
Гул-гул шукуфт хоҳарам.

Бухоро, 28 декабри соли 2006

ТАЪРИХИ ЗИНДА

Бобои садсолаам,
Шайдову ҳам волаам,

Бобои хурду калон,
Бобои ҳамдеҳагон

Бо Амир вохӯрдааст,
Бо Амир чой хӯрдааст.

Бо савлату бовикор
Дили моро бурдааст.

Ҳоло ҳам зинда аст ӯ,
Бо ҳаққаш банда аст ӯ.

Бисёр чизро медонад,
Таърихи зинда аст ӯ.

Шоҳиди чанд замон аст,
Шоҳиди чанд даврон аст.

Чангу чадал дидааст
Соҳиби чанд забон аст.

Эътибораш баланд аст
Баланду бегазанд аст.

Собиқадори чанг аст,
Ба кору бор банд аст.

Нақлу ривоят кунад,
Ба мо ҳикоят кунад.

Саргузашти ачибаш
Ба мо китобат кунад.

Бухоро, 29 декабри соли 2006

ФАСЛИ НАСЛҲО

Набераву абера
Аз пайи он чавера

Корвони умри моянд,
Аз роҳи дур меоянд.

Роҳи ҳаёт беохир
Гумон месозед, ки сир

Чу роҳи Қаҳкашон аст,
Ба роҳи худ равон аст.

Ному нишоти моро,
Бори ҳаёти моро

То охир мекашонанд,
Ба манзил мерасонанд.

Асли мо зинда монад,
Насли мо зинда монад.

Қавми мо кам нагардад,
Васли мо зинда монад.

Бухоро, 1 январи соли 2007

ҲАЙКАЛИ ТАЙЁР

Хомаву дафтарат ку,
Раҳбару сарварат ку?

Аз бозӣ сер омадӣ,
Ба дарс ту дер омадӣ.

Китобатро нахонӣ
Ҳеч балоро надонӣ.

Дарун кашида бинӣ,
Дар гӯшае нишинӣ.

Замин чунбад, начунбӣ
Ҳайкали тайёр Набӣ;

Аз ҷои худ нахезӣ
Обрӯи ҳама резӣ,

Пешвои танбалонӣ,
Беҳабар аз замонӣ.

Бухоро, 3 январи соли 2007

ТАЪРИФИ БЕЧО

Маро шумо чон гӯед,
Донаи марчон гӯед.

Лолаи хандон гӯед,
Хуршеди тобон гӯед.

Маро ягона хонед,
Чароғи хона хонед.

Дурру дурдона хонед,
Ба худ парвона хонед...

Исми маро надонед,
Таърифи худро монед.

Бухоро, 4 январи соли 2007

ДУОИ МОДАР

Яхмос ба ман нафорид,
Дарду бало биборид.

Ҳароратам баланд шуд,
Гулӯям докабанд шуд.

Маро ба духтур бурданд,
Дарди маро пурсиданд.

Модар гуфто - “Ангина”,
Хурӯҷ намуда дина,

Бемору бемадор кард,
Аз гирия ӯ безор кард.

Духтур маро даво кард,
Модар хело дуо кард.

Бухоро, 5 январи соли 2007

ЗАБОНИ ШИРИН

Зоча ба мисли кӯдак,
Духтарчаи хурдакак.

Мӯҳои “тилло” дорад,
Зи чашмаш шӯъла борад.

Чу мову ту гап занад,
Гаҳе суруд бихонад.

Модар, модар! - бигӯяд
Маро бубар! - бигӯяд.

Абрӯйи пурчин дорад,
Забони ширин дорад.

Бухоро, 5 январи соли 2007

МУЗДИ КИТОБ

Дадом китобча овард,
Аз сумкааш баровард,

Китобчаи суратдор
Зебо – пурнақшу нигор.

Сурати шахру деҳа
Пур аз шеърӯ бадеҳа.

Расми шоирон дар он
Бо рангҳои дурахшон.

Шеърҳо чунон равонанд,
Гӯё боби дандонанд.

Ҳузур карда бихондам,
Зи даст ҳаргиз намондам.

Чизе додам ба уком
Раҳмат, - гуфтам ба дадом.

Бухоро, 5 январи соли 2007

ЧАРХФАЛАК

Гар шавӣ ту дар фалак,
Нишин ба чархфалак.

Баробари чархи он
Замин гардад он замон.

Ҳарчӣ, ки ҳаст, мегардад,
Чу чархи мошин гардад.

Гарчӣ ҳама мешинанд,
Дарахтон дар гардишанд.

Само ҳам чарх мезанад,
Гӯё, ки харф мезанад.

Ҳастӣ чӣ гуна зебост,
Зебо асту дилрабост.

Оламе дар гардиш аст,
Тамошо карду нишаст.

Бухоро, 16 январи соли 2007

БОЗГАШТИ АСКАР

Бар Ватан хизмат кардан
Нишони мардонагист.
Илми харбӣ омӯхтан
Хислати фарзонагист.

Бародари калонам
Посбони ин Ватан аст.
Бо душманони кишвар
Дар ҷанги танбатан аст.

Пас аз адои хизмат
Дирӯз ба хона баргашт.
Аз дидаи Модарам
Ашки шодӣ ҷорӣ гашт.

Аком кулоҳи худро
Бар сари ман бипӯшонд.
Сарбози тайёр! - гуфта
Қалби маро хурӯшонд.

Барои ҳамдеҳагон
Базми калон ба по шуд.
Ҳарфи ҳама меҳмонон
Ситойишу дуо шуд.

Бухоро, 17 январи соли 2007

АРЗ

Оё маро медонед,
Арзи маро меҳонед?

Ҳоло, ки ман хонанда,
Дар кӯи илм чӯянда,

Дар синфи шаш меҳонам,
Бисёр чизро медонам.

Пас аз хатми дабистон
Ман мешавам навҷавон.

Ватан маро интизор,
Меравам сӯйи корзор.

Сарбози он мешавам,
Шаҳбози он мешавам;

Посбони марзаш шавам,
Ҷавоби арзаш манам.

Ҳама ҳидоят кунам,
Онро ҳимоят кунам.

Ҳоки муқаддаси он
Қаъбаи ман бегумон.

Онро зиёрат кунам,
Эмин зи офат кунам.

Бухоро, 18 январи соли 2007

ТАНБАЛ

Саҳар барвақт нахезад,
Аз мактаб мегурезад.

Падар аз он беҳабар
Модар ҳар рӯз дарди сар.

Танбали тайёр бувад,
Хӯроки бисёр хӯрад.

Ба мисли сағ менолад,
Зи хулқи худ меболад.

Ба вай коре нафорад,
Фақат шикам мехорад.

Доимо ӯ бекор аст,
Ҳама аз ӯ безор аст.

Қўраҳо серғайратанд,
Шунида дар ҳайратанд.

Аз ӯ канора чўянд,
Сирри ўро нагўянд.

Шумо гўед, бачаҳо,
Духтару писарчаҳо!

Танбал чӣ гуна одам,
Мову шумо хурем ғам?

Бухоро, 20 январи соли 2007

ДАРСИ “ОДОБНОМА”

Дар дарси “Одобнома”,
Мекунам ман ҳангома,

Бо ёру дӯсти “чонӣ”
Аз муаллим пинҳонӣ

Гаҳе пеш аз таълимот
Гирифта ман маълумот,

(Аз дару аз тиреза
Бо ҷаҳлу бо ситеза)

Чу Арлосу чу Барлос
Пинҳонӣ созам халлос.

Муаллимам бикобад,
Ҳаргиз маро наёбад;

Феълу хӯям чунин аст,
Аҳволи ман вазнин аст.

Дарси “Одоб” нафорад,
Бар сарам таъна борад.

Ҳар кӣ ба сар хуш дорад,
Ба ман фарқе надорад.

ДАРСИ ЗАБОН

Эй тӯтии дастомӯз,
Ҳарчӣ бигӯям, омӯз!

Шеърӯ тарона хонам,
Дар кунчи хона хонам.

Чизе, ки ман медонам,
Бурро-бурро меҳонам.

Бар хотират гунҷонам,
Бар ту меомӯзонам.

Ба ман ҳамовоз бишав,
Ҳарчӣ бигӯям, шунав,

Лафзи ту бурро гардад,
Забонат гӯё гардад.

Бухоро, 21 январи соли 2007

ТАЙ-ТАЙ!

Уком ба як даромад,
Аз гаҳвора баромад.

Чое қарор надорад,
Оҳиста по барорад.

Аз хона берун орам,
Дастакашро бидорам.

Тай-таю-тай, мегӯям,
Гардонида рӯям.

Қадам дониста монад,
Қадам оҳиста монад.

Ҳарфи “устод” мекунад,
Гаҳе истод мекунад.

Рӯзе шавад раҳ гардад,
Ба гирди сар бигардад.

Укои раҳгардонам
Ширинтарӣ зи ҷонам!

Бухоро, 22 январи соли 2007

МАКТАБИ ДЕҲАИ МО

Мактаби деҳаи мо
жузӣ номи Рӯдакӣ.
Шеърӣ ўро хондаем
Аз замони кӯдакӣ.

Ин шоири нотақро
Ифтихори миллат аст.
Барои мову шумо
Мероси ў давлат аст.

Сарвари шоирону
Пешвои илму адаб.
Давлати Сомониён
Гашта буд бар он сабаб.

Салтанати Сомонӣ
Иқболи Рӯдакӣ буд.
Дар тамоми баҳру бар
Мисли ў дигар набуд.

Аз қарни даҳ то имрӯз
Садояш оламгир аст.
Ба назми беназираш
Қалби ҳама асир аст.

Бухоро, 23 январӣ соли 2007

ШОГИРДИ СОДИҚ

Ба устои дуредгар
Ба марди аҳли ҳунар,

Шогирди содиқ ҳастам,
Ба касби ӯ дил бастам.

Чӯбу тахта кашонам
Рӯйи дастгоҳ бимонам.

Курсию миз месозем,
Сандуқи чиз месозем.

Дару дарвоза созем,
Ба ток ҳавоза созем.

Хонаву коза созем,
Аз чӯби тоза созем.

Даҳ панҷаи мо ҳунар,
Ҳамсояҳо баҳравар.

Хизмати мардум кунем,
Коҳилий маҳкум кунем.

Касби мо хело зарур,
Ба аҳли деҳа манзур.

Бухоро, 26 январи соли 2007

БОЗГАШТИ САРБОЗ

Баргаштани тағоям
Ба дарду ғам давоям,

Боиси шодмонӣ шуд
Ҳама чиз арзонӣ шуд.

Дегро боло гузоред,
Бӯии равған бароред;

Аввал пазед шумо бӯй,
Пас медихед оши тӯй.

Арӯс дар интизор буд,
Ба роҳ ду чашми чор буд.

Тағом, ки домод шавад,
Хонадон обод шавад.

Тӯйи калон мешавад,
Пур аз меҳмон мешавад.

Ту ҳам биё, чӯрачон,
Аз зиёфат дер намон.

Бухоро, 23 январи соли 2007

ШАРПАРРОНӢ

Шари¹ ман боло парид,
Ба абри гардун расид.

Чун кабӯтар мераксид,
Мисли сарам мечархид.

Шари яке мекафид,
Аз дигаре медарид.

Сеюм ба шоха печид,
Чорум якбора таркид...

Бозӣ хело давом кард,
Тамошоро авом кард.

Аз азми худ нагаштам,
Ғолиби бозӣ гаштам.

Бухоро, 29 январи соли 2007

ҶАНОЗА ХОНАД

Эй мушаки вайронкор,
Ҳама чиз бар ту даркор.

Қойи ту кунчи анбор,
Ҳаргиз нагардӣ ту хор.

Қаву гандум хӯрокат
Ин қадар ту бетоқат?

Даруни сандуқи нон
Ризқу рӯзӣ фаровон.

Тақар-туқур меқунӣ,
Меъдаро пур меқунӣ.

Пишакро хушёр қунӣ,
Пишакро безор қунӣ.

Рафтори ту нафорад,
Кирдори ту нафорад.

Туро агар бидорад,
Ҷанозаат бихонад.

Бухоро, 30 январӣ соли 2007

БАҲОНАҚҶӢ

Паси сарро нахоред,
Вазифаро бароред!

Тафтишаш менамоям,
Назди ҳама меоям, -

Гуфта талаб менамуд,
Устои сахтгире буд.

Шарики ман Абдулло
Дасти худ карда боло:

- Дафтарабро бурдаанд,
Ва ё, ки дуздидаанд, -

Гуфта шикоят намуд,
Худро ҳимоят намуд.

Айби худ ошкор намуд,
Баҳона бисёр намуд.

Ранги рӯяш бечо буд,
Дафтарааш зери по буд.

Муаллим онро бардошт,
Рӯйи мизи худ гузошт.

Гарчи вазифаро кофт,
Ному нишоне наёфт.

Фанду фиреб аён гашт,
Шарманда он замон гашт.

Чазои худро гирифт,
Баҳои худро гирифт.

Бухоро, 30 январи соли 2007

ДАРСИ ХУБ

- Фанни дӯстдоштаи ту
Бигӯ ба ман, ту Абду?

- Аз ҳама фанҳо беҳтар
Аз ҳама фанҳо хубтар,

Тарбияи ҷисмонӣ
Агар фурӯ намонӣ.

ҶЕҒИ ХУРӮС

Хурӯс чаро ҷеғ занад,
Хурӯс киро ҷеғ занад?!

То, ки дар хоб намонем,
Вактро доништа монем!

Аз мактаб дер намонем,
Дурустакак бихонем.

Вай соати беминнат,
Вақту соат ғанимат.

Шоми дароз бедор аст,
Дар зиндагӣ хушёр аст.

Бухоро, 30 январи соли 2007

ОДОБИ МЕҲМОНДОРӢ

Гар хона меҳмон ояд,
Пишакатро пишт мағӯ.
Чаро омадӣ гӯён
Қалби покашро машӯ.

Пиракӣ ҳаст ё ҷавон,
Чеҳраи худро кушо.
Берун зи манзили худ
Баро, истиқбол намо.

Ба меҳмонӣ омадаст
Ҳурматаш овар ба ҷо.
Расми хуби тоҷикон
Ҳаргиз фаромӯш манмо.

Кушо хони қалби худ
Бо лафзи хуш меҳмон кун.
То дили ӯ наранҷад,
Меҳмониро ба ҷон кун.

Аз қабули хуши ту
Шоду сарфароз гардад.
Доништа одамгарӣ
Ҳамфикру ҳамроз гардад.

Бухоро, 31 январи соли 2007

ФАЙЗИ ХОНАДОН

Бибиҷонам омаданд,
Хонабонам омаданд.

Меҳрубонам омаданд,
Соябонам омаданд.

Дигар офат набошад,
Доим зиёфат бошад.

Қанду асал деҳқонӣ
Гурусна кай бимонӣ?

Қоқу мавиз фаровон
Таъмашон роҳати ҷон.

Файзи дастурхон зиёд
Қалби ҳама гардад шод.

Хуш омадед, Бибиҷон,
Шумо нури дидагон.

Дӯст дорем аз дилу ҷон
Зинда бошед дар ҷаҳон.

Бухоро, 1 феввали соли 2007

ВАЗИФАИ ХОНАБОН

Укотно таъна мазан
Гар чизеро бипурсад.
Гох-гаҳе гиря кунад
Чанг макун, битарсад.

Чизеро хоҳиш кунад
Доимо ичро намо.
Мабодо хобаш биёд
Ба гаҳвора ҷо намо.

Аллагуён чу модар
Садои фораи барор,
То, ки барад хоби ӯ
Доимо бошӣ хушёр.

Набудани Модарро
Ба ӯ ҳаргиз нафаҳмон.
Модар, ки аз кор омад
Мешавад худ хонабон.

ҲАМРАҲИ ШАЙТОН

Қўзию Рўзӣ ҳамроҳ
Омада дар нимароҳ
Ба сумка ҷанг сар карданд,
Гӯши фалак кар карданд.
Қўрагиро ғундоштанд,
Доду фиғон бардоштанд.
Қанги”- ҳо гувроҳ шуданд,

Сумкаҳо сӯроҳ шуданд.
Чашми онҳо гар надид,
Китобу дафтар дарид.
Ашёи хониш кучо,
Ҳама бигардид фано.
Беҳаракат дасту по,
Қорҳо шуда ҷо ба ҷо,
Ҳамраҳи шайтон шуданд,
Садҳо пушаймон шуданд.

ЗАНГИ БЕСАДО

Дарди бедаво
Занги бесадо,

Кай шавӣ хоно,
Кай шавӣ доно?

Доим хапу хап,
Надорӣ ҳеч гап.

Аз ту, эй нодон,
Муаллим хайрон

Бо қалби бирён
Бигӯяд, ки хон,

Хону хону хон,
Ҳама чизро дон!

Охир як замон
Машав пушаймон.

Бухоро, 2 феввали соли 2007

ЧЎРАГИ ЯК ДАМ

Чўраю Тўра
Гўё, ки чўра.

Чўрагии онҳо
Як даму як дам.
Баҳри ягон чиз
Чангианд бо ҳам.

Боз баъди чанде
Якчою ҳамдам.
Саргарми бозӣ
Бинед – як одам.

Расми чўрагӣ
Ҳаргиз надонанд.
Вақто, ки чангӣ,
Бо ҳам нахонанд.

АСОСИ ЗИНДАГОНИ

Офтобаки заркокул
Нигоҳи гармат маъкул.

Торҳои мӯйи заррин
Мерасад то бар Замин.

Чеҳраат пуртабассум
Қалби мо мезанад гум.

Қисми моро гудозӣ,
Мурдари зинда соӣ.

Ҷаҳони торикистон
Аз нури ту дурахшон.

Олам гулистон зи ту
Рангҳои бӯстон зи ту.

Бе ту ҳаёт набошад,
Марги мавҷудот бошад.

Бар сари мо нур бипош,
То ҷаҳон бошад, ту бош.

Бухоро, 4 феввали соли 2007

БҶҢИ НОН

Тарошаро кафондам
Дар танур чида мондам.

Модаракам хамир кард
Кулчаву ҳам фатир кард;

Танӯрро даргирондем,
Хамирро боло мондем.

Гӯё танӯр хумдон шуд
Аз лахчаҳо хандон шуд.

Модар ба пухтан сар кард,
Гармӣ ба ӯ асар кард.

Рухсораш ранги кулча,
Дар намуд тобад сурхча.

Ҳама ҷо пури нон шуд,
Ризку рӯзӣ арзон шуд.

Атроф пур аз бӯйи нон,
Ҳузур кунад тану ҷон.

ЁБӢ ҚАЗОЯТ

Ту офати чон,
Хори мағелон!

Шохи дарахтон
Гардида хазон.

Мурғи чӯчаҳо
Кӣ донад кучо?

Лонаи мурғон
Зи дастат вайрон

Сагу гурбаҳо
Аз манзил чудо,

Болои боме
Бузро бимонӣ,

Кӯдакон гирён
Бо қалби бирён.

Бар ту ман ҳайрон
Эй чӯраи чон!

Аз пайи чистӣ,
Худи ту кисти?

Ёбӣ қазоят,
Бупарад хобат.

Бухоро, 5 феввали соли 2007

ХОБИ ФАРОҒАТ

Эй мурғи парпо,
Хобӣ бепарво.

Начунб зи чоят
Дар зери болат

Чӯчаҷаҳоят
Хобат фароғат.

Гурбаи тезчанг
Омодаи чанг,

Чанде гурусна
Ба хун ҳам ташна.

Гӯям малол аст,
Дилаш кашол аст.

Ба гӯшти тоза
Макун овоза.

Бухоро, 5 феввали соли 2007

КЎДАКИ ДАЛЕР

Аз касе ман натарсам
Гарчй кушода дарам.

Дадои ман майор аст,
Ба ҳифзи ман тайёр аст.

На дузд ояд ба хона
Ва ё ягон девона.

Мастони раҳгузар ҳам,
Бемори нашъахар ҳам,

Роҳро дигар кардаанд,
Умеди худ кандаанд;

Аз давлати дадоям,
Аз савлати дадоям.

Аз милиса метарсанд,
Ўро бинанд, меларзанд.

Бухоро, 7 феввали соли 2007

КИСТАМ МАН?

Гар нашиносед маро,
Шинохта монед шумо:
Аз нажоди Ориё,
Доништа монед маро.

Тоҷикаму тоҷ ба сар,
Ба эронӣ бародар.
Бо дариён ҳамзабон,
Фаҳмед шумо аз дигар.

Забони шево дорам,
Забони гӯё дорам.
Мероси ғанитарин,
Лафзи гуворо дорам.

Забони Рудакӣ аст,
Забони Фирдавсӣ аст.
Забони Саъдӣ, Ҳофиз,
Насириддин Тӯсӣ аст...

Ифтихори шоирон,
Сармояи олимон.
Мушқилкушои ҳама,
Донед шумо, чанобон!

Бухоро, 7 феввали соли 2007

ПАҲЛАВОНИ ВАТАН

Эй, амаки милиса
Зинда бошу зинда бош!
Дар хизмати халқамон
Доимо омода бош!

Туро дида дузду ғар
Мушхонаро бикобанд.
Чаллоду мардумфиреб
Ба чашми ту натобанд.

Душмани халку Ватан
Аз сурадат бикебад.
Шунида исми туро
То зиндааст, гурезад.

Эй сипари марду зан
Ҳомии хоки Ватан!
Аз ту умедам калон
Марди часур – паҳлавон.

Бухоро, 7 феввали соли 2007

БОРИ ҲАЁТ

Бори ҳаёт вазнин аст,
Кашиданаш сангин аст.

Гӯяд мудом бобоям,
Бобои пурдуоям.

Бори ҳаёт чӣ бошад
Ва ё чӣ гуна бошад?

Бори бисёр дидаам,
Гаҳе худам бурдаам.

Ин гуна бор дар кучо?
Барои ман муаммо!

Бухоро, 7 феввали соли 2007

АБРИ БОҒБОН

Абри сиёҳ чӣ бошад,
Аз он огоҳ кӣ бошад?

Худ мояи Замин аст,
Сармояи Замин аст.

Гаҳе обаш мезанад,
Гулу гулдаста бандад.

Боғбон гӯем, хато нест,
Аз ин зиёд баҳо нест.

Дар хидмати Олам аст,
Дар хидмати Одам аст.

Бухоро, 8 феввали соли 2007

ПАНДИ ХУБ

Исму чисму чону тан
Чун обу хоки Ватан,

Пайванди якдигаранд,
Гарчӣ дигар-дигаранд.

Дасти ҳамдигар гиранд,
Дар танҳой бимиранд.

Қудой марги дӯстон,
Тифоқӣ боғу бӯстон.

Зеро дуруст гуфтаанд,
Панди хубе суфтаанд:

“Гӯсфанди дур аз рама –
Хӯроки гурги дара”.

Бухоро, 8 феввали соли 2007

ЧАШНИ БОБОЯМ

Хонаро тоза доред,
Пардаро зуд бардоред.

Кӯрпачаҳо андозед,
Ҷойро дурусттар созед.

Дастурхонро ёзoned,
Кулчаву нонро монед.

Қанду набот гузоред,
Чизе доред, биёред.

Лаълии пурмеваро,
Палави девзираро

Ҷо ба ҷояш гузоред,
Киро боз интизоред?

Меҳмонон зуд омаданд,
Ҳама ҷамъулҷамъ шуданд.

Имрӯз ҷӣ рӯзи фирӯз,
Зеро ки Иди Наврӯз.

Бобоям садсола шуд,
Гӯё зи нав зода шуд.

Табрикаш менамоем,
Умри беохир хоҳем:

Зодрӯзатон муборак
Мавлудатон муборак!

Бухоро, 8 феввали соли 2007

ҚАДРИ ДҶСТИ

Сӯзану ришта
Майсаи кишта,

Барои инсон
Чун қиммати қон,

Заруранд зарур
Надоранд гурур;

Оддӣ - меҳнаткаш
Хело ҷафокаш,

Пероҳан дӯзанд
Чокҳо бидӯзанд.

Онҳо дастёр
Бар мо мададкор,

Дӯстонро Худо
Насозад чудо.

Якка ба якка
Зарфи ду тикка,

Бихобанд бекор
Чизи нодаркор.

Ба қадри дӯсти
Расанд ба ростӣ.

Бухоро, 9 феввали соли 2007

ДУОИ МОМО

Момом ба мисли уком
Аз по бигашта ноком,

Базӯр-базӯр раҳ гарданд,
Гӯё, ки кони дарданд.

Вақто зи ҷо меҳезанд,
Ба девор така созанд.

Агар ҷое мераванд,
Маро ҳамроҳ мебаранд.

Ба момоям дил бастам,
Аз аҳди худ нагаштам.

Маро дуо мекунанд,
Маро ризо мекунанд.

Бухоро, 9 феввали соли 2007

КОРИ САВОБ

Пиразани кӯзапушт
Халтаи вазнин ба пушт,

Аз сӯйи бозор ояд,
Базӯри зӯр меояд.

Гаҳе дошта халтаро
Ҳам бухчаи бастаро,

Бар замин мегузорад,
Нолише дар дил дорад.

Дида ӯро Музаффар
Чомаро карда дар бар,

Ба ёриаш шитобид,
Пиразан диду болид.

Борро пуштора намуд,
Хандиду чора намуд.

То ба манзил бурда дод,
Аз кори худ гардид шод.

Кори савобе намуд,
Заррае ҳам кам нашуд.

Бухоро, 10 феввали соли 2007

САВОБИ ОБ

Чигарҳо гар кабоб аст,
Обе додан савоб аст.

Офтоб гарму чахонсӯз,
Гӯё, ки дӯзах аст рӯз.

Чону чонвар дар азоб,
Парида аз дида хоб.

Тафбод аланга занад,
Қисму қонат метафсад.

Об талаб мекунад,
Хоб талаб мекунад.

Дар чунин ҳолати бад
Об диҳӣ, месазад.

Савоби он калон аст,
Зиндагӣ дар ҳамон аст.

Бухоро, 10 феввали соли 2007

ПОСБОНИ ХОНА

Модарсаги алоям,
Зираку ҳам балоям.

Болои бом мехобад,
Хобгаҳи гурба кобад.

Посбони беминнат аст,
Доимо дар хизмат аст.

Ҳеч касе ҳад надорад
Садои худ барорад,

Аз пайи кас мепояд
Таъқибаш менамояд.

Бо гадо дар ҷангу ҷӯш,
Садояш мекунад гӯш.

То наронад, намонад,
Маро зи хона хонад.

Бегона гар намонад
Осуда пас бихобад.

Дуздаке ҳад надорад
Хасе аз инчо барад.

Бухоро, 10 феввали соли 2007

САЛИМИ НУСХАБАРДОР

Аз Салим ҳама безор,
Бишинад доим бекор.

Вазифаро нахонад,
Ҳеч чизеро надонад.

Цавоби ҳар саволро
Масъалаю мисолро,

Барояш мекунем ҳал
То ки гирад ду-се бал.

Гирифта дафтари мо
Кӯчонад у бехато.

Касбу кораш ҳамин аст,
Хондани ӯ чунин аст.

Дар танбалӣ байроқдор,
Салими нусхабардор.

Бухоро, 11 феввали соли 2007

АСОСИ ҲАЁТ

— Об зи кучо меояд,
— Ҷавобаш донӣ шояд?!

— Об аз замин барояд,
— Ба чашии мо намояд.

Манбаи об чашма аст,
Ба он ҳама ташна аст.

Кӯҳу камар, чашмасор,
Боиси ҷӯйи саршор.

Аз қадим монда мерос,
Баҳру уқёнус асос.

Боришу барфу борон,
Обро кунад фаровон.

Дарёҳо тӯфон кунад,
Заминро бӯстон кунад.

Хизмати инсон кунад,
Аз дилу аз қон кунад.

Бухоро, 11 феввали соли 2007

МУРҒИ ҒАМГИН

Аз Шутурмурғ пурсиданд:

– Ту шутурй ё мурғй?!

– Тухм мемонам, мурғам,

Чўча барорам хуррам.

Ду боли хоса дорам,

Аз он дар ифтихорам.

Сару гардан шутур аст,

Ба чашм намоён дур аст.

Роҳи дур наздик кунам,

Миёни раҳ нашинам.

Орзӯи парвоз кунам,

Парида кай тавонам?!

На шутурам, на мурғам

Аз ин хело ғамгинам.

Бухоро, 12 феввали соли 2007

ХОБИ БАД

Фасли баҳорон будаст,
Рӯзҳои борон будаст.

То кунем сайри дунё,
Табиатро тамошо,

Роҳ сӯйи кӯҳ гирифтем,
Ба боло руй тофтем.

Аз роҳи худ нагаштем,
То сари кулла рафтем.

Якбора борон борид,
Аз куллаҳо бишорид.

Замин гардид лағҷонак,
Боби яху яхмолак.

Қойи бобе наёфтем,
Аз сари кӯҳ афтодем.

Хайрият, ки хоб будаст,
Қари пури об будаст.

Тарсида аз ҷо хестам,
Обу арақ бирехтам.

Бухоро, 12 феввали соли 2007

ҒҰЛИНГОВ

Шарбати зардолу аст,
Таъми хуши олу аст.

Ғўлингу об асосаш,
Каме шакарқиёмаш

Лаззати он афзояд,
Ширин бигардад шояд.

Нўшокии баҳорӣ,
Нўшокии хуморӣ.

Доруи дарди дил аст,
Нанўшидан мушкил аст.

Иштиҳо мекушояд
Ба ҳама ҳам хуш ояд.

Нўшед! Саломат бошед,
Бою бадавлат бошед.

Бухоро, 13 феввали соли 2007

РОНАНДА

Дадоям мошин овард,
Аз мошинаш фаровард.

Матораш беовоз аст,
Бебӯйи бензин ҳаст.

Хоҳам ба роҳ андозам
Поро омода созам,

Сигналаш хело соз аст
Баланду хушовоз аст.

Раҳ диҳед, эй бачаҳо,
Чашми шумо дар кучо?

Ҳар гуна бор кашонам,
Миёни раҳ намонам.

Худ киро хизмате ҳаст,
Ё бори вазнине ҳаст,

Марҳамат, эй миҷозон,
Мебарам аз дилу чон.

Ба ростӣ ронандаам,
Ба касби худ бандаам.

Бухоро, 16 феввали соли 2007

САЛОМАТ КАНӢ?

– Азим, саломат канӢ,
Арзи каломат канӢ?

– Имрӯз мураббӣ моро,
Хурду калон ҳамаро

Ба қасри “Сино” овард,
Аз баҳри кино овард.

“Чанги ҷаҳон”-ро дидем,
Ҳамон замонро дидем.

Аз кино хона омадем,
“Салом”-ро боғча мондем.

САТРҲОИ САДОҚАТ

Накардам ман фаромӯш,
Гуфтаҳоят бари гӯш.

Муаллими азизам,
Донову ботамизам;

Имрӯз, ки Рӯзи идат,
Рӯзи хушу сайидат,

Табрикат менамоям,
Ба хизматат меоям.

Мағӯ, ки чоят холӣ,
Аз пайи пулу молӣ.

Ман шогирди содиқат,
Ҳарфам шунав бодикқат:

Ҳоло дар роҳ равонам,
Як даме рафта монам.

Ба дидорат пазмонам,
Ҳаргиз қафо намонам.

Бухоро, 17 феввали соли 2007

САНГАМУ САХТАМ

Аввал манам хок будам,
Гаҳ хушку намнок будам.

Даме дар колиб мондам,
Бинед: хишти хом шудам.

Ба оташ ошиқ шудам,
Ба сӯхтан лоиқ шудам.

Умре дар оташ сӯхтам,
Сӯхтам, оқибат пухтам.

Акнун, ки санг гаштам,
Зардинаранг гаштам.

Ҳусни иморатам ман,
Эмин зи ғоратам ман.

Аз хоке бино гаштам,
Хиштаки пухта ҳастам.

ТОКИ ГИРЁН

Ҳар кор ба вақту соат,
Ба таҷриба кард одат.

Токи сари ҳавоза
Бузургу беандоза,

Шоҳу бараш буриданд.
Навдаҳо кӯтоҳ карданд

Дур аз сари роҳ карданд.
Ҳаво, ки тафсида буд,

Ашк дар сари дида буд.
Гавҳари дида мерехт,

Ҷаҳди бинанда меҳест.
Токи бечора гирён,

Аз дасти марди нодон
Гардида безор аз чон

Токи бечора ҳайрон
Зард шуда буду бечон.

Бухоро, 18 феввали соли 2007

ҶАВОБИ САВОЛ

– Дар кафи ту чӣ бошад,
Бигӯ, ки аз кӣ бошад?

Гуфта саволам бидод
Чӯраи ман Худодод.

– Сирре, ки пӯшидааст,
Касе, ки кӯшидааст,

Дасти холӣ намонад,
Исми ўро медонад.

Гар кобӣ, ман дурахшам,
Гар ёбӣ, бар ту бахшам.

Чу надонист Самармад,
Шарманда гашт Аҳмад.

Ин олуи Самарқанд
Ширин бувад мисли қанд,

Аз дарахти бобоям
Ҳада намуд уқоям.

Бухоро, 21 феввали соли 2007

БО ДАҲОНИ ВОЗ

Модарҷон, хушк наоед,
Вақто аз бозор оед.
Сумка пури чиз бошад,
Чизе гӯям, биёред.

Қанди қоғазӣ харед,
Ҳалвои кунҷит гиред.
Меваю чева даркор
Ғами пулро нахуред.

Гар хона меҳмон ояд,
Дастурхон пурноз шавад.
Нозу неъматро дида
Даҳони мо воз шавад.

Бухоро, 22 феввали соли 2007

ХОТИРАИ БОБОЯМ

Бобомро худ надидам,
Аз дигарон шунидам.

Марди тануманд будаст,
Посбони Ватан будаст.

Илми ҳарбӣ омӯхтаст,
Хонаи душман сӯхтаст.

Рафта ба ҷанги Гирмон
Мешавад ӯ қаҳрамон.

Дар маркази шаҳрамон
Мӯътабар буд баҳрамон.

Ўро, ки мешинохтанд,
Ҳайкалашро гузоштанд.

Ҳоло зиёратгоҳ аст,
Зеботарин даргоҳ аст.

Мардум гулҳо гузоранд,
Аз хотир кай бароранд?!

Бухоро, 22 феввали соли 2007

ҶАВОБУ САВОБ

Эй пишаки нобакор,
Доимо ту гунаҳкор!

Посбони мушхонай,
Ба он ту бегонаӣ.

Шабу рӯз мепой ту,
Анборхона ҷои ту.

Таъқибаш менамой,
Гаҳе ту дошта ой.

Мушакро бозӣ дорӣ,
Раҳме ба он надорӣ.

Уболро ту надонӣ,
Ҳар рӯз кунӣ қурбонӣ.

Дур асти ту аз савоб,
Рӯзе диҳӣ ту ҷавоб,

Ба назди Аждари ман,
Саге, ки дар бари ман.

Бухоро, 25 феввали соли 2007

ДАРЁ ДИДЕМ

Деҳаи Шавғони ман,
Рӯзу шаб пазмони ман.

Модари ғамхори ман,
Фахру ифтихори ман.

Боғу бўстон гаштай,
Ҷойи дӯстон гаштай.

Ин қадар дилкашӣ ту,
Тозаву беғашӣ ту.

Манбаи нозу неъмат,
Макони истироҳат.

Ба ҳама ошноӣ ту
Ҷойи тамошой ту.

Ба зиёрат омадам,
Боз рӯи туро дидам.

Садои ту шунидам,
Фахридаму болидам.

Бухоро, 26 феввали соли 2007

БО ҲАМА ЧАНГӢ

—Чаро ба мактаби худ
Аз пайи маглаби худ,

Яккаву танҳо равӣ
Беҳтар нест ҳамроҳ равӣ?

— Аз кучо донед, Падар,
Ман надорам бародар.

Бо ҳама ҷангӣ ҳастам
Бо касе сулҳ набастам.

Бачаҳои бад ҳастанд,
Дӯсти ман ҳеч нагаштанд.

— Онҳо, ки хубтаринанд,
Неку ширинтаринанд,

Худи ту бадтаринӣ,
Айби худро набинӣ.

Бо ҳама ҷанг мекунӣ,
Моро гаранг мекунӣ.

Бухоро, 28 феввали соли 2007

БА ФАРЗАНД

Туй сози навоям
Туй дарду давоям.

Умеди ду чаҳонам
Мабод, ки бе ту монам.

Чаҳони равшанам ту
Сафои гулшанам ту.

Гавҳари дидагонам
Машғали хонадонам.

Ту зӯру ҳам тавонам,
Чавҳари қисму қонам.

Вагарна ҳайкалам ман
Санги кӯҳу талам ман.

Орзӯи зиндагонӣ
Хоҳам, ки зинда монӣ.

Дар ин чаҳони фонӣ
Бошӣ ту қовидонӣ.

Бухоро, 14 феввали соли 2007

ОРЗЎИ МАН

Чобуку мард мешавам
Ҳавонавард мешавам,
Маро набинӣ сархам
Болои сар мечархам.
Осмони кишварамро
Соябони сарамро,
Хоҳару модарамро
Халқи музаффарамро,
Номуси дилбарамро
Ҳам давлати сарамро,
Ҳадди баҳру барамро
Ягона меҳварамро
Чун гавҳари чашми худ
Ҳимоят менамоям,
Бинед, ки сушт наоям.
Ман Рустами замонам,
Душман зинда намонам.
Шаҳди Зимистон шикаст,
Замин шукуфазор гашт.
Фаслаки пурнам омад,
Баҳори хуррам омад.

Бухоро, 15 феввали соли 2007

ТАҶЛИЛИ НАВРӢЗ

Арӯси сол Баҳорон,
Биё, ки пазмон шудем.
Зимистон дилгир намуд
Харидор аз чон шудем.

Бо гулу гулдастаҳо
Туро истикбол кунем.
Файзи ту дигар бувад
Шукре аз ин сол кунем.

Дар ҳавои хуши ту
Таҷлили Наврӯз кунем.
Иди табиатро мо
Шодона ҳаррӯз кунем.

Бухоро, 15 феввали соли 2007

БАҲО

Духтари хона ҳастам,
Ба ҳар кадом дил бастам.

Дастӣёри модарам
Дили ўро мебарам.

Коре, ки ў фармояд,
Ичро кунам ман бояд.

Ҳавлию хона тоза,
Рўбам таги дарвоза;

Дегу табақ мешўям,
Монда шудам нагўям.

Чомашўй мекунам,
Сару либос мешўям.

Ягон коре намонад,
Модаракам бидонад.

Дилаш зи ман пур бувад,
Баҳо “Ташаккур” бувад.

Бухоро, 16 феввали соли 2007

СЕҲРИ ТАБИАТ

Баҳор сербориш омад,
Соли пурташвиш омад.

Чӯю чӯйборҳо пуроб
Дарёҳо дар табу-тоб.

Обу ҳаво мӯътадил
Кори деҳқон табъи дил.

Дарахтон гул кардаанд,
Салла ба сар бастаанд.

Заминро сабза пӯшид,
Чашмаи қалбам чӯшид.

Олам зи нав ҷавон шуд,
Зебо даври замон шуд.

Бухоро, 17 феввали соли 2007

ДУГОНАҲОИ ПУРДОН

Парвонаю Фарзона
Ҳарду дугона ҳастанд.
Дӯсти вафодор ба ҳам
Чуфти ягона ҳастанд.

Доимо бо ҳам ҳастанд
Сирри якдигар донанд.
Аз дарс қафо намонанд,
Доимо аъло хонанд.

Дигарон дар қимобанд
Дида ҳавас мекунанд.
Карда чизе баҳона
Бо онҳо баҳс мекунанд.

Дугонаҳои пурдон
Ифтихори мактабанд.
Соҳиби хулқи накӯ,
Хушҳолу ҳам хуштабъанд.

Бухоро, 20 феввали соли 2007

ТАБИАТ ИНТИЗОР АСТ

Фасле, ки он Баҳор аст
Табиат интизор аст.

Офтоби тобонро бин,
Офтоби хандонро бин.

Чилва кунад бар шумо
Ғамза кунад сӯйи мо.

Хуш бувад фасли Баҳор
Осмон софу беғубор.

Роҳаш равону тоза,
Шодияш беандоза.

Гармиаш таннавоз аст,
Фораму хеле соз аст.

Оламеро навозад,
Хоки Замин гудозад.

Табиат зинда гардад,
Шифо бахшад ба дардат.

Олами сабза рӯяд,
Одамӣ гулҳо бўяд.

Тантанаи Баҳор аст,
Қалби мо бегубор аст.

Баҳор асту Баҳор аст
Чашми мо пурхумор аст.

Бухоро, 20 феввали соли 2007

БАХТИ ШОИР

Эй арзи нотамомам
Ташвиши ин ҷаҳонам,

Ҳар ҷо кадам мемунам,
Барои ту пешвозам.

Пешаи ман навиштан
Ҳаргиз бекор набудан.

Шеърӯ тарона созам
Бо қиёми забонам.

Гирифта бар инобат
То шавад он китобат,

Шумо ибодат кунед,
Шумо қироат кунед.

Гар ба шумо писанд аст,
Ҳарфу хиҷояш панд аст,

Бахти баланди шоир
Асло нагардад ӯ пир.

Бухоро, 21 феввали соли 2007

МУЪЧИЗА

Аз чӣ шабу рӯз шавад
Ҳаво гаҳ пурсӯз шавад?

Офтоби оламафрӯз
Кушояд дидаи рӯз.

Дунё мунаввар шавад,
Зиндагӣ аз сар шавад.

Вакто, ки Хуршед нашуд,
Рӯшноӣ бо худ рабуд,

Парда ба чашм фарояд
Навбати бегоҳ ояд.

Мешавад торикистон,
Тиратар аз ғуристон.

Ҳаво сард аст Зимистон,
Ҳаво гарм аст Тобистон.

Муъчизаи Офтоб аст,
Бе он ҷаҳон хароб аст.

Бухоро, 22 феввали соли 2007

САРФАРОЗӢ

Набераи ширинам
Канду асал баринам,

Умеди ду ҷаҳонам
Аз ту ҳаргиз намонам.

Ҷор ишқели равонам
Роҳати ҷисму ҷонам.

Тозагии ие макон
Осоиши хонадон;

Арзандаи дуоям
Марому муддаоям,

Еамхору неқбинӣ
Фариштаи заминӣ.

Ба тахти бахт нишинӣ
Умри дароз бинӣ.

Аз Худо дорам умед
Роҳи ту гардад сафед.

Бухоро, 25 феввали соли 2007

ХАСТА НАБОШӢ

Ба ҷисми ман ту ҷонӣ,
Фарзанди меҳрубонӣ.

Ҳоли маро бидонӣ,
Ҳаргиз ту дар намонӣ.

Ту сарвари хонадон,
Бар сари мо соябон,

Бори рӯзгор кашонӣ,
Донам, ки дар намонӣ.

Аз мо ба ту як дуо:
Зинда бошӣ ту ҷоно,

То дунё ҳаст, ту бошӣ,
Асло хаста набошӣ.

Бухоро, 25 феввали соли 2007

ФАСЛИ ХУРРАМ

Осмон баҳора дидаст,
Оҳанги он шундаст.

Якбора шодӣ кардаст,
Аз шодӣ бозӣ кардаст.

Ашки шодӣ равон шуд,
Бисёр шуду борон шуд.

Аз новаҳо бишорид,
Ба сабзаҳо бифорид.

АНА, ПАРАСТУ ОМАД

Қосиди фасли Баҳор
Як мурғаки беозор,

Шодем, баргашта омад
Ҷаҳонро гашта омад.

Лонаашро дид бутун
Дар болои як сутун

Гӯё, ки шодӣ намуд
Бирафта гоҳе аз худ,

Суруди худро сар кард,
Гӯшҳои моро кар кард.

Ана, парасту, - гуфтем,
Нарас ба ӯ ту, - гуфтем.

Ғаму андӯх бандӣ буд,
Як рӯзи хурсандӣ буд,

Ҷаҳон пур аз шодӣ шуд,
Ба ҳама озодӣ шуд.

Бухоро, 28 феввали соли 2007

ЗАРБАИ ФАРҲОД

Далеру паҳлавонам,
Чу Рустами замонам.

Қадри Ватан медонам,
Илми ҳарбӣ меҳонам.

Пас аз хатми мактабам
Ягона аст матлабам,

Либоси ҳарбӣ пӯшам,
Ба хизматаш бикӯшам.

Марзу буми Ватанро,
Ин диёри қуҳанро

Зиёрат менамоям,
Ҳимоят менамоям.

Душмане гар қасд кунад,
Донед, ки рӯз набинад.

Нақшааш барбод диҳем,
Зарба чу Фарҳод диҳем.

Бухоро, 2 марти соли 2007

КҶҲНАВАРД

Аз тамоми кӯчаҳо
Ќамъ шуда мо бачаҳо,

Дар рӯзи истироҳат
Рафтем мо бар саёҳат.

Пойи пиёда гашта
Рӯи санге нашишта,

Аз дарёча гузашта
Ҳаста касе нагашта,

Ба сӯи қулла рафтем,
Дониста то наафтем.

Аз сари кӯҳи баланд
Надида ҳеч як газанд,

Рӯи Заминро дидем,
Гулҳои ранга чидем.

Ҷойи тамошо будаст,
Ба ҳар як ошно будаст.

Кӯҳистон зебо будаст
Машҳури дунё будаст.

Аз саёҳат баргаштем
Ба ҳуснаш ташна гаштем.

Дил меҳаҳад боз равем,
То кӯҳнаварде шавем.

Бухоро, 4 марти соли 2007

МУАММО

– Чаро аз мактаб
Мондӣ бесабаб?

Гуфта пурсидам
Дирӯз аз Ҳамдам.

– Дарси ҳисоб буд,
Боз он китоб буд.

Чизе надонам,
Чӣ хел намонам?!

ТАБРИКИ МАРДОНА

Ҳаштуми моҳи Март аст,
Бояд, ки гулдаста баст.

Аз гули тару тоза
Аз боғи назди коза.

Барои модарон аст,
Барои хоҳарон аст.

Ба занҳои ҷаҳон аст,
Маликаи замон аст.

Рамзи садоқат аст он,
Нишони ҳиммат аст он.

Тӯҳфаи идона аст,
Табрики мардона аст.

Бухоро, 8 марти соли 2007

БАҲОРИЯ

Оё ҳастед бохабар
Аз ҷаҳону баҳру бар?

Муғчаҳои рӯкушод
Аз баҳори наве ёд.

Роҳ сӯйи саҳро гиред,
Роҳ сӯйи дарё гиред.

Як дам ҳаёт ганимат,
Тамошои табиат.

Хандаи фасли Баҳор –
Доруи қалби бемор.

Булбули гӯё шавед,
Ошиқи шайдо шавед.

Фурсати мо як даме,
Умри мо бошад каме,

Таъби худро шод кунед,
Зиндагӣ обод кунед.

Баҳори нав муборак,
Барори нав муборак!

Муборак рӯзи фирӯз,
Муборак Иди Наврӯз!

БОБОИ ДЕҲҚОН

Бобоям ифтихорам
Бобои тадбиркорам,

Ў деҳкони номдор аст,
Аз пайи кишту кор аст.

Умрест, ки галлакор аст,
Ба дигарон сардор аст.

Маҳсули дастони он
Файзи ҳар як дастурхон.

Меваҳои ширинаш
Қанду асал баринаш,

Ба дарди мо дармон аст,
Ҳузури ҷисму ҷон аст.

Кору кирдораши панд аст,
Шӯхрати ӯ баланд аст.

Илми табиат донад,
Ҳеч гаҳе дар намонад.

Бухоро, 10 март соли 2007

РАНГИ ЗИНДАГӢ

Ҳоло фасли Баҳор аст
Мавсими киштукор аст,

Як рӯзи пурбарораш
Ҳамон тухме, ки кораш,

Анбора пур мекунад
Фақирӣ сур мекунад.

Чашми ҳама сер шавад,
Ғамҳои мо дур шавад.

Зиндагӣ рангин шавад,
Зиндагӣ ширин шивад.

Гарчӣ Офтоб дур шавад,
Чашми мо пурнур шавад.

Бухоро, 10 марти соли 2007

БЎЙИ ГУЛҲО

Аз мактаб оям
Нўшида чоям,
Барзада остин
Гардонам Замин.
Фасли Баҳор аст
Мавсими кор аст.
Гул мекорам, гул –
Райҳону сумбул,
Садбаргу нозбўй,
Раъною хулбўй...
Бўядаш одам
Гулро дамодам,
Аз бўйи гулҳо
Пур шавад дунё.

Бухоро, 18 марти соли 2007

СОЛИ НАВИ МЕРОСӢ

Сахаргоҳ аз гулистон
Чаҳ-чаҳи булбул омад.
Аз наъраи раъду барқ
Як паёми кул омад.

Халоиқ, бедор шавед,
Айёми Наврӯз омад!
Дар сарзамини зебо
Иди дилафрӯз омад.

То шавад меҳмони мо,
Офтоби пурсӯз омад.
Арӯси зебои сол,
Баҳори фирӯз омад!

Соли нави меросӣ
Шодем, ки имрӯз омад.

Бухоро, 20 марти соли 2007

ИДИ БАҲОР

Фасли баҳорон
Борида борон,

Ҳама чо тар кард,
Моро хабар кард:

Сабза дамида
Лола расида,

Шохи дарахтон
Ранги гулистон.

Замин бедор аст,
Чу мо ҳушёр аст,

Бӯйи ҳуши гул
Хониши булбул,

Баланд шуд чунон
Расид ба осмон.

Чӣ рӯзи фирӯз
Омада Наврӯз!

Иди Баҳор шуд,
Иди Баҳор шуд.

Бухоро, 21 марти соли 2007

ЧАРОҒИ ОСМОН

Ту Моҳи тобонро бин
Чароғи осмонро бин,

Доманаш карда хирман
Оламе гашта равшан.

Гарчӣ номаш Маҳтоб аст,
Шабона ӯ Офтоб аст.

Ҳама ба чашм намоён
Чизҳои атроф аён

Раҳу пайраҳа яксон
Рафтуомад ҳам осон;

Гӯё, ки рӯзи равшан
Замин ба мисли гулшан.

Бубин, ба чашми одам
Зебо битобад Олам.

Бухоро, 17 декабри соли 2007

БАЗМИ СОЛИ НАВ

Дар боғчаи “Дилафрӯз”
Чӣ рӯзи хуш аст имрӯз.

Барпо базми Соли нав,
Арча афшонад партав.²⁷

Гӯй аз шамсу камар,²⁸
Нур борад болои сар.

Бачаҳои бегардем,
Сурху сафеду зардем.

Шеърӯ тарона хонем,
Зайли замона хонем.

Хушрӯзему хушбахтем,
Дорои тоҷу тахтем.

Аз номаълум тарафе,
Омад Бобои барфӣ.

Савғотӣ бисёр овард,
Аз хӯрчинаш баровард.

Ба Парвину Рустам дод,
Ба Шахлою Истам дод...

Ҳама шоду хандон шуд,
Таъби дили моён шуд.

Бухоро, 1 январи соли 2008

²⁷ Партав – нур, шуъла.

²⁸ Шамсу камар – офтобу моҳтоб.

НАВРӯЗИ ОЛАМ

Ид асту ид аст,
Рӯзи саид аст.

Фасли Баҳорон
Ин резаборон

Бораду борад,
Гулҳо бикорад.

Олам гулистон
Дилрабо бўстон.

Аз бўйи гулҳо
Пур шуда дунё.

Замин дилоро —
Арӯси зебо.

Гардида пуртоб
Нур пошад офтоб.

Дарё пуроб аст,
Раққоса об аст.

Нишаста булбул
Дар шоҳаи гул

Хониша сар кард,
Ба мо асар кард.

Дил шукуфт чун гул,
Аз сози булбул.

Мавсими кор шуд,
Иди Баҳор шуд.

Наврӯзи олам
Ба ҳама ҳамдам.

Иди Соли нав,
Азизам, шунав.

СУРУДИ НАВРҶЗӢ

Омад баҳори гулпӯш,
Олами гул дар оғӯш.

Хонаро тоза созанд,
Палоси нав андозанд.

Дастурхони наврӯзӣ,
Пур аст аз ризку рӯзӣ.

Самбӯсаҳояш ширин,
Кадугину алафин.

Меҳмони бисёр ояд,
Табрикамон намояд.

Зардӯзиҳо пӯшида,
Чӯшида, хурӯшида

Дилорому Дилафрӯз
Раксанд дар иди Наврӯз.

Муборак Наврӯзатон,
Наврӯзи пирӯзатон.

ҲОЮ ҲОЙ!

Ангур ало шуд,
Зоғча бало шуд,
Дарди мову ту,
Бин, бедаво шуд.

Лашкари зоғча
Ҳучум оварад,
Ризки ману ту,
Ба ғорат барад...

Ҳою ҳою ҳой,
Ҳолат шавад вой!
Аз дуздӣ ҳеҷ кас,
Нашудааст бой.

Ангур ало шуд,
Зоғча бало шуд,
Посбону боғбон,
З-он бенаво шуд.

РӯЗИ МУАЛЛИМ

Рӯйи сафед зебад,
Мӯйи сафед зебад.

Пероҳанат озода,
Озода асту тоза.

Хусни туро физояд,
Идона бошад шояд.

Қомати ту расояст,
Аз ҳама ҳам болояст.

Охир муаллим ҳастӣ,
Оқилу солим ҳастӣ.

Обрӯйи ту баланд аст,
Бешубҳа, бегазанд аст.

Рӯзи муаллим имрӯз,
Дар рӯзи иди фирӯз

Табрик туро намоем,
Дастат фишурда монем:

Идат муборак бодо,
Идат муборак бодо!

АНДЕША

Эй хурӯси чангарӣ,
Ба ҳар тараф мепарӣ.

Мокиёбро ғам диҳӣ,
Ба чашми он нам диҳӣ.

Озори бисёр диҳӣ,
Ҳатто ба куштор диҳӣ.

Охир он ҳам дилбар аст,
Мӯниси ҷон модар аст.

Ба ҷӯҷаҳои бепар,
Ба ҷӯҷаҳои бесар,

Пушту паноҳ бошад,
Аз ҳама огоҳ бошад.

Ба мусича ҳавас кун,
Ҷабру ситамро бас кун.

Сулҳу салоҳ пеша кун,
Панди мо андеша кун!

РҶБОҲ

Пӯстини заррини он,
Рашки хуршеди тобон.

Мӯъҷизаи табиат,
Аз мо наҷӯяд хилват.

Камнамо аст рӯзона,
Шикорчӣ аст шабона.

Чашмаш ду чӯғи оташ,
Бо сағҳо дар кашокаш.

Атрофи деҳа гардад,
Душмани ӯ беадад.

Ҳар ҷо қарор мекунад,
Мурғро шикор мекунад.

Аз мушакони сарсахт,
Аз мушакони бадбахт,

Парҳезе ҳам надорад,
Доштани онҳо форад...

Ҷузъи табиат аст он,
Бешубҳа, сарват аст он.

ЭЗОРСУРХАК

Эзорсурхак ном дорад,
Тухми некӣ мекорад.
Духтури бешазорон,
Аз амалаш нур борад.

Аз зарби нӯлзани он,
Дарахт садо барорад.
Кирмҳо зи зери пӯстлох,
Кашида мебарорад.

Гӯё шогирди Сино,
Саргарми чарроҳӣ аст.
Заҳми дарахтаконро,
Бо риштаи дил мебааст.

Эмин зи офат гардад,
Дарахтони бешумор.
Умри дароз бинад,
Аз мурғаки беозор.

ШОҲЗОДА

Яке Шахзода гӯяд,
Дигар Озода гӯяд.

Шумо гӯед, бачаҳо,
Духтару писарчаҳо:

Чаро ба як кас ду ном,
Ё бошад ин кори Мом?!²⁹

- Аз афташ, Озода аст,
Озодаву тоза аст.

Дасту рӯйро мешӯяд,
Сармо, гармо нагӯяд.

Аз чехрааш нур борад,
Рафтораш ба мо форад.

Сару либос сап-сафед,
Мӯйҳояш навдаи бед.

Дар байни хонандагон,
Ба чашми кас намоён.

Ба ӯ ҳавас мекунад,
Пастиро бас мекунад.

²⁹ Мом – мома, модаркалон.

АСОИ ПАДАР

Додарчаи ман Шерзод,
Мезанад доду фарёд.

Бемору нотавон аст,
Гӯё, ки ногирон аст.

Инчику берӯй бувад,
Хеле беобрӯй бувад.

Модарамро ғам диҳад,
Азоби гӯр медиҳад.

Фардо калон мешавад,
Марди майдон мешавад.

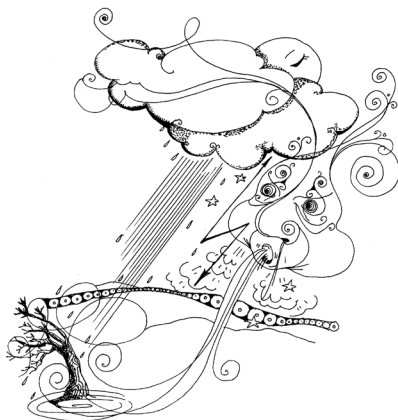
Дасти модарро гирад,
“Туноҳ”-и худро харад.

Асои дасти падар,
Бардорад ўро ба сар.

Хидмати инсон кунад,
Аз дилу аз қон кунад.

ДАР ҒАМИ САРМО

Охирҳои тирамох,
Оғози фасли сармо,
Дар гӯшаи як катак,
Нишаста ду гунчишкак.
Чик-чики чик мекараданд,
Гурбаро зиқ мекарданд.
Гӯё маслиҳат доштанд;
Зимистон сахт меояд,
Чӣ кор кунем мо бояд?!
Таъмири лона созем,
Дар кучо хона созем?
Он ҷо бошад хело гарм,
Тағу боло бошад нарм,
Қисми мо бардам шавад,
Азоби мо кам шавад.

ТИМСОҲ

Бузургтарин хазанда,
Бузургтарин дарранда,

Ҳам махлуқи обӣ аст,
Гӯё, ки ӯ моҳӣ аст.

Хушкиро дӯст медорад,
Гармии офтоб форад.

Варзиши³⁰ тан мекунад,
Он ҷо “Ватан” мекунад.

Дандонҳо арраи тез,
Аз чизе несташ парҳез:

Моҳиёни гуногун,
Гову харҳои бутун,

Халос аз он нагарданд,
Тӯъмаи он мегарданд.

Ба мисли аждаҳо аст,
Чунин ӯро баҳо аст.

³⁰ Варзиш – тарбияти бадан.

ҲОДИИ ТАНБАЛ

Фарзанди Мулло Шодӣ,
Ҳодии қоқу бодӣ,

Тоқиро қач гузорад,
Рафтораш ҳеҷ нафорад.

Дар синфи боло хонад,
Ҳеҷ балоро надонад.

Аз қору бор пиёда,
Беҳосил аст чу ҳода.

Худро қалон пиндорад,
Фаросате надорад.

Китобе ҳам нахондаст,
Дар синфи ҳеш мондааст.

Соли дигаре уқош,
Бо ӯ шавад дар талош.

Дар як синфе бихонад,
Шарму ҳаё надонад.

ШОДИИ МОДАР

Парвинаи хурдакак,
Ба модар тақлид кунад.
Дар қору бори рӯзгор,
Аз пояш таъкиб кунад.

Гирифта қорӯбро ӯ,
Хонаву қо мерӯбад.
Палосро офтоб диҳанд,
Чанги ӯро мекубад.

Модараш хӯрок пазад,
Ба гирди дег мегардад.
То хӯрок пухта гардад,
Ба ӯ ёрӣ медиҳад.

Аз рафтори духтараш,
Шодӣ кунад модараш.
Бӯса кунад аз рухаш,
Гирифта ӯро бараш.

ФАРЗАНДИ ОҶИЛ

Дӯстаки кӯдакон аст,
Ба сар ӯ соябон аст.
Шодии хоҳарон аст,
Ғамхори додарон аст.
Фарзанди қобили ман,
Фарзанди оқили ман.

Кори савоб мекунад,
Андаке хоб мекунад.
Ҳарчӣ кунад, боб кунад,
Аз рӯйи одоб кунад.
Фарзанди қобили ман,
Фарзанди оқили ман.

Вазифа тайёр кунад,
Мияро³¹ пурбор кунад.
Ба мисли мо кор кунад,
Қўраҳо хушёр кунад.
Фарзанди қобили ман,
Фарзанди оқили ман.

Ҳамаро ҳурмат кунад,
Ҳамаро иззат кунад.
Ба ҳама хидмат кунад,
Аз рӯйи ҳиммат кунад.
Фарзанди қобили ман,
Фарзанди оқили ман.

³¹ Мия – мағзи сар.

НАБЕРАИ МЕҲРУБОН

Шабнами меҳрубонам,
Ширинтар аст зи чонам.

Тоза забон барорад,
Лафзи ширине дорад.

Модарро “Нана”, гӯяд,
Падарро “Дада”, гӯяд,

Маро “Бобо” мегӯяд
Бибиро “Момо” гӯяд.

Хӯрокро “Мама” гӯяд,
Хоб ояд “Алла” гӯяд.

Ҳарфҳоро чида, гӯяд,
Занги дилро бишӯяд.

Чун ғунчаи хандон аст,
Шодии хонадон аст.

Ғамро ҳаргиз набинад,
Умри Чинорро бинад.

ҚУРБИ БАҲО

Баҳои “Панҷ”- ат
Чун кони ганҷ аст,
Ҳар оқилеро
Нишони ранҷ аст.

Ҳар кӣ бигирад
Баҳои аъло,
Хело баланд аст
Қурби он боло.

АРЗИ МО

Дар рӯзи сахте
Шохи дарахте,
Шикаста афтод
Бар сари сахте.

Чанде зарар дид
Аз сару аз бар.
Ёрӣ талаб кард
Ҳама баробар.

Табибе омад
Ба кор даромад,
Ёрии тиббӣ
Дар вақташ омад.

Ба дарди ҳама
Накарда тамаъ,
Марҳам бигардид
Исмаш Ҳалима.

“Раҳмат Ҳалима!”
Гуфтем баробар,
Хоҳари шафқат
Монанди модар.

ТИРАМОҲ

Омад тирамоҳ
Нофорам ҳаво,
Файзи боғу роғ
Парида кайҳо.

Барги дарахтон
Ҳамранги тилло,
Аз сари шоҳа
Афтода ҳар ҷо.

Рӯйи замин зард
Аз қабати барг,
Гӯё хобидаст
Дар болини марг.

ДЎСТ

Сағбачаи ман
Хеле меҳрубон,
Қое, ки равам
Аз паям равон.

Дасту поямро
Оҳиста лесад,
Субҳи дилрабо
Баробар хезад.

Аз мактаб оям,
Пешвоз барояд.
Роҳи маро ӯ
Пайваста пояд.

Чунон меҳрубон
Баробари чон.
Дар боби дўстӣ
Беҳтар зи дўстон.

АСП

Аспи зарринёли ман,
Ҳамраҳу ҳамболи ман.
Дар ҳаёт ту ёри ман,
Беҳтарин ҳаммоли ман.

Боркашонӣ кори ту,
Ин ҷаҳон бозори ту.
Роҳи мо наздик кунӣ,
Кас надид озори ту.

Як замон шоён будӣ,
Шӯҳрати шоҳон будӣ.
Молбинон дар хидматат,
Азизи даврон будӣ.

ШИКОР

Дарёву кӯлҳои мо,
Дараву кӯлу чӯлҳо

Хазиनावу сарватанд,
Барои ҳама яканд.

Ба тӯри моҳидорон,
Ба шасти мо бачагон

Садгуна моҳӣ афтад,
Зебо Гулмоҳӣ афтад.

Шикорчиёни моҳир
Аз пайи оҳу пайгир.

Ҳайвонҳои гуногун
Аз зарби тир сарнагун.

Парандагони бисёр,
Зодаанд баҳри шикор.

Кучо гарди ту бекор,
Чизе хоҳӣ, ҳамон дор.

Шикор ҳам истироҳат,
Ба қисму қонат роҳат.

Рӯҳат осуда гардад,
Қалбат болида гардад.

ДАР ПОСТ

Чавони пуршаст
Истода дар пост,
Зираку хушёр
Аз ҳама меҳост:

Наздик наоянд
Душманро поянд.
Аз паси бутта
Касе пеш ояд.

Пас маълум гардид:
Як хирси мода
Аз мо беҳабар
Чонвари содда.

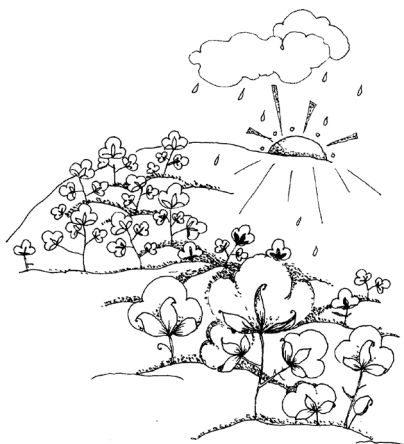
Акои посбон
Осуда гардид,
Ташвиши чонкоҳ
Беҳуда гардид.

ПАХТАЧИНИЙ

Пахта шукуфтаст
Чун гули хандон.
Хирмани барф аст
Ҳосили деҳқон.

Сахро гулистон
Чу Қаҳқашон аст.
Чинакчӣ чаққон³²
Бин, қаҳрамон аст.

Аз ганчи деҳқон
Ҳазина пурбор.
Аз меҳнати он
Ҳама миннатдор.

³² Чаққон – чуст, чолок, чобук.

ИБРАТ

Зулфияи мӯдароз
Духтараки дилнавоз.

Ба модари меҳрубон,
Ба модари мисли ҷон,

Ба корҳои хонадон
Доимо ёрирасон.

Ҳаргиз монда набошад,
Доимо зинда бошад.

Ибрат гиред, меарзад,
Таъриф кунед, меарзад.

ИФТИХОРИ МО

Аком аз хизмат омад,
Соку саломат омад.

Нишончаҳояш қатор,
Нишонаи ифтихор.

Хизмати аъло кардаст,
Қадри худ боло кардаст.

– Сазовори илтифот,
Сазовори мукофот -

Гуфта эълон кардаанд,
Кори калон кардаанд.

Ифтихори мо бувад,
Ба қалби мо ҷо бувад.

Вақте калон мешавам,
Ҳар кучо буд, меравам.

НОМГУЗОРӢ

Модарҷонам фарзанд дид,
Муждаро³³ ҳама шунид.

Кӯдаке буд, чӣ зебо,
Дилкашу ҳам дилрабо.

Нусхаи модарам буд,
Шабеҳи хоҳарам буд.

Дасту рӯйро мо шустем,
Исми муносиб ҷустем.

Масъаларо бобоям,
Бобои пурдуоям

Оқибат ҳал намуданд,
Ҳилола ном ниҳоданд.

Исмаш ба ҷисмаш монанд -
Гуфта, дуое хонданд.

³³ Мужда – хабари хуш.

БАҲСИ МЕҲНАТ

Сап-сафед аст пахтазор
Чӣ зебо мисли гулзор.

Ёрдамчиён омаданд,
Дастро ба даст доданд.

Ҳалимаю Салима,
Сабринаю Раҳима

Байни худ баҳс намуданд,
Пахтаро бисёр чинанд.

Кӣ ғолибу кӣ мағлуб,
Кӣ меҳнат кардааст хуб?

Бегоҳӣ маълум гардид,
Мукофот бар ӯ расид...

Ғалбер зи об бардоштанд,
Дар даст маълумот доштанд:

Ҳама зафар кардаанд,
Аз сад зиёд чидаанд...

Ҳама кор барчо шудааст,
Нақшаҳо иҷро шудааст.

ГУРБАИ БЕРАҲМ

Гурбаи тезчанги мо,
Бо сагон дар чанги мо,

Хунрезу хунхор ҳастӣ,
Бар мушак ту дил бастӣ.

Ҳар кучо, ки муш бувад,
Ё худ калламуш бувад,

Дар он чо ҳозир шавӣ,
Ҳозиру нозир шавӣ.

Аз паси ӯ мегардӣ,
Тухми варо кам кардӣ.

Аз дасти ту нолон аст,
Аз дасти ту гирён аст.

Ба ҳолакаш раҳм намо,
Қабру ситам кам намо.

САЙДИ БОБАРОР

Соҳили рӯди кӯҳӣ
Дар ишқи гӯшти моҳӣ,

Хирси шаволак омад,
Қабзи пахолак омад.

Дар зери он моҳиҳо,
Лаққаю ширмоҳиҳо,

Сар ба паноҳ будаанд,
Хело хунук хӯрдаанд.

Хирси гурусна монда,
Аз хонаву ҷо ронда,

Худро ба об андохт,
Чанголи худро тӯр сохт.

Сайди барорнок омад,
Хеле моҳӣ даромад.

Шиками ӯ сер бишуд,
Ғамҳои ӯ дер бишуд...

Дигар ҷое ӯ нарафт,
Баргашту хонааш рафт.

СЕВАНЧӢ³⁴

Аз мактаб Шодмон омад,
Хурсанду шодон омад.
Ўро чунин, ки дидем,
Боисашро пурсидем.
– Ба ман севанчӣ диҳед,
Ба ман севанчӣ диҳед!
Аз фанҳои беҳтарин
Аз фанни душвортарин,
Аз ҳисобу аз китоб;
Баҳои “панҷ” гирифтам,
Гӯё, ки ганҷ гирифтам.
Чу бурди як бозӣ буд,
Муаллимам розӣ буд.

³⁴ Севанчӣ – муждагонӣ.

ТАРОНАИ БАҲОРӢ

Хониши булбул омад,
Аз шоҳаи гул омад.

Дар васфи навбаҳорон,
Дар васфи лолазорон.

Дар васфи дилбари худ,
Дар васфи кишвари худ.

Дар васфи модари худ,
Меҳрубон хоҳари худ...

Таронахонӣ мекард,
Шоду шодмонӣ мекард.

Одам варо мешунид,
Олам варо мешунид.

Барои ӯ хуморӣ
Кайфияти баҳорӣ.

САБЗА

Сабзаи нав дамида
Чу мижғони ду дида.

Маҳину³⁵ нозук аст он,
Ба дидаҳо намоён.

Пардаи хок даридаст,
Рӯйи замин сабзидаст.

Бо шӯълаҳои офтоб,
Ба заҳи қонбахши об,

Нашъунамо меёбад,
Ба ҳар тараф метобад.

Доруи чашми хумор,
Зинати фасли баҳор.

³⁵ Маҳин – нафис.

ХОНАИ МОҲ

– Хонаи Моҳ дар кучо,
Чаро нахобад асло?

– Гуфта савол намудам,
Чавоби ӯ шунидам.

Посухам³⁶ дод Бобочон,
Азизу беҳтар зи чон:

Гарчи бувад дар осмон,
Ҳавзи мо бар ӯ макон,

Шабона инчо хобад,
Ба чашми ман метобад.

³⁶Посух – чавоб.

БА ХОНАНДА

Ҳар як китоби дарсӣ
Муътабару муқаддас.
Ҳазинаи панд асту
Ба пиру барно дастрас.

Комёбиҳои илмӣ
Акси худро ёфтааст.
Толиби ҳар илму фан
Нуқта аз он кофтааст.

Мо, ки хонанда ҳастем,
Ба ҳар яке дил бастем,
Варақ-варақ хондаву
Оқилу доно гаштем.

Намонем, ки танбалон
Китобро ҳор намоянд.
Болишти сар намуда
Фоли баде кушоянд.

Китоб ҷаҳони илм аст,
Кай гузорем мо аз даст?!

ТАШНАИ ДИДОР

Эй мулки нозанинам,
Эй хоки дилнишинам.

Ягона сарзаминам,
Дар ёди ту нишинам.

Чанде, ки аз ту дурам,
Ночӯру носабурам.

Ташнаи дидорат ман,
Як ошики зорат ман.

Ман туро пазмон шудам,
Харидор аз ҷон шудам.

Охир ту модар астӣ,
Аз назарам дур астӣ.

Фазанди гирёнат ман,
Фарзанди бирёнат ман.

Маро ба оғӯшат гир,
Дар ғаму андӯҳ асир.

Безорам аз душманон,
Як гурӯҳ бегонагон.

Садди роҳам гаштаанд,
Ба хуни ман ташнаанд.

Моро чудо кардаанд,
Кори хато кардаанд.

Саросиё, 2010

МУРҒИ ЗИРАК

Мурғи чипори калон
Дар гӯшаи хонамон

Чанде тухм зоид
Ҳамон ҷо ӯ ҷӯча монд.

Гурбаи дузди сиёҳ
Аз ҳама ҷо, ки огоҳ,

Гаҳе ба дуздӣ ояд,
Ҷӯчаҳоро бипояд.

Модар хеле хушёр аст,
Бо ӯ дар гиру дор аст.

Байни онҳо ҷанг шавад,
Гӯё ҷаҳон танг шавад.

Ҷӯчаҳо зуд бирастанд,
Раҳи ўро бубастанд,

Гурба, ки ноумед шуд,
Ному нишонаш набуд.

Дигар ҷо кӯч бастааст,
Кучое он гаштааст.

ЗАБОНДОН

Абераам Сабрина
Духтараки Зарина.

Донову хело зирак,
Аз ҳар чӣ дорад дарак.

Худаш, ки ҳозирчавоб,
Мекунад кори савоб.

Булбули гӯё бувад,
Ҳар чизе ҷӯё бувад.

Забони хоҳарашро,
Забони додарашро,

Назораташ мекунад,
Ишораташ мекунад.

Ҳар чизеро мебинад,
То, ки дуруст ҳарф занад,

Хаторо таъкиб кунад,
Онҳоро танқид кунад.

Забони модариро,
Тоҷикии дариро

Тоза нигоҳ медорад,
Санги танқид наборад.

Гӯё муаллим аст ӯ,
Устои таълим аст ӯ.

ҲОҶАТБАРОР

Додочони ман,
Қадрдони ман
Осиёббон аст
Гӯё посбон аст.

Орд мекашад, орд
Аз ҷаву гандум.
Мекунад аз ҷон
Хизмати мардум.

Ордаш сап-сафед
Ҳамранги барф аст.
Нонаш ҳам сафед
Хӯранда дил баст.

Тамоми деҳа
Аз ӯ миннатдор.
Ягон рӯзе ҳам
Набинӣ бекор.

Аз пайи кор аст,
Ҳоҷатбарор аст.
Талабгори он
Дон, бешумор аст.

БОҒИ БОБОЯМ

Дар домани дашт,
Дар ҷои хамгашт,

Як боғи обод,
Дил мешавад шод.

Себу зардолу,
Биҳию олу,

Хурмо, шафтолу,
Нест ҷои холӣ.

Қатор-қаторанд,
Ҳушро мебаранд.

Мева рангоранг,
Серобу таранг.

Ҳама пухтаанд,
Шира бастаанд.

Шохшикан дарахт
Вазнину карахт.

Ҳосил фаровон,
Ба чашм намоён...

Дар боғи бобом
Ҳама ҷо ором.

Биёед дӯстон,
Ба боғу бўстон.

МЕҲРУБОНӢ

Ту ҷонаки бобоям,
Нури чашми момоям.

Духтараки доноям,
Азизу бебаҳоям.

Забони ширин дорӣ,
Мӯҳои пурчин дорӣ.

Бағал равӣ ту доим,
Рафторакат мулоим.

Дугонаҳои бисёр,
Дар роҳи ту интизор.

Ту лоиқи ифтихор,
Доимо бошӣ ҳушёр.

Доят чун модар аст,
Кучо бошӣ, дар бар аст.

Ғамхори кӯдакон аст,
Бо чехраи хандон аст.

Ба ҳама меҳрубон аст,
Гӯё, ки ӯ боғбон аст.

Бухоро, 10 октябри соли 2013

ТАБРИКНОМА

Пеш аз иди Соли нав,
Абрҳо дар таку дав,

Фурсати бориш расид,
Чайби само ҳам дарид.

Барфи баланде борид,
“Шаккару қанд”-е борид.

Барф набуд, нома буд,
Нома чу “Шоҳнома” буд.

Аз номи он нуриён,
Пайғоме бар хокиён,

Омада буд парниён,
Табрике кардан баён.

Бухоро, 10 декабри соли 2013

ИДИ СОЛИ НАВ

Тақ-тақи дарвоза шуд,
Соли нав овоза шуд.

Бобой барфӣ омад,
Ба ҳавлиҳо даромад.

Сару либос сап-сафед,
Асояш аз чӯби бед.

Чехрааш беғубор буд,
Сумкааш пури бор буд.

Ба ҳама табрикнома,
Ба ман зи дӯстам нома.

Тӯҳфаҳои гуногун,
Ҳамаро карда мамнун.

Ҳама рақсу бозӣ кард,
Бобо сарфарозӣ кард.

Вақте дасту по чумбонд,
Ришаш ба арча дармонд.

Ҳама шинохт боборо,
Бобои хушоворо.

Посбони мактаб будааст,
Амаки Матлаб будааст.

Баъди шаби хурсандӣ,
Ҳаёху, хандохандӣ,

Лақаби нав пайдо шуд,
Номи амак “бобо” шуд.

Бухоро, 28 декабри соли 2013

ЌАВОБИ БОБО

Набераи боодоб,
Савол диҳад аз ҳар боб.
– Ҷаро укочаи ман,
Рӯзи дароз кунад хоб?

Бо гиря бедор шаб,
Пайваста мезанад дод?
Аз гаҳвора барояд,
Ханда кунад, шавад шод?

– Саволи ӯ бисёр аст,
Ҷавоби пухта даркор.
То шавад қонеъ аз ман,
Таҷриба оварад бор.

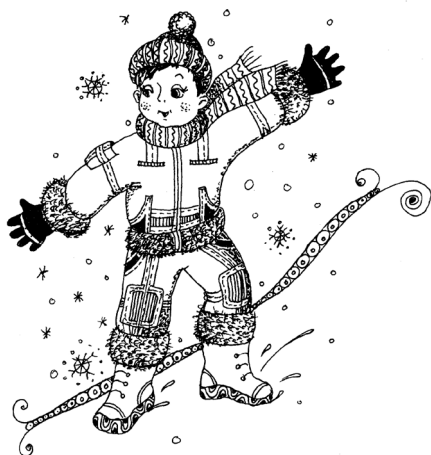

ФАСЛИ САРМО

Рӯзи сарди зимистон,
Борида барфу борон.
Беобу дона монанд,
Тамоми паррандагон.

Барфи замин бод диҳад,
Донае пайдо кунанд.
Ва ё чизе биёбанд,
Шӯришу ғавғо кунанд.

Обу дона медихем,
Ризку рӯзӣ зоянда.
Ҷон ба саломат баранд,
Розӣ шаванд зи банда.

НИШОНА

Бубин, парасту омад,
Дар хона лона монад.
Бароварда чўчаҳо,
Суруди тоза хонад.

Се моҳаки тобистон,
Меҳмони ҳар хонадон.
Ояд агар тирамоҳ,
Аз ӯ намонад нишон.

Паррандаи беозор,
Ба ҷинси худ вафодор.
Аз худ нишона монад,
Лонаи холи бекор.

ИДИ БОНУВОН

Имрӯз иди модарон,
Хоҳарони меҳрубон.
Табрикашон намоем,
Бо шеър аз дилу чон.

Модар бо қалби пурмеҳр,
Хуршеди ду ҷаҳон аст.
Саробони хонадон,
Ғамхори хонадон аст.

Шабу рӯзаш баробар,
Аз тифли худ бохабар.
Осойише надорад,
Ба мисли шамси ховар.

Забонаш ҳарфаш ширин,
Саховатманд чун замин.
Ҷаҳон гар ангуштар аст,
Модар дар он чун нигин.

МЕҲМОН

Зимистони қаҳратун
Ҳоли ҳама шуд забун.

Ҳама чо дар зери барф,
Рӯзҳои кӯтоҳ бенафъ.

Паррандаву чарранда,
Ҳайвонҳои дарранда,

Гуруснагӣ мекашанд,
Азоби гӯрро кашанд.

Мусичаву кабӯтар,
Гунчишкакони худсар,

Заифу хаста гаштанд,
Мӯҳтоҷи ёрӣ ҳастанд.

Ба онҳо мо дон диҳем,
Қуввату дармон диҳем.

Чанд рӯзе меҳмон ҳастанд,
Ба мову ту дил бастанд.

ТАРБИЯТ

Рӯзе бо модари худ
Ба ҷое меҳмон шудем.
Аз илтифоти мезбон
Ниҳоят шодмон будем.

Кӯдакони ӯро ман
Дар зиёфат надидам.
Ё садои якеро
То ба охир нашнидам.

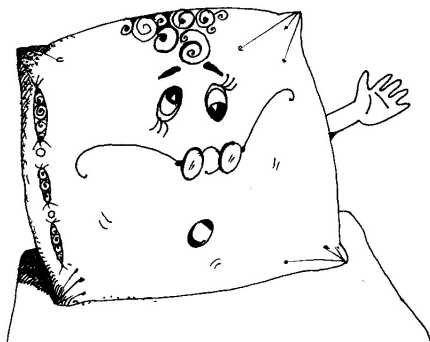
Барои мо бачагон
Аз ин ҳулосае кард:
Дар давраи бузургон
Ширкате³⁷ бояд накард.

³⁷ Ширкат – иштирок.

ХОБИ ШИРИН

– Чаро ту субҳи барвақт
Аз хоби ширин хестӣ? -
Гуфта пурсид аз пишак³⁸
Ҳамсари ӯ ба ростӣ.
– Эй нигори нозанин,
Хобаке дидам ширин:
Як мушаки фарбеҳро,
Аз ҳама мушҳо беҳро,
Лукмаи хом кардаам,
Ҳаловате бурдаам.
Даҳони манро бибӯй
Таъбири хоби³⁹ ман гӯй.

³⁸ Пишак – гурба.

³⁹ Таъбири хоб – маънои хоб.

ДАРАХТОН

Дарахтон дар табиат
Ҳақиқӣ зебу зинат.

Гӯё гулдаста ҳастанд,
Чамъу як даста ҳастанд.

Зиннати боғу роғанд,
Ҳар мева чун чароғанд.

Роҳати қисму қонанд,
Ҳазилати ҷаҳонанд.

Бӯйи хуши ҳар яке,
Давои як дардаке.

Ҳаворо тоза кунанд,
Муҳит⁴⁰ озода кунанд.

Олами мӯъҷизаанд,
Чу мову ту зиндаанд.

⁴⁰ Муҳит – гирду атроф.

ДАРДИ БЕДАВО

Фасли хазонрез
Заҳри ҳаво тез.

Дарахтон урён,
Аз сармо ларзон.

Замину замон
Бубин, заъфарон.

Дар кӯрпаи зард
Печида пурдари.

Чӯю чӯйборҳо,
Дарёю кӯлҳо,

Пур аз қайиқҳо.
Ба мисли “Сайёҳ”

Мераванд ҳар ҷо,
Аз Ватан ҷудо

Бесару бепо,
Ватангадоҳо.

Ҳар ҷо набошад,
Саломат бошад.

СИРРИ ПУРДОНӢ

Укоям⁴¹ дар синфи як
Пешқадам шуд якояк.

Эҳтимол, ҳайрон шавед,
Шумо ҳам пурдон шавед.

Шогирди ду устод аст,
Аз ин хурсанду шод аст.

Яке дар мактаб бувад,
Пайваста таълим диҳад.

Дар хона ман муаллим,
Кушоям асрори илм,

Дар хондану навиштан,
Ҳама чизро доништан.

Ёрирасони ӯям,
Ба ҳеҷ касе нагӯям.

⁴¹ Уко – додар.

ЦАВЛОНГОҲ

Ҳаво гарму форам буд,
Атроф орому дам буд.

Ҳама як чо чамъ шудем,
Рафику ҳамдам шудем.

Доҳили майдон шудем,
Якдилу якҷон шудем.

Корчомаҳо бар тан шуд,
Рӯзи корӣ ҳам сар шуд.

Мошини ман “Камаз” буд,
Мошини Рустам “Маз” буд.

Чандеро бурда мондем,
Дар роҳ касе намондем.

Баромада ба саҳро,
Ба даштҳои дилкушо,

Ғаллакашонӣ кардем,
Мо, ки аз насли мардем.

Мошинаро сур кардем,
Анборҳоро пур кардем.

Ба майдони сохтмон,
Васеъу хеле калон,

Ғишту семент кашондем,
Кранро ҳам ҷунбондем.

Дигарҳо аз пайи мо
Намонда ҳаргиз қафо,

Аспдавонӣ карданд,
Аробаронӣ карданд.

Гирифта белу каланд,
Ғалтаку занбару банд,

Роҳҳоро таъмир карданд,
Такдирро тадбир карданд.

Якҷоя мо кор кардем,
Меҳнати бисёр кардем,

Дар майдони боғча буд,
Дар бараки кӯча буд.

Мураббимон розӣ шуд,
Шоҳиди ин бозӣ шуд.

БОБО

Бобои ман пиру пир,
Соли бобом ба мо сир.

Ҳамранги Барфибобо
Нуронию дилрабо.

Вакили деҳа ҳастанд,
Камар ба хизмат бастанд.

Дар тӯю дар маърака,
Дар рӯзи маргу мурда,

Сарвари ҳама ҳастанд,
Дар ба касе набастанд.

Кина ба кас надоранд,
Сӯхбати ширин доранд.

Ба хондан ҳам банд ҳастанд,
Ҳазинаи панд ҳастанд.

Маслиҳатгӯи ҳама,
Пешвои хуби омма.

Ҳеч гоҳ насозанд шитоб,
Ҳурматашон беҳисоб.

Падар ба пиру барно,
Баҳри набера бобо.

ҒАМХОРӢ

Дар вақти саҳти сармо
Дар кӯҳу дашту саҳро,

Парандаву чаранда,
Ҳар ҷо ки ҳаст хазанда,

Беҳолу бемадоранд,
Гуруснаву беморанд,

Бо чашми пурхуморанд,
Бар касе кор надоранд.

Ҳама ҷо пурнам гардад,
Обу ғизо кам гардад.

Гӯшту дон дорӣ, ҳастанд,
Муҳтоҷи ёрӣ ҳастанд.

Ҷонзоде дар зимистон
Гуруснаву бемакон,

Намонад дар ҳеч кучо
Дар гӯшаҳои дунё.

Бояд, ки мо одамон
Ҳокими давру замон,

Ғамхори ҳама бошем,
Бори замонро кашем.

БАЧАИ ПУРДОН

Бачаи хурд мағӯед,
Айби маро начӯед.

Ҳарфҳоро ман медонам,
Китобро хуб меҳонам.

Хурду ҳисоб медонам,
Пулро шумурда монам.

Дар баҳси шеърғӯй,
Чавоби чистонҷӯй,

Қафо ҳаргиз намонам,
Зеро, ки ман пурдонам.

Боғчаро дӯст медорам,
Аз он дар ифтихорам.

Мураббия модарам,
Доимо ӯ дар барам.

Оянда мактаб равам
Аз пайи матлаб равам.

УСТО

– Салимро усто гӯянд,
Ҳамончо исто, гӯянд.

Асбоби пешаат ку,
Арраву тешаат ку?

– Ду дасту даҳ ангуштам,
Корчома, бори пуштам –

Асбобу анчоми ман,
Усто бувад номи ман.

Дару тиреза созам,
Гаҳе дарвоза созам.

Ҳавлию чо андозам,
Нақши дигарро бозам.

– Дуруст аст хонасозӣ,
Ҳар чӣ баҳона созӣ,

Хонаат бедару бом,
Назебад бар ту ин ном.

Ҳавлиҳо бедарвоза,
Токҳояш беҳавоза.

Ҳама корат ғучора,
Дубораву себора.

Чӣ гуна усто ҳастӣ
Аз кадом русто ҳастӣ?

ДУГОНА

Укои ман шашто буд
Ҳоло бошад ҳаштто шуд.

Эҳтимол, ҳайрон шавед,
Ва ё ки шодмон шавед.

Модар аз бемористон
Чу гул шукуфта хандон,

Дуто нинӣ⁴² оварданд
Қалби маро шод карданд.

Ниничаҳо чу зоча,
Нусхаи хуби оча.

Исми ман, ки Ҳалима,
Номи яке Фотима.

Аз ман калонӣ Лайло,
Тифли дуюмӣ Зӯхро.

Онҳо дугонак ҳастанд,
Мағзи як донак ҳастанд.

Ҳама хотирчамъ шуданд,
Хешу табор чамъ шуданд.

Ҳавлӣ гӯё тӯйхона,
Меҳмони нав баҳона

Зиёфате барпо шуд,
Худ айни муддао шуд.

⁴² Нинӣ – қўдаки навзод, тифл.

НОК

Таъмаш аз ҳама хушбӯй,
Меваи хеле хушрӯй.

Дар намуд ӯ каду аст,
Хурд ҳамчу носкаду аст.

Тирамоҳ заб-зард шавад,
Озода аз гард шавад.

Дикқати моро кашад,
Аҷоиб аст гар пазад.

Зинати дастурхон аст,
Иzzати меҳмонон аст.

Беҳтарин дору-дармон,
Ҳаловати ҷисму ҷон.

Дар ҷойи сард нарӯяд,
Гармиро дӯст дорад.

Иқлими кишвари мо,
Гӯё ба дардаш даво.

ҲАДЯИ ИДОНА

Субгоҳи иди рӯза
Чу одати ҳаррӯза,

Ман хазонрӯбӣ кардам,
Кораки хубе кардам.

Ҳар гӯшаро бикофтам,
Ду дона чормағз ёфтам.

Набераам Мӯзаффар,
Аз пайи ман бохабар,

Давида наздам омад
Гӯё ба кор даромад.

Шод шуда аз рафтораш,
Шод шуда аз кирдораш,

Ёфтаро ҳадя кардам,
Дунёро ҳадя кардам.

Чунон ӯ шод гашта буд,
Мисли ӯ хушбахт набуд...

Гӯё савоб тоҷи сар,
Кушода бар чаннат дар,

Доҳили он гардидам,
Дидори ҳақро дидам.

Боиси шодӣ гардид
Ба ҳар ду идӣ гардид.

ДАРСИ МЕҲНАТ

Монда набошед, ако,
Шумо ба мо раҳнамо!

Ба мурғакон об диҳед,
Сар диҳед, офтоб диҳед.

Дон диҳед, чида хӯранд,
Аз хунуқӣ намиранд.

Хӯроки молҳо диҳед,
Ба бахти моён зиҳед.⁴³

Корҳои хона бисёр,
Ташвишатон бешумор.

Ба мо ҳам ёрӣ даркор,
Набошед якдам бекор.

Вақте калон мешавам,
Кучо гӯед, меравам.

Шумо диҳед гар дарсам,
Аз меҳнат ман натарсам.

⁴³ Зиҳед – зинда бошед, зиндагӣ кунед.

РАФТОРИ НОМАТЛУБ

Ҳасанчаи дангоса⁴⁴
Бо чӯрааш дукаса,

Надидаву намонда,
Вазифаро нахонда

Пагоҳӣ мактаб оянд,
Муаллимро бипоянд.

Устод каме дер ояд,
Онҳоро ҳеҷ наёбад.

Кучо намоён шаванд?
Гурехта пинҳон шаванд.

Аз дарс, ки мегурезанд,
Обрӯи маро резанд.

Рафтори онҳо хуб нест,
Ба хонанда матлуб нест.

Дурустакак нахонанд,
Дар синфи худ мемонанд.

⁴⁴ Дангоса – танбал, коҳил.

МУЖДА

Охирҳои тирамоҳ
Шӯриши обу ҳаво:

Авзои осмон дигар,
Саллаи доқа бар сар.

Дур шуда фасли гармо,
Оғози фасли сармо,

Барфи баланд борид,
Тухми сафедӣ корид.

Ин муждаи зимистон
Барои аҳли инсон.

Нишонаи хуб аст ин
Аз баҳори нозанин.

Соли нав хуш меояд,
Ризқи инсон мезояд.

Омади деҳқон шавад,
Ҳосил фаровон шавад.

ДАР МЕҲМОНӢ

Ҳай, чону чону чонам
Дармони ҷисму чонам!

Чанде ту деҳа рафтӣ,
Аз он ҷо бар нагаштӣ.

Меҳмони бобо шудӣ,
Меҳмони момо шудӣ.

Боғҳо пури меваанд,
Чашми қасро мебаранд.

Омада аз роҳи дур
Савдогарон меҳаранд.

Ширу қаймоқ деҳқонӣ,
Кай гурусна бимонӣ?

Нарху наво арзонӣ,
Мазза бувад меҳмонӣ.

Мо туро пазмон шудем,
Харидор аз ҷон шудем.

Тамом шуд таътили ту
Сар шуда таҳсили ту,

Зудтар биё, чонакам,
Чандрӯза меҳмонакам!

ТЎҲФАИ БОБО

Бобои ман шоир аст,
Сухангӯи моҳир аст.

Шеърӯ тарона гӯяд,
Қисса, афсона гӯяд.

Достон эҷод мекунад,
Қалби маро шод кунад.

Забони мурғон донад,
Дарси ҳайвонот хонад.

Лафзи ҳама медонад.
Ба гуфтан дар намонад,

Китоби нав барорад.
Тӯҳфа ба ман оварад.

Ҳамроҳи ҳамсинфонам
Китоби ўро хонам.

АЗ ШЕР НАТАРСЕМ

Рӯзи чашни уоям
Тӯҳфа овард дадоям.

Шери ғурранда овард,
“Шоҳ”-и дарранда овард.

Як чаҳон буд ҳайбаташ,
Ба ҳар чӣ буд рағбаташ.

Ману уком натарсем,
Аз ҳайбаташ наларзем.

Ўро мо ҳабс кардем,
Ва ё дар қафас кардем.

Шерро аз дӯкон⁴⁵ овард,
На аз биёбон овард.

⁴⁵ Дӯкон — мағоза.

МЕҲМОНИ НАВ

Модари меҳрубонам
Гавҳари ҷисму ҷонам,

Боз як нинича⁴⁶ овард,
Гӯё бибича овард.

Якто дандон надорад,
Гиряи ӯ мефорад.

Барои дидани он
Хона шуд пури меҳмон.

Ўро гаҳвора бастанд,
Зуду ҳамвора бастанд.

Бинед, рақсу бозӣ шуд,
Хона пури шодӣ шуд.

Меҳмони нав баҳона,
Ҳавлӣ бишуд тӯйхона.

⁴⁶ Нинича – кӯдаки навзод.

ҚОИДАДОН

Маро ба мактаб
Қабул накарданд.
Аризаамро
Маъқул накарданд.

Аз синни мактаб
Як моҳак хурдӣ.
Вагарна имрӯз
Шартхоро бурдӣ...

Китобро хондӣ
Аз ҳама бурро.
Нутқат равон аст,
Булбули гӯё.

Аз фанни ҳисоб
Дорӣ маълумот.
Моро намудӣ
Бешубҳа ту мот.

Соли оянда
Навбати ту бод.
Қабул намоем,
Гардӣ ту дилшод...

Гуфта ба моён
Чавобам доданд.
Маро ба рӯйхат
Гирифта монданд.

Аз ҳеҷ касе ман
Хафа нагаштам.
Қоидаро ман
Дониста мондам.

БОРОН

Тундбоди сахте бархост,
Чашми хуршед хира сохт.

Лашкари абр хучум кард,
Ҳавои гарм бишуд сард.

Гармо ба гиря сар кард,
Рӯйи заминро тар кард.

Чун торҳои бофанда,
Риштаҳои ресанда,

Замину осмон омехт,
Домани ҳар дуру дӯхт.

Боду ҳаво тоза шуд,
Ҳама ҷо озода шуд.

Баҳори имсола шуд,
Ҷаҳон пур аз лола шуд.

ЛОЛА

Ҷоми лола пур бувад
Аз ашки осмон.
Само гоҳе бигиряд
Дар ғами инсон.

Ранги лола чу алвон
Ба чашм битобад.
Хуни шаҳидон дар он
Дар чилва ояд.

Гули кушоду хандон
Қалбаш сиёҳ аст.
Ғаму шодии инсон
Дар сина ҷо аст.

ПАХТАКОР

Акоям обдор
Зираку хушёр.

Доимо пуркор,
Аз ҳама зарбдор.

Хусни пахтазор
Файзи киштзор.

Аз меҳнати ӯ,
Аз ғайрати ӯ

Дорам ифтихор,
Ман ҳам мададкор.

Касби ӯ даркор,
Охир пахтакор!

Моро пӯшонад,
Урён намонад.

РҶБОҲАКИ ҶОДУГАР

Рӯбоҳаки дарбадар,
Рӯбоҳаки ҳилагар!
Дар ҷое, ки ту бошӣ,
Даҳмардаҳо⁴⁷ дарди сар.

Гар баррае гум шавад,
Аз ту шаванд гумонбар.
Дар шомӣ тор чашмонат
Ба мисли шамъ шӯълавар.

Бузу гӯсфанд меҳӯсад⁴⁸
Гар ту шавӣ ҳамлавар.
Дар мавсими наслгирӣ
Сар занад аз ту хатар.

Рӯбоҳаки дарбадар,
Рӯбоҳаки ҳилагар,
Офати ҷорво ҳастӣ,
Рӯбоҳаки ҷодугар!

⁴⁷ Даҳмарда – ҷӯпон.

⁴⁸ Хӯсидан – рамидан.

ПИРИ ИМОН

Ришу бурут⁴⁹ сап-сафед,
Бобои ман мӯйсафед.
Чун офтоби сари кӯҳ
Амонату пурумед.

Ба мисли қуллаи кӯҳ
Обрӯи бобом баланд.
Ҳеҷ касе ҳад надорад
Бар ӯ расонад газанд.

Пиру барно шиносад
Арбоби деҳа ҳастанд.
Чун падари меҳрубон
Ба ҳама дил бастаанд.

Дар тӯю дар маърака
Сарвари ҳама ҳастанд.
Бар рӯйи ҳеҷ қадаме
Дари худро набастанд.

Осойишро надонанд,
Доимо дар хидматанд.
Азизи ҳама гаштанд,
Зеро, ки боҳимматанд.

⁴⁹ Бурут – мӯйлаб.

ҚАДРИ ҲУНАР

Дар гузари Нуробод
Устои хуб Самандар.
Ҳама ўро шиносанд,
Бехтарин ў дуредгар.

Доимо побанди кор
Қасру айвон месозад.
Барои моли мардум
Молхонаҳо андозад.

Дару тирезаро ҳам
Худаш тайёр намояд.
Кори баъзе устоҳо
Ба вай маъқул наояд.

Биноҳои сохтааш
Ободии диёр аст.
Қасбу кори волояш
Барои мо даркор аст.

ГУЛХОНА

Мо аз зимистон
Парво надорем.
Дар боғи мактаб
Гулхона дорем.

Бо ҳам ба сад рӯ
Рӯянд гулҳо.
Бо ҳам ба сад бӯ
Бӯянд гулҳо.

Гулхонаи мо
Бисёр зебост.
Дар чор фасл он
Чойи тамошост!

ҶАНГИ ТАБИАТ

Абрҳо даву тоз карданд,
Ҷанги сахт оғоз карданд.

Мушакпаронӣ сар шуд,
Гӯшҳои ҳама кар шуд.

Оташ саросар гирифт,
Хирмани абр даргирифт.

То ки ҳама насӯзад,
Ҳокистараш нарезад.

Борон ба ҷанг даромад,
Бинед, ки суи наомад.

Ҷанги обу оташ шуд,
Об ғолиби оташ шуд...

Умри сармо сар омад,⁵⁰
Ҳасли баҳор даромад.

Обу ҳаво тоза шуд
Ҳама ҷо озода шуд.

⁵⁰ Сар омадан – ба поён расидан.

МУЪЧИЗАИ ТАБИАТ

Зарофаи қаддароз,
Думкалтаву подароз,

Муъчизаи табиат
Ҳайрон монад, кӣ бинад.

Зоғҳо марҷони гардан,
Тоза намоянд бадан.

Гӯё, ки ангора аст,
Барояшон пора аст.

Хӯрокаш барги дарахт,
Дар назар хело карахт.

Манораи тайёр аст,
Ҳам зираку ҳушёр аст.

Шеру паланг нотавон,
Дар назди ин паҳлавон.

Аз ҳеч чизе натарсад,
Аз роҳи худ нагардад.

КОРЕВУ БОРЕ

Бобом дар кӯҳҳо
Асил чорводор.
Момом дар паҳно
Донед пахтакор.

Додом дар роҳ аст
Касбаш ронанда.
Модар дар фабрик
Усто дӯзанда.

Хоҳар дар мактаб
Аъло хонанда.
Худам дар боғча⁵¹
Оям шабона...

Аз пайи коре,
Аз пайи боре.

⁵¹ Боғча – кӯдакистон, дабистон.

МОДАРИ МИЛЛАТ

Модари мо меҳрубон,
Ширинтар аз дилу чон.

Зӯхро гӯяд: – Модарам,
Дур наравед аз барам.

Ман гӯямаш: – Модарам,
Гавҳари тоҷи сарам.

Ҳар яке гӯянд мудом:
– Модарам, ай Модарам!

Дастӣ Шумо бар сарам,
Ҷойи Шумо дар барам.

Сар бишуд аз номатон
Забони нобу тарам.

Ба фарзандон дил бастед,
Модари миллат ҳастед...

Чу офтоби оламтоб
Аз сари мо бигаштед.

КАДОМЕ ШИРИН?

Қодир гуфто ба Камол
Медиҳамат як савол.

Диққат карда ту шунав:
– Алав ширин ё палав?

– Ҷавоби маро шунав,
Беҳуда аз худ марав:

– Ширин тобистон палав,
Фасли зимистон алав!

ТАРС

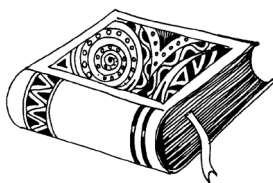
— Эй рақиби беадаб
Чаро бе ҳеч як сабаб,

Даррондӣ шаб ба хобам
Саҳифаи китобам?

— Расми мореро дидам
Аз ҳайбаташ тарсидам.

Ба мисли барги ар-ар
Шамол шуду ларзидам.

Варак ба дастам монду
Китоб кучо, надидам.

САРДОРИ СИНФ

Сардори синфи моён
Бачаи хеле пурдон.

Аз ҳама бештар хонад,
Аз ҳама бештар донад.

Шеърҳои шоиронро,
Достонҳои калонро,

Бехато мехонад ў,
Бехато медонад ў.

Масъалаю мисолро,
Чавоби ҳар саволро,

Бешубҳа мехонад ў,
Бешубҳа медонад ў.

Баҳои аъло гирад,
Аз сафи пеш ҷо гирад.

Ба ҳама ёрӣ диҳад,
Таҳсини устод гирад.

Розӣ аз ў синфамон,
Тамоми толибилмон.

ЗОДРӢЗ

Якуми январ
Зодрӯзи Анвар.
Чорӣ баробар
Худаш беҳабар.

Иди Соли нав
Биёяд аз нав.
Дар ҳаёти ӯ
Боз як рӯзи нав.

Ҳар сол ҳамин тавр
Мешавад, шунав.
Тӯҳфа биёрам
Чанд китоби нав.

МЎЪЧИЗАИ МЎҚАЛАМ

Олимаки хурдакак
Майдаву хеле зирак.

Рассоми моҳире аст,
Шеърхону шоире ҳаст.

Мекашад ӯ расми ман,
Худи худам тамоман.

Кашад дарё, биёбон,
Сурати кӯҳи калон.

Расми барраро кашад,
Чӯбу арраро кашад.

Хуб дида метавонад,
Кашида метавонад.

Дар дасти ӯ мӯқалам
Мӯъчизаи ҷамъулҷамъ.

Гар кашад расми офтоб
Медихад сад рангу тоб.

Рассоми хурдаке ҳаст,
Ягона кӯдаке ҳаст.

ОДАТ

Пагоҳи барвақт
Чу хуршеди вақт,

Аз хоби нозаш
Ҷогаҳи созаш,

Хеста Зулола,
Суп-сурх чу лола

Ба рафтор омад,
Ба гуфтор омад:

– Модари чонам
Чаро ба хобам,

Бурро тамоман
Гап задед бо ман?

– Духтари зебо,
Ҷонаки момо!

Алла бигуфтан
Одатаки ман.

ИФТИХОР

Бобои ман пахтакор,
Пахтакори номдор.
Дар сари синаи ӯ
Ордену медал қатор.

Одами пуршӯхрат аст
Ба касби худ беҳамто.
Қаҳрамони меҳнат аст
Ибрати ҳар яки мо.

Ҳосили аълои ӯ
Читу сатини гулдор.
Нони саноати мо
Ифтихори ин диёр.

БА ДУХТАРАМ ЗАМИРА

Ширини зардаки ман,
Куртачасурхаки ман.
Ёрирасони оча,
Хурду балояки ман.

Ҳамаро иззат кунад,
Ҳамаро ҳурмат кунад.
Аз меҳнат рӯ натобад,
Ба пирон хизмат кунад.

Ба ҳама ӯ меҳрубон,
Азизу беҳтар аз ҷон.
Умри дароз бинад,
Ифтихори хонадон.

ДАСТЁР

Шалолаю Зулола
Духтаракони хола.

Дар гирди дегу табак
Аз оча гиранд сабақ.

Таомҳои пурлаззат
Пухтани онҳо одат.

Хамирро худ хобонанд,
Кулчаи ширмол пазанд.

Хонаро гар бирӯбанд,
Ахлоти онро баранд.

Рӯи суффа об зананд,
Кӯрпачаҳо андозанд.

Меҳмонони қадрдон
Ба кори онҳо ҳайрон.

Модараки меҳрубон,
Аз рафтори духтарон.

Аз замин то ба осмон,
Розӣ ҳасту беармон.

Фарзанди қобил ҳастанд,
Ба хизматаш дил бастанд.

Дастёри модаранд,
Ифтихори модаранд.

ЧАРО ДОҒ?

Аз модараш мепурсид
Аз хоб хеста Шарафмоҳ:
– Афтода доғ аз кучо
Дар рухи пурнури моҳ?

–Чӣ тавре, ки мебинӣ
Он ҳам ба хоб мондаст.
Барои шустани рӯ
Обу собун намондаст.

ФАСЛИ ЗИМИСТОН

Хоҳаракам Марҳабо
Зебо ҳасту дилрабо.

Мекашад расми бисёр,
Манзараҳои баҳор.

Рӯзе кашидаст офтоб,
Бенур ба мисли моҳтоб.

Офтоб аз ӯ рӯ тофтаст,
Сӯйи ҷануб тохтаст.

Осмон шудааст сип-сиёҳ,
Чун замини бегиёҳ.

Халтаи абр даридаст,
Барфу борон боридаст.

Олам яхистон шудааст,
Фасли зимистон шудааст.

ШУМОРАИ СИТОРА

Духтарчаам Назокат
Зираку пурлатофат.

Чизҳои бас бисёрро,
Чорвои бешуморро,

Шумурда метавонад,
Хатро равон меҳонад.

Рӯзе ба ӯ ақояш
Саволе карда барояш

Шумурдани ситора
Намудааст ишора.

Чӣ қадаре зӯр занад,
“Зӯрӣ миён шиканад”,

Аз наҷми⁵² бешумора,
Аз бист зиёд ситора

Шуморида натонист,
Алам карду бигирист.

Ақояш нодуруст кард,
Эътиқодашро суғуст кард.

Парво нақун, Назокат,
Духтари босадоқат.

Фардо қалон шавӣ ту
Хело пурдон шавӣ ту.

⁵² Наҷм – ситора.

Мешавӣ ту мунаҷҷим,
Ситорашиноси азим.

Ситораҳо ном диҳӣ,
Сайёраҳо ном диҳӣ.

Кошифи осмон шавӣ,
Олимаи пурдон шавӣ.

ФАРДОИ ФИРЌЗ

Меборад барфи сафед,
Қалби замин пурумед.

Тар мешавад лаби он,
Аз шаҳди васли осмон.

Дар мазраи⁵³ қалби он
Тухми умед ғалтон.

Пагоҳ фасли баҳорон
Борида сели борон.

Ҳар лолаи сурхи он
Ба чашми мо намоён.

Чу мисли парчами⁵⁴ мо
Шафакрангу хушнамо.

Ба меҳнат даъват кунад,
Ҳар яке ғайрат кунад.

Мамлакат обод шавад,
Қалби мардум шод шавад.

Беҳ шавад имрӯзи мо,
Фардои фирӯзи мо.

⁵³ Мазраъ – зироатгоҳ.

⁵⁴ Парчам – байрак.

ДУГОНАҲО

Фотима, Зӯхро
Хоҳараконанд.
Дар син баробар
Экизаконанд.⁵⁵
Як себу тақсим
Хеле монанданд.
Аз якдигар ҳеч
Фарке надоранд.
Ҳаққу ҳамсоя
Якаш меҳонанд.
Фотимаро гаҳ
Зӯхро меноманд.
Зӯхроро бошад
Фотима гӯянд.
Чизе, ки гӯянд
Фарке надорад,
Кадоме бошад
“Лаббай!” мегӯяд.
Ҳар дуяшон ҳам
Ҳозирҷавобанд.
Аз хизмати мо
Гардан натобанд.

⁵⁵ Экизак – дугоник.

БОҒИ ДИЛКУШО

Боғи бобоям
Дар бари кӯҳ аст.
Дарахтони ӯ
Дар сари чӯ аст:

Себу зардолу,
Ноку шафтолу,
Аз мева сархам
Ҳам олуболу.

Ширину хушбӯй
Ҳар меваи он.
Ҳузури чон аст,
Чашед, нӯши чон!

Шӯхрати боғаш
Рафта ба олам.
Хизмат намояд
Ба насли одам.

ОРЗЎИ ШИРИН

Ҳар пагоҳ писарчаҳо,
Ғун шуда духтарчаҳо,

Аз пайи матлаб раванд,
Шодона мактаб раванд.

Дар хона бо уқоям
Чун чон ширин бароям,

Ҳар ду хонабон ҳастем,
Гӯё, ки посбон ҳастем.

Дамбадам дилгир шавем,
Сагчаро пайгир шавем.

Аз паси гурба тозем,
Худро овора созем.

Зудтар калон мешудем,
Мактаб равон мешудем.

Ҳамроҳи писарчаҳо,
Ҳамроҳи духтарчаҳо,

Орзӯи мо ҳамин аст,
Орзӯи мо ширин аст.

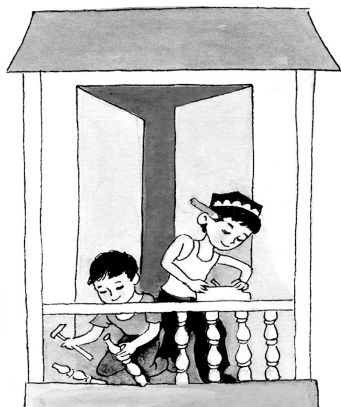
Қанду асал барин аст,
Аз ҳама хубтарин аст.

УСТОИ ПУРДОН

Дар токи айвони мо
Мусича лона мондаст.
Чу меъмори ҳунароманд
Чӣ зебо хона мондаст.

Аз хасу хошоку гил
Хело мустаҳкам сохтаст.
Ба тарҳи варзишгоҳе⁵⁶
Бинед, шинам андохтаст.

Дида кору бори ӯ
Бешубҳа ҳайрон шудам.
Хулоса карда аз он
Устои пурдон шудам.

⁵⁶ Варзишгоҳ – майдони варзиш.

ҲАВАС КУНЕД

Духтарам, хо духтарам!
Набераи дилбарам.

Сангу тарозуи ман
Болҳои орзуи ман.

Ҳар коре, ки фармоям,
Ишорате намоям.

Ҳеҷ гаҳ беварқ намонад,
Иҷрояш менамояд.

Шунида ӯ дуоям,
Начунбида зи қоям,

Дастурхон меорояд,
Таклиф ҳам менамояд.

Лутфи худ зоҳир кунад,
Қанду чой ҳозир кунад.

Хело ҳам пурҳиммат аст,
Дар хизмат беминнат аст.

Таъриф кунед, месазад,
Ҳавас кунед, меарзад.

ҲИФЗИ ТАБИАТ

Гар хотират чамъ шавад,
Ғаму кулфат кам шавад.

Ту назди шаршара рав,
Муסיқии хос шунав.

Олам фаромӯш кунӣ,
Одам фаромӯш кунӣ.

Даме фароғат кунӣ,
Хуб истироҳат кунӣ.

Чисми ту бедард шавад,
Хотират бегард шавад.

Асаби ту дам гирад,
Гӯё, ки марҳам гирад.

Зӯру тавоно шавӣ,
Бинову доно шавӣ.

Бо табиат гардӣ соз,
Умри ту гардад дароз.

Ҳифзи табиат намо,
Аз дарду ғам шав раҳо.

ФАЙЗИ БАҲОР

Аввалҳои моҳи май,
Борон борад паёпай.
Аз кӯчаву хиёбон
Ба гӯш расад сози най.

Замин саросар гулшан,
Боғҳо ба булбул ватан.
Ҷаҳон пур аз бӯйи гул,
Ҳузур кунад ҷону тан.

Баҳорон фасли хуррам,
Тоза аст рӯҳи одам.
Дарду ғам дур мешавад,
Ташвиши мо шавад кам.

Зинда шавад хоку гил,
Ишқи табиат дар дил.
Меҳри Ватан физояд,
Озода гардад манзил.

Мамлакат обод шавад,
Зиндагӣ озод шавад.
Ризку рӯзӣ фаровон,
Пиру барно шод шавад.

ТУТАФШОНӢ

Меваи аввалин аст,
Саховати замин аст.

Дар моҳи май мепазад,
Таъриф кунӣ, меарзад.

Сап-сафед шоҳаи тут,
Сиёҳ аст ранги шохтут.

Чун шодаи гавҳар аст,
Дилкашу ҳам дилбар аст.

Иштиҳо мекушояд,
Баҳра бардорем бояд.

Хурду калон ҷамъ шудем,
Ёвару ҳамдам шудем.

Ба тан карда ҷомаҳо,
Гирифта бугҷомаҳо:

Бо ҳодаҳои дароз,
Хело сабуку ҳам соз,

Тутафшонӣ бикардем,
Чашида, шодӣ кардем.

Хонҳо зи тут пур шуданд,
Ғамҳои мо дур шуданд.

САНЧИШ

Ин пагоҳӣ бобоям
Бобои бовафоям,

Ғами уком нахӯрданд
Ўро ҷое набурданд.

Рафтори ўро дидам,
Аз модарам шунидам.

Уком хато кардааст,
Дида гуноҳ кардааст.

Каломи ин пагоҳро
Саломи ин пагоҳро,

Аз ёд фаромӯш кардаст,
Бар касе гӯш накардаст.

Бобом зи ў ранчидаст,
Бори дигар санчидаст.

ҶАЗО

Саги вафодори ман
Посбони хушёри ман,

Аз тағутоб мондаӣ,
Чаро ба хоб мондаӣ?

Мурғро шағол хӯрдааст,
Параш шамол бурдааст.

Гар нашавӣ хабардор,
Чу пешина ту хушёр,

Аз барраву бузғола,
Аз бузу аз гӯсола,

Пешакӣ медонем мо:
Бенасиб мемонем мо.

Туро ҳаво медиҳем,
Туро ҷазо медиҳем.

МОШОН КУЧО ШУД?

Анбора муш зер кардаст,
Шиками худ сер кардаст.

Дастурхон чигда-чигда,
Халтаи орд дарида.

Ғалларо каппа кардаст,
Заминро чаппа кардаст.

Дар ҳар чое хоктӯда,
Ахлот ҳам тӯда-тӯда.

Дида чунин манзара,
Мот шудем мо яксара.

Мошон кучо рафтааст,
Дар кучоҳо гаштааст?

Ва ё зи сағ тарсида,
Тарсидаву ларзида,

Аз ҳама рӯй тофтааст
Ҷойи дигар рафтааст?

ОБИ ЧАШМ

Муқоваи китобам
Ранг кардаанд бо қалам.
Дар вақти дарс дидаму
Гиря кардам аз алам.

Муаллима хабар ёфт,
Гуноҳи кист, мекофт.
Дугонаам Ҳанифа,
Аз ҳозирон рӯ метофт.

Гӯё чизеро мекофт,
Монда шуда охирон
Аз дурӯғ қиссае бофт,
Ва чунин намуд баён:

—Хайрулло буд дар ин ҷо
Авзояш буда бечо.
Қалами сурх ба дасташ
Менавишт гӯё иншо.

Ба муаллим аён шуд,
Аз пайи ин баён шуд.
Дугонааш гунаҳкор,
Оби чашмаш равон шуд.

ТУХМИ ВАФО

Пушти дарвоза чоям,
Роҳи бобом мепоям.

Аз кучое, ки оянд,
Дасти холӣ наоянд.

Барои мо бачаҳо,
Барои духтарчаҳо,

Қанду набот меоранд,
Тухми вафо мекоранд.

Гар фасли тобистон аст,
Нозу неъмат арзон аст.

Доимо зери боранд,
Ҳар гуна мева оранд.

Ҳиммати бобом баланд,
Ҳурматашон бегазанд.

Қалби мо пури умед,
Роҳашон бодо сафед.

ШАМЪ

Шоми мо равшан кунад,
Қалби мо гулшан кунад.
Чу хуршеди дурахшон
Хидмати инсон кунад.

Чашми мо пурнур гардад,
Аз торикӣ дур гардад,
Нури ҷаҳонорояш
Ба ҳама манзур гардад.

Хатро навишта хонем,
Чизи бисёре донем.
Бо шуъои нури он
Доим ба пеш равонем.

Шабро фаромӯш кунем,
Бори рӯз бар дӯш кунем.
Кореро анҷом диҳем,
Ба амри дил гӯш кунем.

БОЗОР

Шаҳри бебозоре нест,
Бекасу бекоре нест.

Бозор хеле пуршавкун,⁵⁷
Бозорчиён ҳам мамнун.

Яке тамошо ояд,
Аз пайи ошно ояд,

Яке тадбиркор бувад,
Дастан банди кор бувад.

Қисме фурӯшандаанд,
Ба нархи мол бандаанд.

Маҳсули меҳнати худ
Ба ҳар кӣ ҳар чӣ мавчуд.

Дар назар тобиш диҳанд,
Бар мо намоиш диҳанд.

Харидори сершумор
Гирифта навбат қатор,

Ҳар чӣ зарур аст, ҳарад.
Манзили худ бубарад.

Бозор аст ҳоҷатбарор,
Нарху наво барқарор.

Ҳар касе бошад хушёр,
Бешубҳа гардад иқрор.

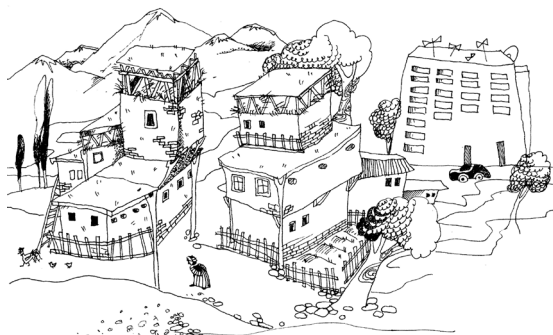
⁵⁷ Шавкун – садо, шӯру мағал.

Шумо ҳам оед бозор,
Зиёд шавад харидор.

Моли мо савдо шавад,
Дар сумкаҳо чо шавад.

Зиёфат калон гардад,
Зеби дастурхон гардад.

Меҳмонон хурсанд шаванд,
Ба сӯҳбат побанд шаванд.

КОНИ РАНГ

Шоҳтут шоҳи тутон аст,
Гӯё, ки як ҷаҳон аст,

Шарбаташ мисли қатрон,
Таъмаш ширину нордон.

Дар намуд мисли ангишт,
Меваи ноби бихишт.

Гӯё дарахти ранг аст,
Ҳар ки бинад, гаранг аст.

Касе ӯро гар чинад,
Дасту панча ранг кунад.

Гӯё туро маст кунад,
Фишори хун паст кунад.

Ба дарди мо даво аст.
Таърифи он раво аст.

ДАРДИ ДАНДОН

Вой, вой дандонам,
Қариб барояд чонам.
Сӯрохи танги онро
Чизе кобад, надонам.

Шокалади ширинро
Шабона хӯрда мондам.
Шустани дандонамро
Фаромӯш карда мондам.

Вой, вой, дандонам,
Аз мактабам мемонам!
Дарсҳои мондаамро
Вақти дигар мехонам.

Рафта шумо Додочон⁵⁸
Табиби хубе оред.
Имрӯз шумо, Модарчон
Ба коре рӯ наоред.

⁵⁸ Додо – падар.

НЕСТ ЧОЙ

Бобои ришсафедам
Ларзон чу барги бедам,

Ба Хайруллои якрав
Гуфто, ки: – он сӯтар рав.

Дар баракат чой бидех,
Укоятро чой бидех!

– Куртаам тангу тор аст
Чу халтаи пуроб аст.

Чомаи сербари ман
Набошад дар бари ман.

МОҶАРО

Дар сари суфа
Дар сояи ток,
Ба гурбаам ман
Бидодам хӯрок.

Сагам аз кучо
Фаҳмида омад.
Ба он табақча
Забонашро зад.

Гурба чун паланг
Якбора шӯрид.
Саги Алопар
Тарсиду рамид.

Фах-фахи гурба
Шунида мешуд.
Ак-аки он саг
Аз тарси ҷон буд...

Феъли ҳайвонот
Бояд бидонем.
Ба онҳо хӯрок
Дар вақташ монем.

БЕЧОРА МОҲ

Бегоҳии зимистон
Борида барфу борон,

Замин шуд шишабандӣ
Моҳ шӯъла кай фикандӣ?!

Бардошта Қаҳрамонро,
Фарзанди меҳрубонро,

Ба хона меовардам,
Торафт лакот⁵⁹ мегардам.

Магар сармо таъсир кард,
Огоҳ маро аз сир кард:

– Тезтар гардед, додочон,
Бечора моҳи осмон,

Хело ҳам хунук хӯрдаст,
Ҳоло хобаш набурдаст.

⁵⁹ Лакот – беҳол, мондашуда, хаста.

ЛОЙБОЗӢ

Дар сояи мачнунбед
Паноҳ аз нури хуршед,

Мо аз канори чӯйбор
Гирифта лойи бисёр

Танӯри созе сохтем,
Барои бозӣ сохтем.

Карда зи лояш хамир
То бипазем мо фатир:

Зебӣ завола мекард,
Ба ман ҳавола мекард.

Остини худ барзада,
Тунук карда, пар зада.

Мезадам дар танӯраш,
Танӯри пури нураш.

Фатиру кулча пухтем,
Лаби ноне насӯхтем.

Вақто осуда гаштем,
Ҳама давра нишастем,

“Гиред-гиред” такрор шуд,
“Хӯред-хӯред” такрор шуд.

Бозии мо поён ёфт,
Ҳар кӣ роҳи хона кофт.

НОМАБАР

Сад дару сад дарвоза
Барои ӯ шинос аст.
Ҳар роҳу ҳар пайроҳа
Барои ӯ шинос аст.

Тақ-тақи дарвозаҳо
Ба касбу кораш хос аст.
Овози форами⁶⁰ вай
Ба мову ту шинос аст:

– Тозед, ки почта омад,
Сумка пури хушхабар.
Ба модарони сарбоз⁶¹
Мактуб омад аз писар.

Дастаҳои рӯзнома
Барои ҳамдеҳагон.
Маҷаллаҳои ранга
Бар шумо, эй бачагон...

Тамоми пиру барно
Ба “ҳимматаш” умедвор.
Садҳо дару дарвоза
Дар роҳи ӯ интизор.

Ҳар ҷо қадам гузорад,
Гулҳои шодӣ рӯяд.
Гар касе толеъ дорад,
Албатта, онро бўяд.

⁶⁰ Форами – дилнишин, дилкаш.

⁶¹ Сарбоз – аскар.

БОЗӢ БА БОЗӢ

Рули мошин гардондем,
Бори бисёр кашондем.

Иморатҳо андохтем,
Боғи ҳайвонот сохтем...

Ба мурғакон дон додем,
Ба сағ устухон додем.

Ба ғусфанд беда мондем,
Ба уштур хор хӯрондем.

Сабзӣ ба харгӯш додем,
Нонреза бар муш додем.

Моҳӣ додем ба наҳанг,
Гӯштро ба шеру паланг.

Кашонидем бо сатил
Ҳар чӣ буд аз баҳри фил.

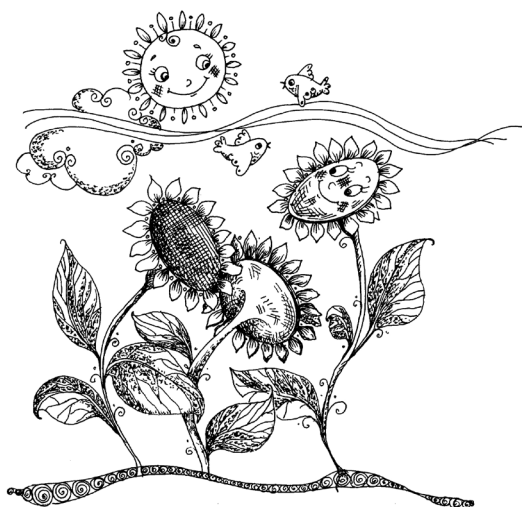
Ҳамаи ин бозӣ буд,
Мураббия розӣ буд.

Дар ҳавлии боғча буд,
Боғча пури бача буд.

ОФТОБПАРАСТ

Дилдодаи офтобам,
Рӯй ба ӯ метобам.
Дар шаби тираю тор
Беҳоламу харобам.

Субҳдам бар худ оям,
Роҳи худро мепоям.
Шуста ба шабнам кокул
Истикболаш намоям.

ПОЯНДА БОД

Дар мӯзейи ғароиб,
Суратҳои аҷоиб.

Фарзандони инқилоб
Бо рангу рӯйи зардоб.

Азиятдида ҳастанд,
Қоматхамида ҳастанд.

Аз зарби чӯби бисёр
Бо тахтапушти хунбор,

Сурати Айнӣ ҳам ҳаст,
Неше аз он бар дил аст.

Назар кун, авлоди ман
Ба таърихи ин Ватан.

Назди чунин бобоён
Таъзим намоем моён.

КАЙҲОННАВАРДОН

Ура, ура! Қўраҳо,
Бодбаракам дар фазо!

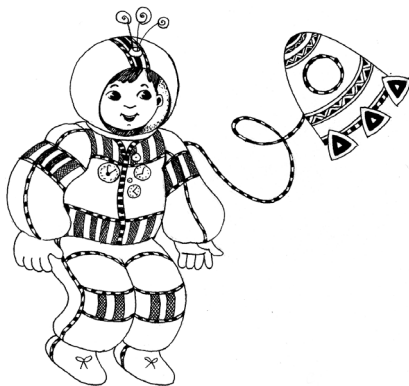
Чӣ гуна бозӣ кунад,
Думаш дарозӣ кунад.

Гарчӣ қоғази дафтар
Чарх мезанад чу кафтар,

Номаи сулҳи олам
Аз номи бани одам

Ба нуриён мебарад,
Пардаи осмон дарад.

Гӯё киштии Кайҳон
Дар фармони кўдакон.

ТАЪЛИМИ МЕҲНАТ

Фасли хуши баҳор буд,
Замин гӯё бедор буд.

Пас аз дарси охирин
Кор кардем мо дар замин.

Аз қавли худ нагаштем,
Гулҳои ранга киштем.

Чанде ниҳол шинондем,
Чӯяро об давондем.

Ҳавлии мактаби худ
Ки ҷои партаве буд,

Боғу бўстон мекунем.
Ҳам гулистон мекунем.

Бӯйи хуше паҳн гардад,
Тамоми олам гирад.

Ба мо гӯянд: “Офарин,
Бобои деҳқон барин!”.

ГУЛХОНА

Дар мактаби мо
Гулхонае ҳаст,
Аз фасли баҳор
Нишонае ҳаст.

Фасли зимистон
Хело дилситон.
Гулхонаи мо
Мисли гулистон.

Бо ҳам ба сад ранг
Печида гулҳо...
Хусни сад чаман
Ғун шуда он ҷо.

ЌУФТИ СИТОРА

Бар хониши мо,
Бар дониши мо

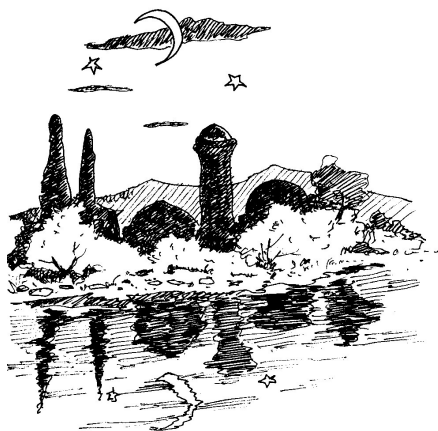
Ќуфти ситора
Дорад наззора.

То бошем ёвар
Ба насли башар,

Ќуфти ситора
Дорад наззора.

Чашми муаллим
Ҳангоми таълим,

Бошад ситора,
Созад назора.

АБРИ ГУЗАР

Абри гузар боз
Омад ба парвоз.

Бориша сар кард,
Олама тар кард.

Духтарчаҳоро,
Писарчаҳоро,

Дар хона ҷо кард,
Шӯре ба по кард!

Абри гузар боз
Омад ба парвоз.

Коре ба ҷо шуд,
Тоза ҳаво шуд.

Аз нав чу хуршед
Шодона хандид.

Олам дигар шуд,
Зиндагӣ сар шуд.

ТҶҲҲОНА

Ҳуди ҳамин рӯз аком
Аз хизмати ҳарбӣ гашт.
Дар қулоҳи сабзи ӯ
Ситораи сурхе ҳаст.

Нишончаҳои қатор
Дар бари синаи ӯ.
Гӯё қони шодӣ аст
Қалби бекинаи ӯ.

Модарам оби чашм рехт
Оғӯшқунон ақомро.
Бори нахуст бидидам
Ҳандидани додомро.

Ҳамсоҷо омаданд.
Ҳона шуд пури одам.
Ба ҳар як пиру барно
Ман ҳам салом додам.

Ҳама саргарми сӯҳбат,
Деги шӯрбо дар чӯш шуд.
Ҳатто гирёнҷак Зоқир
Дар гаҳвора хомӯш шуд.

Ҳешу табор ҳозиранд
Ҳама ба ин баҳона.
Ҷамоае бишуд ҷамъ
Ҳавлӣ бишуд тӯйхона.

ЗЕРИ РАҚАМ ШУД

Дарахт шинондем
Дар гирди мактаб.
Маҳкам истодем
Дар пайи матлаб.

Меҳри ҳар дарахт
Дар дил ҷо гирифт.
Аз меҳнати мо
Сар боло гирифт.

Ана, бингаред,
Пурсамар шудааст.
Мевааш дар тамъ
Чун шакар шудааст.

Бори меҳнатро
Сарбасар чидем.
Шаҳди меҳнатро
Мо хуб чашидем.

Тӯҳфаи хубе
Ба ҷомеа буд.
Номи моён ҳам
Зери рақам шуд.

ВАЗИФАИ ЦАВОНОН

Ҳақиқатро доништан,
Ба дигарон ҳам гуфтан,
Бо роҳи рост рафтан,
Шӯҳрату шоне ёфтан –
Вазифаи наврасон,
Вазифаи ворисон!

Дар мактаб аъло хондан,
Дар қор қафо намондан,
Ба дӯстон ёрӣ додан,
Дарси хушёрӣ хондан –
Вазифаи наврасон,
Вазифаи ворисон!

Нафъу зарар доништан,
Дӯсту душман шинохтан,
Дар хизмати халқ будан,
Шогирди пешво шудан –
Вазифаи наврасон,
Вазифаи ворисон!

НИШОНА

Рӯйи девори хона
Гӯё пур аз афсона:

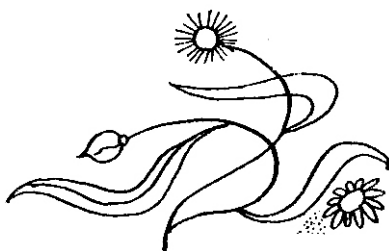
Рангорангу пури гул
Дар сари шоха булбул.

Ситораҳо рахшонанд,
Дарёчаҳо равонанд.

Охуякони зебо
Дар қулла доранд чаро...

– Ин сӯзании хушрӯй,
Ин нақшаҳои дилчӯй,

Аз бибиам нишона,
Нишонаи ягона.

ДУЗДИРО КАМ КУН

Эй зоғи бедум,
Думро кардӣ гум!

Чиро дузидӣ,
Сагро надидӣ?!

Пораи нонро
Роҳати ҷонро,

Чаро рабудӣ,
Гар дузд набудӣ?!

Дуздиرو кам кун,
Мешавӣ дилхун.

Афтода дар дом
Бигардӣ гумном.

ДАР ГИРДИ ГУЛХАН

Дар фасли навбаҳорон,
Дар як рӯзи пурборон,

Меши мо барра зоид,
Додарам онро поид.

Он ҷо гиронда гулхан,
Атрофро карда равшан,

Барраро тофта дар он.
Гӯё ба он бахшид ҷон.

Ҷонварак бозӣ мекард,
Маро ҳам розӣ мекард.

Аз он “меҳмон”-и дилбанд
Гардида ҳама хурсанд,

Ўро тамошо карданд,
Моро ҳам ошно карданд.

МЕҲМОН

Фир-фири-фир парида
Кабӯтарон омаданд.
Дар тути ҳавлии мо
Чодари худро заданд.

Ба обу дона аз субҳ
Шарики мурғон шуданд.
Боби тамошо буданд,
Меҳмони айвон шуданд.

ДАВРАИ ТАЪТИЛ

Ура, ура! Чӯраҳо,
Фасли тобистон омад.
Соли хониш тамом шуд,
Сайли гулистон омад.

Хурсандиҳо намоем,
Давраи таътил омад.
Карда бо мактаб видоъ
Ҳама ба манзил омад.

Бо навбат меравем мо
Ба оғӯши табиат.
Ҳазорҳо хонандагон
Мекунанд истироҳат.

Мо ҳам ба лагер равем,
Бардаму солим гардем.
Ба соли хониши нав
Гирифта таълим, гардем.

СУРУДИ АСП

Лаҷомамро сар диҳед,
Ҳй-ҳй.
Як роҳи сербар диҳед,
Ҳй-ҳй.
Ба мисли бод мепарам,
Ҳй-ҳй.
Кучо хоҳед, мебарам,
Ҳй-ҳй.
Сумам ба санг гар расад,
Ҳй-ҳй.
Аз он оташ мепарад,
Ҳй-ҳй!

ГУНЧИШКАК

– Чирик- чирик мекунад,
Надонам, чӣ мегӯяд?
Паси оташдони мо
Ягон чизе мечӯяд?

– Гурусна аст муштипар
Резаи нон мечӯяд?
Аз таги кӯрпаи барф
Нӯл зада дон мечӯяд.

Мо барои гунчишкак
Набояд, ки дом ниҳем.
Ба ҷойи ин дом бояд
Барои он дон диҳем.

ОРЗЎИ ТАНБАЛ

Дар хоб монам пагоҳӣ
Хоби маро парронед.
Аз дарс намонам қафо
Бедорам карда монед.

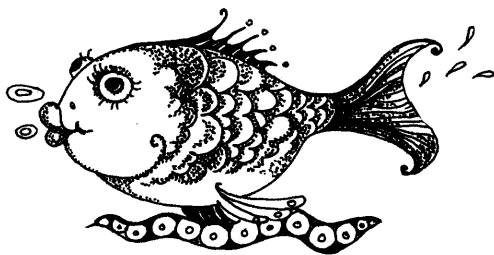
Китобу дафтарабро
Нағзакак хонда монед.
Вазифаҳои маро
Тайёр ҳам карда монед.

Барои хондани ман
Ёрдаме карда монед.
Вазифаи шумо аст
Бояд доништа монед.

Равед, ки ман “5” гирам
Таърифам карда монед.
Пешакӣ дар рӯзнома
Имзо ҳам карда монед.

ЗАҒОРА МОҲӢ

Моҳӣ зағора,
Шикам – тағора.
Дар кӯл овора
Худат чӣ кора?
Лой кунӣ обро
Намуда гирдоб,
Намекунӣ хоб
Чу моҳи нав ту
Гар бихурӣ тоб,
Мокуи тайёр
Дар ҷои камоб.
Макунӣ шитоб
Кучое, ки об –
Баҳру уқёнус
Манзили ту бод.

МЕҲРИ МОДАР

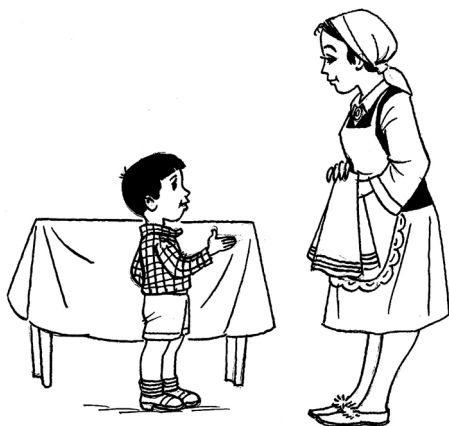
Осмони беканора,
Осмони пурситора!

Мекунамат илтичо:
Ба ман ситора парто.

Дар рӯи пурчилояш,
Симину нуқратобаш,

Сурати модар кашам,
То, ки шавад боз шинам.⁶²

Дар сари дил овезам,
Обрӯи ӯ нарезам.

⁶² Шинам — дилкаш.

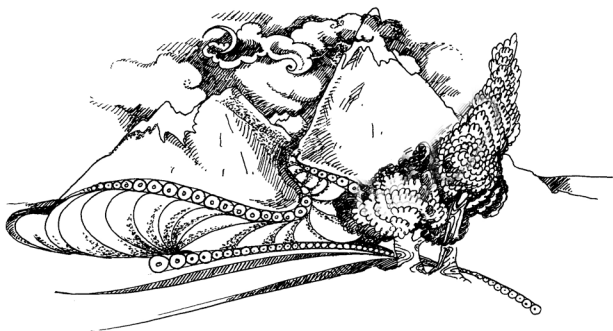
БОМИ ОСМОН

– Гӯй ту ба мо, Усмон,
Чӣ бошад боми осмон?

– Аз ҳавои зарандуд,
Аз абри ҳамранги дуд,

Аз пардаи каснодид,
Қабатҳои ба ҳам зид,

Бовар кунед, бегумон,
Мебошад боми осмон.

ЧОДАРИ ОФТОБ

Дар осмони зарандуд
Абрҳо ҳамранги дуд,

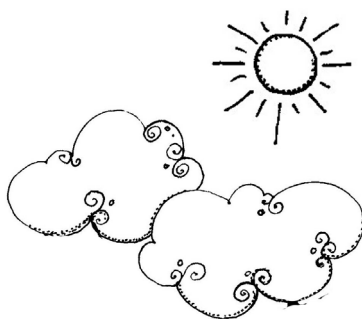
Дар даву дар тоб шуданд
Чодари офтоб шуданд.

Сӯхтаву бирён шуданд,
Дод зада гирён шуданд.

Муғчаҳо марчон шуданд,
Гиёҳҳо хандон шуданд.

Дарёҳо пуроб шуданд,
Ташнагон шодоб шуданд.

Аз рангу бўйи замин
Ҷаҳон гардид дилнишин.

ГУЛДАСТА

Амаки ман далер аст,
Қувваи ӯ чу шер аст.

Капитани “Шарқ” бувад,
Коинот бефарқ бувад.

Ба сӯи осмон парад,
Аз мо мужда мебарад.

Паёми сулҳу олам
Аз номи аҳли одам,

Ба зодағони Офтоб
Ба сокинони Моҳтоб.

Вақто калон мешавам,
Хело пурдон мешавам,

Чун амаки далерам
Пурқуввату чу шерам,

Кайҳонавард мешавам,
Ситорагард мешавам.

Аз бўстони Моҳтоб,
Аз гулистони Офтоб,

Гулдастаҳо бубаста
Ба модарам дудаста,

Тақдимаш менамоям
Вақто замин фароям.

ГИРЯИ ОСМОН

Парчаи абри сиёҳ
Дилаш пури муддао.

Аз тарафи биёбон
Омад ба рӯйи осмон.

Ба ҷаҳди ҷиддӣ ҷонаш,
Бо кафони дастонаш,

Чашми хуршедро бубаст,
Шаҳди баҳорро шикаст.

Қалби осмон пурғам шуд,
Чашмони ӯ пурнам шуд.

Якбора гиря сар кард,
Рӯйи заминро тар кард.

Рӯдҳо ғазалхон шуданд,
Лолаҳо хандон шуданд.

Баҳор шукуфон шуданд,
Одамон шодмон шуданд

Аз гиряҳои осмон,
Аз ашки сӯзони он.

ҶАЗОИ ЯКРАВ

Дар як рӯзи зимистон
Дарида абри осмон,

Офтоб шуда дурахшон
Кӯху дара намоён.

Аҳмади якрави мо
Писари гаправи мо,

Палто дар хона монда
Сарлуч мактаб омада.

Якбора шуда тӯфон
Хобида барфи калон,

Қандата зан он замон
Қадам ба берун бимон.

Аҳмади мо ноилоҷ
Сумка ба сар мисли тоҷ,

Ба сӯи хона тохта,
Бозии худро бохта,

Дасту поро гарм мекард,
Аз дигарон шарм мекард.

Сармо кори худ кардаст,
Гӯё ўро “суд” кардаст.

ЛОФ

Гамбусаки сип-сиёҳ
Ба сар ниҳода кулоҳ.

Дар айни гармии сол
Лӯндаи саргини мол.

Аз чуқурӣ баровард
Ғелонида меовард.

Инро дида сағбача
Шӯхикунон чу бача:

– Ин чӣ ки ту мебарӣ,
Аз куҷо онро гирӣ?

Чӣ ин қадар гардонӣ,
Чӣ ин қадар қўлонӣ?⁶³

– Гуфта ба ӯ савол кард,
Саволи худ кашол кард.

– Ин кураи Замин аст,
Ба назми ман чунин аст.

Онро беист гардонам,
Ҳама ба ҳайрат монам.

Чизест бозор надорад
Касеро ӯ нафорад.

Ба зӯри ман тан диҳед,
Мукофоти ман диҳед.

⁶³ Қўлондан – олуда кардан.

ДУГОНАҲО КУ?!

Духтарчаи ман
Ба шаш даромад.
Зодрузи некаш
Бародар омад.

Хабар намудем
Дугонаҳоро,
Аз дуру наздик
Ҳамсоягонро.

Торик шуду рӯз
Шаб ҳам даромад.
Дастурхон тайёр,
Канӣ, марҳамат!

Ду-ду омаданд
Бо зану шавҳар.
Набуд дар он ҷо
Ҳеч каси дигар.

ЛУҲТАКИ ГИРЁН

Дадом аз Деҳнав⁶⁴ омад,
Бо аспаки дав омад.

Луҳтаки хандон овард,
Тифли безабон овард.

Рост кунам, мегиряд,
Ҳам кунам ҳам мегиряд.

Хело гирёнчак будаст,
Бе дасту почак будаст.

Бурда ба кат хобондам,
Суруд оҳиста хондам.

Дар як даме хобаш бурд,
Як хобаки бобаш бурд.

Аз хоб нахезад беҳтар,
Ашкаш нарезад беҳтар.

Тӯҳфаяки дадоям,
Хело азиз бароям.

⁶⁴ Деҳнав – номи шаҳр ва ноҳия дар вилояти Сурхондарё.

АСАЛИ БОБО – БОНУ

Ширини бобо – Бону,
Асали бобо – Бону.

Нори базеб дорад,
Ҳамранги себ дорад.

Дар сафедӣ гули барф,
Дар таърифаш кам аст ҳарф.

Чонаки модар аст ў,
Хоҳари додар аст ў.

Падарро ғамбарор аст,
Дар гарданааш савор аст.

Шодии хонадон аст,
Як ғунчаи хандон аст.

Ҳоло, ки зодрӯзаш аст,
Қалбаки пурсӯзаш аст.

Ўро табрик намоем,
Пирони пурдуоем:

– Илоҳо, садсола шав,
Ба насли нав хола шав.

Зинда бошу зинда бош,
Дар олам поянда бош!

ИМТИҲОН

Хоҳаракам Гулҷамол,
Ба ту дорам як савол:

– Гуфта бидеҳ ту ба мо,
Хонаи офтоб кучо?

– Хонаи он ҳамин чо,
Дар даруни ҳавзи мо.

ЗЕБИ ДИЁР

Борон, ки борид,
Тухмӣ, ки корид,

Дар хок даромад,
Сабза баромад.

Гулҳои ранга,
Ранга ба ранга,

Зеби диёр шуд,
Фасли баҳор шуд.

ХОҲИШИ МОДАР

Эй нури дидагонам,
Дарду балот ба чонам!

Сӯзанам беришта монд,
Дарзи ман нодӯхта монд.

Аз риштаи сап-сафед,
Чу тори нури хуршед,

Нагуфта ман ҳашу паш,
Торе ба чашмаш бикаш.

Куртаи додои ту,
Чомаи бобои ту,

Кӯрпаи гармаки ту,
Бистари нармаки ту

Ҳамоно дӯхта гардад,
Кори ман пухта гардад.

ХОБ

- Мӯр пӯсти шер даридаст!
- Чӣ гуна?
- Гав бе болу пар паридаст!
- Чӣ гуна?
- Аз сари кӯҳ афтодем.
- Безарар.
- Заминро коғаз сохтем.
- Ин – ҳунар.
- Халта аз коғаз дӯхтем.
- Ин – ҳунар.
- Осмони ҳафтум дидем.
- Чӣ зебо!
- Гулҳо аз он чо чидем.
- Ҳушҳаво.
- Ҳамаи ин дар хоб буд.
- Бесадо.
- Ҳамаи ин ҳубоб буд.
- Бенаво.

ДАРСИ БАЁН

Дар хона орд нест,
Кулчаву нон нест!
Чой ҳам тамом шуд,
Ку, хонабон нест? -
Меғӯянд Гулноз –
Хоҳари Шаҳноз.

Равған намондаст
Кӯзача холӣ.
Сатилҳо беоб,
Дар рӯйи ҳавлӣ, -
Норозӣ Гулноз –
Хоҳари Шаҳноз.

Рафта аз дӯкон
Пиёз биёред.
Шалғаму сабзӣ
Харида оред, -
Фармояд Гулноз –
Хоҳари Шаҳноз.

Тӯтии тайёр
Мекунад такрор:
Чизҳои даркор
Харед аз бозор!
Амр диҳад Гулноз –
Хоҳари Шаҳноз.

Ҳаёт фаровон,
Дастурхон пурнон.
Дар назари ӯ
Камбағал ҷаҳон.

“Офарин” Гулноз –
Хоҳари Шаҳноз!

Ҳар буду набуд
Ўро аён аст.
Гуфтаи модар
Дарси баён аст.
Духтарам Гулноз –
Хоҳари Шаҳноз.

ЌУФТИ МУСИЧА

Дар байни паррандагон
Мурғаке мусича ном,
Меҳрубону беозор
Зери по бошад мудом.

Бачагони вайронкор
Ба он санг мепаронанд.
Лонаи пастаки он
Вайронаш менамоянд.

Тухмҳояш шикаста,
Ќўчаҳояшро кушта,
Беҳад озор медиханд
Аз пайи онҳо гашта.

Паси тирезаи мо
Ќуфти мусичае ҳаст.
Бо забони мурғакон
Ҳар бор мусиқае ҳаст:

“Ку-ку-ку-ку-ку-ку-ку
Ғу-ғу-ғу-ғу-ғу-ғу-ғу”.

МАШЪАЛИ ХОТИРА

Машъали фурӯзон –
Оҳи гарми фидоён.
Тухми душманро сӯзон
Бо ёди қаҳрамонон.

Замин нафас мекашад,
Ҳаво дар он оташ аст.
Чу дилҳои беқарор
Телбаю⁶⁵ заҳматкаш аст.

Ба мисли кундаи тар
Месӯзаду месӯзад.
Қабристони дӯстиро
Мисли офтоб фурузад.

Эй, фарзанди меҳрубон
Ба ҳурмати фидоён,
Вақто зиёрат кунӣ
Як лаҳза хомӯш бимон!

Онҳо, ки қурбон шуданд,
Бар тани мо чон шуданд.
Ҳурматашон ба ҷо ор
Номашон бар забон дор.

Ба хокашон гулҳо кор,
Аз лолаҳои кӯҳсор.

65 Телба – девона.

ДАР РЎЗИ ИД

Субҳи сафои рӯзи ид
Олиму Зебову Саид

Аз хоби хеш хестанд,
Аз ҳама пеш хестанд.

Кӯчаҳо пури одам,
Гардида бедор олам.

Сафи аскар мисли тир,
Бо садои оркестр

Аз хиёбон меоянд,
Сӯйи майдон меоянд.

Пур карда сахни майдон,
Монанди паҳлавонон

Таронахонӣ доштанд,
Ҷаҳон ба сар бардоштанд.

Осмон пури шӯру шар,
Шаҳр гӯё гул ба сар.

Баланд садои башар,
Гӯши фалак бишуд кар.

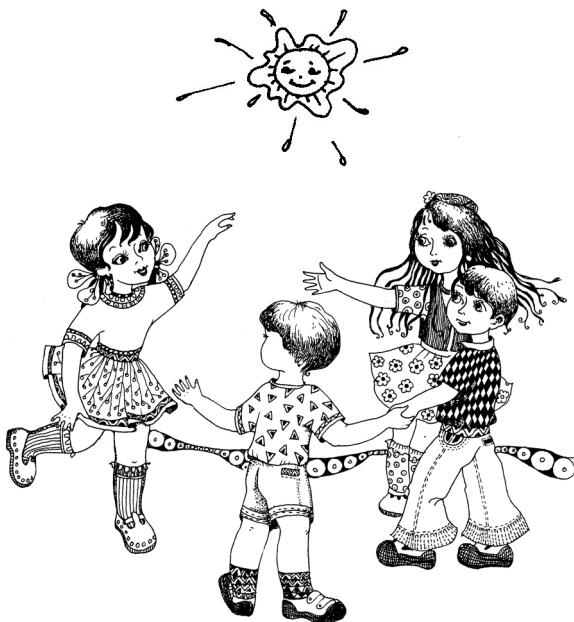
Раддаи меҳнаткашон
Гардида зеби майдон.

Замин ба ларза андохт,
Дунёи тоза пардохт.

Гӯё, ки мебинам хоб:
Мавҷи одам – мавҷи об.

Тӯфони зӯр омадаст,
Дарё ба шӯр омадаст.

Чунин гардид рӯзи ид,
Шаҳри моро касе дид?

САЛОМИ ПАГОҲ

Зебояки баодоб
Мекунад кори саҳоб.

Аз ҳама барвақт хезад,
Шодмону хушвақт хезад.

Оби гармро гирифта,
Дастону рӯро шуста,

Ба ҷо орад одобро,
Саломи хӯрду хобро.

Ҷои худро дониста,
Дар назди хон нишаста,

Бо лутфи модаркалон
Ё “фармон”-и бобоён,

Дастан дароз мекунад,
Нонушта соз мекунад.

Вақто, ки сер мешавад,
Дасту даҳон мешӯяд.

Тозаву озода шуд,
Ба рафтан омода шуд.

Сумка ба даст мегирад,
Сӯйи мактаб меравад.

Зебояки баодоб
Мекунад кори савоб.

БОҒИ АФСОНАВӢ

Шунав аз ман, чӯрачон
Акои ман шуд боғбон:

Бо қаламҳои ранга
Ба назди чашми банда,

Расми дарахтон кашид,
Чунин боғро кас надид.

Шохҳо зи бори вазнин
Сар монда андар замин.

Пиру чавон мевачин,
Ғайраташонро ту бин.

Себи сурхи Самарқанд,
Ширин зи шаккару қанд.

Ҳаргуна мева мавчуд,
Шафтолу, ноку мурӯд...

Ранг ба ранг пухтаанд,
Иштиҳо ангехтаанд.

Мурғакон дар ҳавоянд,
Булбулон дар навоянд.

Ҳамааш дар албом аст,
Дар сумкаи аком аст.

ТАЙЁРА

Аспи белаҷоми мо,
Бечизу анҷоми мо

Беболу пар мепарад,
Абри осмон медарад.

Дашту сахро якранг аст,
Бо қуллаҳо дар ҷанг аст.

Гар ӯ чуръат намояд,
Ҷаҳон дар ҷунбиш ояд.

Шабу рӯз дар таку дав,
Ҳатто намехӯрад ҷав.

Ба баҳри осмон гардад,
Аз хунукӣ наларзад.

Ба гӯшаҳои ҷаҳон
Пиёда рафтани гумон.

Мебарад ӯ ба як дам
Борҳо паридам худам.

ХОНАСОЗӢ

Дар бари ҷӯйи пуроб
Рӯзона бозӣ кардем.
Бозии хонасозӣ
Дониста розӣ кардем.

Аз обу гили тоза
Хонаву ҳавлӣ сохтем.
Ба гирди манзили нав
Мисли шамол тохтем.

Дар хонаву дар айвон
Лухтакҳоро мондем.
Ба келину ба домод
Чӯр шуда Қубба хондем.

Оши ба дам мондаро
Дар сари вақт кашидем.
Дасту остин барзада
Мазаашро чашидем.

Рӯзаки мо ҳам шом шуд,
Бозии мо тамом шуд.
Ҳама пароканда шуд,
Хобаки мо ҳаром шуд.

НАВРЎЗИ ЧОНОНА

Борони майда⁶⁶ борад,
Дар замин сабза корад.
Аз ташрифи баҳорон
Ба моён мужда орад.

Хониши булбул омад,
Бай бай! Бӯи гул омад!
Наврӯзи навбаҳорон
Бо гулу булбул омад.

Дастурхон пур аз таом
Хона гарм мисли ҳаммом.
Меҳмони бисёр омад,
Базми мо дорад давом.

Косагули базми мо
Дастпарвари назми мо,
Шоири пурдоне шуд
Хун давид бар набзи мо.

Ҳамаро табрик гуфтем,
Тобистон наздик, гуфтем.
Зимистон пушти сар шуд,
Табиат нозук гуфтем.

Сӯҳбати идона шуд,
Дар даруни хона шуд.
Шодии мо ҳад надошт,
Наврӯзи чонона шуд.

66 Майда – реза, хурд.

АРЗИ ВАФО

Гулнозаю Дилноза
Қолиберо андоза,

Модару духтар ҳастанд,
Риштаи меҳр бубастанд.

Бо забони ширинаш,
Қанду асал баринаш,

Дар васфи модари худ,
Ба ҷон баробари худ,

Шеърӯ тарона хонад,
Бисёр чизро медонад.

Модар аз ӯ миннатдор,
Аз аҳволаш хабардор.

Доим дуо мекунад,
Арзи вафо мекунад:

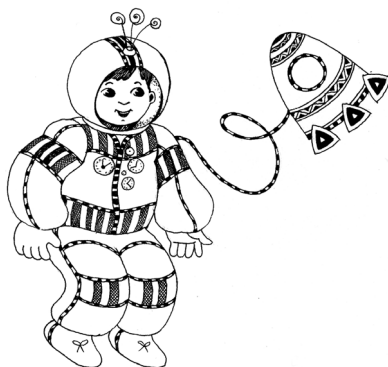
Садсола шав, духтарам,
Доимо бош дар барам!

ҲАВОНАВАРД⁶⁷

Само пур аз сайёра,
Аз моҳу аз ситора.
Шабона бо тайёра⁶⁸
Боло равад якбора.

Ба ҳар гуна сайёра
Парвоз кунад ҳамвора.
Роҳро наздик мекунад
То моҳу то ситора.

Ҳавонавард ақоям
Ифтихори додоям.
Ба халқ хизмат мекунад,
Намуна аст бароям.

⁶⁷ Ҳавонавард – кайҳоннавард, космонавт.

⁶⁸ Тайёра – ҳавопаймо, самолёт.

ПОСБОНИ ДАР

Бадҳайбат аст Алопар,
Доимо дар таги дар.

Ҳеч касе ҳад надорад,
Поро бечо гузорад.

Бегонаро гар бинад,
Ҳаргиз як ҷо нашинад.

Аз пайи ӯ овезон,
Вай мешавад гурезон.

Ак-аки-ак мекунад,
Моро дарак мекунад.

Посбони хонадон аст,
Бехатар ин макон аст.

ҲАКАМИ ВАҚТ

Хурӯсҳои саҳархез
Чолоку пурчасти хез.

Чег зада безор кунанд,
Оқибат бедор кунанд.

То равем мо ба мактаб,
Донову доништалаб.

Аз дарс қафо намонем,
Вақтро доништа монем.

Гӯё, ки соат ҳастанд,
Вақтро дар тоат ҳастанд.

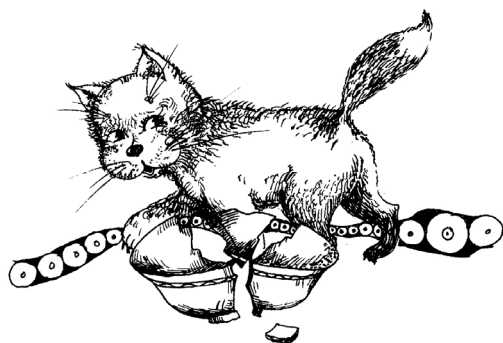
ОФАТИ ҚОН

Гурбаи тезчанги мо,
Палангро ҳамранги мо.

Хунрез дар ҷаҳон аст,
Офати мушакон аст.

Қое, ки гурба бошад,
Тухми аҷал мепошад,

Мушқо гурезон шаванд,
Аз хона берун шаванд.

ФАРЗАНДИ ДОНО

Ҳар саҳар хеста Илҳом
Дар забон ҳарфи калом,
Дасту рӯро мешӯяд,
Бар ҳама гӯяд салом!

Хело ҳам хушодоб аст,
Хаёлаш дар китоб аст.
Меҳонаду меҳонад,
Дар ҳаёт пуршитоб аст.

Дар назди ҳамсолонаш,
Дар назди ҳамсинфонаш,
Мақоми хоса дорад,
Баланд аст шаъну шонаш.

БОНУИ КҶДАКИСТОН

Холачаам дар боғча
Атрофаш пури бача.

Саргарми сӯхбат аст ӯ,
Миёни “ғурбат” аст ӯ.

Яке шикоят кунад,
Дигар ҳикоят кунад.

Яке суруд мехонад,
Дигар шеър медонад.

Мураббияи доно,
Дихад ба онҳо баҳо.

Чунки ӯ ҳам муаллим,
Устои хуби таълим.

Соҳиби ному нишон,
Бонуи кӯдакистон.

ХОҲАРАКОН

Заринаю Вазира
Апаву хоҳар ҳастанд.
Ду шоҳаи як дарахт,
Баланду паст бирастанд.

Модар аз онҳо розӣ,
Ба ҳар як қор қодиранд.
Чу симоб беқарору
Дар пухту паз моҳиранд.

Аз дасти онҳо доим
Хонаву ҷо тоза аст.
Анҷоми хонавода
Тозаву озода аст.

Ҳаваси кас меояд
Ба қору бори онҳо.
Писанди мардум гаштаст
Ҳулку атвори онҳо.

Фарзанди қобил ҳастанд,
Дидадарову дилбанд.
Ҳислати неки онҳо
Ба дигарон бувад панд.

ҶОН МЕДИҲЕМ

Фаро расид баҳорон,
Бар тани мо дамид ҷон.
Дасту остин барзада
Даромадем ба майдон.

Заминро шудгор кунем,
Ҳама ҷо гулзор кунем.
Барои нафъи инсон
Хурду калон кор кунем.

Ҳосил шавад фаровон,
Сер шавад чашми инсон.
Гуруснае намонад
Дар гӯшаҳои ҷаҳон.

Ба ҳама нон медиҳем,
Зебо макон медиҳем.
Туро ҳам карда меҳмон
Ба роҳат ҷон медиҳем.

РОҲИ РҶФТА

Хониши мурғон ояд,
Қалби мо гул намояд.
Навиде аз баҳорон
Аз мулки Ҳинд ояд.

Аз гулҳои баҳорӣ
Бо мурғони фирорӣ,
Пазмони мо шуда он
Аз роҳи дур ояд.

Биё, пешвоз бароем,
Ўро хурсанд намоем.
Ҳурматаш орем ба ҷо
Ҳаргиз мо паст наоем.

Раъд дари осмонро кӯфт,
Бод роҳи онро бирӯфт.
Борида борони нарма,
Гул сари роҳаш шукуфт.

ОБИ РАВОН

Чӯро бину чӯро бин,
Чӯйи рӯ ба рӯро бин!
Оби равон меояд,
Тамошо карда нишин.

Бозии обро бубин,
Шӯълаи офтобро бин.
Роҳро чу мор мечӯяд,
Он даву тобро бубин.

Хурсанд шавад бобоям,
Шодӣ кунад момоям.
Боғашон сарсабз шавад -
Ҳамин буд муддаоям.

ЛАЗЗАТИ БАҲОР

Бубин, сабза дамидаст,
Рӯйи баҳора дидаст.
Насими тоза вазид,
Бӯйи гулро шамидаст.

Чӣ тавр зебо табиат,
Баланд намуда ҳиммат
Ҷаҳонро гулзор кардаст,
Заминро дода зинат.

Саҳро ҷойи тамошо,
Дидаи худро кушо!
Лаззати он беҳисоб,
Аз хона берун баро!

Бо сарбаландӣ баро,
Суруди тоза саро!
Ба сони булбули маст
Ба рақсу бозӣ даро.

ЗАБОНИ МУРҒОН

Дирӯз омад Парасту
Чуфти зебову хушрӯ.
Чуғур-чуғур мекунад
Чӣ гуяд бар ману ту.

Надонем лафзи ўро,
Ачаб не, хаста ҳоло.
Шикояти роҳ кунад
Боли худ карда боло.

Яқин донам мақсадаш,
Ҳасрати дарду дилаш.
Пазмони мо гаштааст,
Хонаю лою гилаш.

Ба мо салом расонад,
Арзи калом намояд:
— Ба меҳмонӣ омадем,
Чӯча барорем шояд.

ПОСБОН

Гул корему гул корем,
Барои булбул корем.
Хониши ӯ писанд аст,
Райхону сунбул корем.

Ояд ба гулзори мо
Бинад кишту кори мо.
Дар ин ҷо лона монад,
Чу дида рафтори мо.

Посбони лонааш мо,
Дар бари хонааш мо.
Хавфу хатар набошад,
Бохабар аз ҳолаш мо.

АЖДАР

Рӯзе сағбача ёфтем,
Аз сари кӯча ёфтем.
Бемору зор монда,
Пазмони оча ёфтем.

Хона оварда онро
“Дӯст”-аки безабонро,
Дасту рӯяшро шустем,
Наздаш гузоштем нонро.

Бечораро сер кардем,
Ба назди гурба бурдем.
Қуттиро хона кардем
Ғамашро барвақт хӯрдем.

Номашро Аждар мондем,
Пайваста номаш хондем.
“Ак-ак” кунад шабу рӯз
Гурбаро берун рондем.

БОЗӢ

Гулнора бозӢ не,
Нигора бозӢ.
Анора бозӢ не,
Моҳпора бозӢ.

Гулнораву Анора
Бозиро вайрон карданд.
Нигораву Моҳпора
Ҳамаро хайрон карданд.

Гулнораву Анора
Накши мушро бозиданд.
Нигораву Моҳпора
Гурбаро розӢ карданд.

ЧАРОҒИ ЗАМИН

Моҳи чордах дурахшон,
Болои сар намоён.
Бар Замин нур мепошад
Саховатпеша бошад.

Ба қавли Холдорбибӣ
Гумшуда сӯзан ёбӣ.
Шаби ширмаҳтоб зебо
Гирду атроф дилрабо.

Чаҳон ҷойи тамошо
Бозӣ кунем, бачаҳо!
Моҳ чароғи Замин аст,
Равшану дилнишин аст.

БАҲОИ АЪЛО

Хулку атвораш боло,
Баҳояш доим аъло.
Аз мактаб дер намонад,
Фақат китоб мехонад.

Дар байни хонандагон,
Чӣ дӯсту бегонагон,
Эътибораш калон аст,
Номаш вирди забон аст.

Сардори синфи сеюм,
Исми ўро нағўям.
Агар ўро шиносед,
Аз ў қафо намонед.

ТОБИСТОН

Офтоби пурсӯзро бин,
Офтоби худсӯзро бин.

Бар Замин шӯъла пошад,
Ҷаҳон чу хумдон бошад.

Наботот гашта бемор
Монда ба рӯзи ночор.

Ҳайвонот ҳам бемадор,
Сар занад монанди мор.

Одамӣ бар соя зор,
Даст кашад аз қору бор.

Ба мову ту об даркор,
Обу ҳам гулоб даркор...

Пардаи шаб фарояд,
Олами тоза зояд.

Насими фораи вазад,
Салқинӣ бар тан занад.

Чу борон резад шабнам,
Халқи мо мешавад нам.

Ҳузур қунад тану ҷон,
Чунин бошад тобистон.

САВОЛИ БЕҶАВОБ

Писарчаам Шералӣ
Зираку доно, валӣ.

Рӯзе бурдам тамошо,
То бинадаш Бухоро.

Дида Минори Калон,
Якбора бишуд ҳайрон:

– Инро чӣ тавр сохтаанд,
Чӣ гуна рост кардаанд? -

Гуфта ба ман савол дод,
Бо забони худодод.

Гуфтам: – Бар ин саволат
Гар бошад бемалолат,

Чавоби усто Бақо
Шояд гардад беҳато.

МАШВАРАТ

Як чуфтаки мусича
Дар гӯшаи як кӯча,

“Қум”-и”қум” мекунанд,
Ҳисоба гум мекунанд.

Магар доранд маслиҳат,
Бо шавқ кунанд машварат:

– Дар кучо лона созем,
Чояки бобе ёбем.

Тухм монда дар он чо,
Чӯча барорем бачо.

Гурба набошад он чо,
Дар ҳамин аст муддао.

МОДАРИ ҒАМХОР

Модари мо ғамхор аст,
Лоиқи ифтихор аст.

Ба мо хӯрок мепазад,
Сару либос медӯзад.

Сару рӯро мешӯяд,
Дасту пойро мешӯяд.

Рӯзи дароз кор кунад,
Бо мо ифтихор кунад.

Ҳатто шабҳо нахобад,
Мисли моҳе метобад.

Парвонаи сари мо,
Доимо дар бари мо.

Модари мушфиқи мо,
Ҳаётро мантиқи мо.

Ягона дилсӯзи мо,
Офтоби пурсӯзи мо.

Дасти ӯ дар сари мо,
Модари дилбари мо.

ХОҲАРЧАИ МАН

Хоҳарчаи чаққонам,
Аз ту ҳаргиз намонам.

Ту ҳастӣ дасту поям,
Донояку пуршонам.

Модар аз ту ризо аст,
Ҳарфи падар дуо ҳаст:

– Умри дарозе бинӣ,
Ба тахти бахт шинӣ.

Давоми умри мой,
Ба дарди мо давой.

Аз Худо дорам талаб,
Ягона бошад матлаб.

Доим саломат бошӣ,
Ба мо дар хизмат бошӣ.

КОРИ САВОБ

Бо мақсади як хашар
Аз деҳа рафтем бадар.

Ҳама шудем даравгар,
Авҷ гирифт қор аз сахар.

Гандуму ҷави бисёр
Пухта расида тайёр.

Барои ҷамъоварӣ,
Мо лоиқӣ боварӣ.

Бо дигарон дар як саф
Фидокорӣ буд ҳадаф.

Меҳнати зарбдор кардем,
Ба машина бор кардем.

Бурда ба як хирманҷо
Дар соҳили як дарё.

Хирмане барпо кардем,
Гандуму ҷав ҷо кардем.

Як қори бобе кардем,
Қори савобе кардем.

БОҒИ ПУРМЕВА

Як рӯзаки баҳорон
Ҳаво буд софу ором.
Дар боғи мактаби худ
Заҳмат кашидем то шом.

Ниҳолшинонӣ кардем,
Мо ҳам деҳқонӣ кардем.
Кушода роҳи обро
Ба боғ обмонӣ кардем.

Боғбони мӯйсафедро,
Қалбаш кони умедро,
Аз худ мо розӣ кардем,
Якбора шодӣ кардем.

Кандем дарахти бедро,
То боғ шавад пурмева.
Парвариш кардем себро,
Пурлаззат аст тармева.

Хурду калон бихӯранд,
Ҳама ҳаловат баранд.

ЗАБОНИ МОДАРИ МАН

Забони модари ман,
Забони хоҳари ман.

Забони додари ман,
Лафзи бародари ман.

Забони миллати ман,
Забони давлати ман.

Форсии модарӣ,
Гавҳари ноби дарӣ.

Навозиши дилбарам,
Гавҳари тоҷи сарам.

Сарвати бебаҳоям,
Ман аз ту кай чудоям?

Лафзи фариштагон аст,
Ҳарфи бихиштиён аст.

Кӯпруки ду ҷаҳон аст,
Мӯъҷизаи инсон аст.

Қимати он гарон аст,
Ифтихори замон аст.

Бухоро, 24 январи соли 2016

КОЗА

Чамъ шуда мо бачагон
Манзили тоза сохтем.
Аз хасу хошоки роҳ
Ба мисли коза сохтем.

Гумон насозӣ, дар он
Одамӣ гардад меҳмон.
Баҳри ҳама тангу тор
Хичолат кашад мизбон.

Бозӣ ба бозӣ сохтем,
Як рӯзи худро бохтем.

ТАШВИШИ МОДАР

Пӯшт, пӯшт, об омад
Намуда гирдоб омад,
Ба чашми хоҳарчаам
Аз кучое хоб омад.

Ба ҷойхоб монда Модар,
Ором намуда хоҳар,
Дасту остин барзада
Берун баромад аз дар.

Кори ӯ хеле бисёр
Ҳавлиро рӯфтан даркор.
Бояд хамир хобонад,
Орду намак ҳам тайёр.

Кулчаву нон мепазад
Кунҷид ба нон мезанад.
Дастурхонро пур кунад
Ғами моро дур кунад.

Сонӣ ба кор биравад
Сар-сари бозор равад.
Чизҳои рӯзғор харад,
Дили ҳама бубарад.

ХОҲАРИ ДИДАДАРО

Хоҳарам дидадаро
Хело ҳам ўхдабаро,
Ҳарфи ҳақиқат занад
Бо лафзи хубу бурро.

Чӣ коре, ки фармоянд
Ва ё ишора созанд,
Ичрояш менамояд
Баҳонае начўяд.

Ба дарс нишинад ҳушёр
Вазифа доим тайёр,
Китобу дафтар ба даст
Пайваста хонад зинҳор.

Хонандаи пешқадам
Набошад аз касе кам.
Чизи бисёр медонад
Барои ман хўрад ғам.

БОИСИ ШОДӢ

Имрӯз рӯзи хуб будаст,
Ба ҳама матлуб будаст.

Меши калони сурам,
Явошу ишкампурам.

Дуто барра зоидаст,
Беҳол асту хобидаст.

Баррачаҳои хурдак,
Тобад ба офтоб сурхак.

Ачаб не, ки сур ҳастанд.
Аз тахмин ҳам дур ҳастанд.

Дар гирди модар гарданд,
Тандурусту бедарданд.

Боиси шодӣ гаштанд,
Моили бозӣ гаштанд.

Вақто алаф барояд,
Дар сари кӯҳу даштанд.

ПОСБОНИ САР

Падар посбони сар аст
Бедор шабу саҳар аст.

Гашта ба гирдаки мо
Ғамхори ҳар яки мо.

Доимо машғули кор
Рӯзҳои фасли баҳор.

Замин шудгор мекунад,
Олам гулзор мекунад.

Гандуму чав рӯёнад,
Чашми мо сер намояд.

Ҳама ҷо ба ҷо кунад,
Ризқи мо пайдо кунад.

Файзи дастурхони мо,
Ҳам шӯҳрату шони мо

Аз ҳиммати додоям,
Аз меҳнати додоям.

ХУТ-ХУТ

Шодмон аст чуфти хут-хут
Зеро ки пухтааст тут.

Мурғаки хеле зебо
Дар намуд зебранамо.

Раҳ-раҳ бувад ранги он
Дурӯя аст сари он.

Тоҷаш ҳам ба шакли нӯл,
Нагардад ҳаргиз малӯл.

Шӯхаки хушхон бувад,
Тобистон меҳмон бувад.

Хут-хути хут мегӯяд,
Пухтааст тут, мегӯяд.

ТУТ

Моҳи сеюми баҳор
Баланд аст шиддати қор.

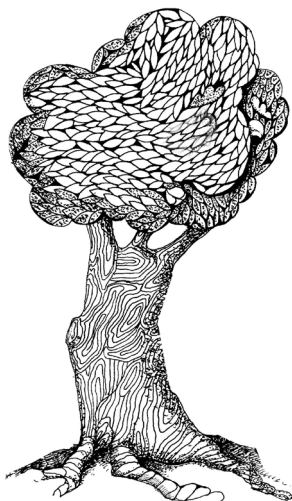
Дарахтон мева банданд,
Гулҳо шукуфта ханданд.

Гандуму ҷав сар кашад,
Ризки моро бар кашад.

Мепазад меваи тут,
Баланд аст шираи тут.

Ҳар дона мисли гавҳар
Тобад ба дидаи сар.

Ба дарди мо шифо аст,
Ҳӯрдани он раво аст.

ФАСЛҲОИ СОЛ

Чарх занад фасли сол
Ба сони чархи фалак.
Аз пайи рӯз шаб ояд,
Бинӣ кӯри шапалак.

Дирӯз буд фасли сармо
Омад фасли Баҳорон.
Пагоҳ шавад Тобистон
Наборад барфу борон.

Агар ояд Тирамоҳ
Гӯянд фасли хазонрез.
Мешавад рӯзҳо кӯтоҳ,
Абрҳо кунанд даву тоз.

Соле иваз мешавад
Якуми Январ ояд.
Умри мо ҳам меравад
Пирӣ наздиктар ояд.

ШАРШАРА

Гар ту бинӣ шаршара
Гашта ҳусни як дара.

Гӯё рақсад об дар он
жилва созад бегумон.

жӯшаду гирдоб кунад,
Рафта дуртар хоб кунад.

Наъра созад мисли шер,
Хӯрад гӯшту гашта сер.

Дар чое, ки остона
Дарё шавад “девона”,

Замин ларзад зи зарбаш,
Борон борад зи гардаш.

ЧЎЛ

Аз беобӣ як ҳоле
Дашти бузурги ҳолӣ.
Гӯё, ки он осмон аст,
Дур аз чашми аҳолӣ.

Маскани каждуму мор,
Ҷои хазандагон аст.
Набототи дуруште
Ба онҳо соябон аст.

Чарогоҳи ҳақиқӣ
Барои гӯсфандон аст.
Тобистон он саросар
Аз гармӣ ҷонситон аст.

Хомаҳои реги он
Чун дарёи равон аст.
Барои мову шумо
Афсонавӣ макон аст.

Гармсели беқарораш
Офати ҷисму ҷон аст.
Растаниҳо месӯзанд
Гар фасли тобистон аст.

Ба ҷои дарёи об
Равон аст қорвони хок.
Намоён гардад сароб
Ба чашми марди бебок.

Табиати ба худ ҳос
Мояи ҷўлзамин аст.
Ҷорвои саршуморе —
Кишвари ҷўлнишин аст.

МОДАРИ ХУБТАР ЗИ ЧОН

Аз умр нишон ту додӣ,
Ба ҷисмам чон ту додӣ.
Бо ҳарфу ҳичои худ
Ба ман забон ту додӣ.

Посбони сар ту будӣ,
Шаби дароз нахуфтӣ.
Гавҳораам ҷунбондӣ
“Алла”-и ширин гуфтӣ.

То, ки шавам ман калон,
Ќигарбанди меҳрубон,
Навозишам кардӣ ту,
Модари хубтар аз чон.

Ҳоло, ки ман растаам,
Ба умрат пайвастаам,
Қарзат адо мекунам,
Ба гирди ту гаштаам.

Пагоҳ калон мешавам,
Мададрасон мешавам,
Агар ки лозим шавад,
Ба ҷисмат чон мешавам.

Ҳоло, ки ман растаам,
Ба умрат пайвастаам.
Қарзат адо мекунам,
Фарзанди дилбастаам.

НАТИЧАИ РАНЧ

Фарзанди дилбанд омад,
Чу реша пайванд омад.
Бегоҳӣ аз дабистон
Бо қалби хурсанд омад.

Рӯзномааш пури “панч”,
Ҳар яке қиммат аз ганҷ.
Хурсанд бувад муаллим,
Натиҷа бурда аз ранҷ.

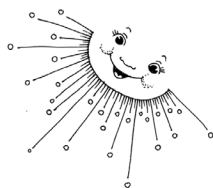
Гар диҳӣ бар ӯ савол,
Ҷавоб диҳад бемалол.
Илми бисёр медонад,
Гӯё шудааст баркамол.

БАҲОР

Дилу чонам баҳор аст
Баҳори лолазор аст.
Биё, ки пазмон шудам,
Чашмам ба роҳат чор аст.

Ана, Парасту омад,
Бо парвози хуш омад.
Мо аз он хурсанд шудем,
Ба меҳнат побанд шудем.

ХОНАНДАИ ПЕШҚАДАМ

Чону чигарбанди ман,
Авлоди дилбанди ман!
Ҳоло ту мактабхонӣ,
Ширину сарқанди ман.

Аз хобам бедор кунӣ,
Вазифа тайёр кунӣ.
Шодона мактаб равӣ,
Укоят хушёр кунӣ.

Шеърӯ тарона донӣ,
Китоби бисёр хонӣ.
Аз ёру дӯстони худ
Ҳаргиз қафо намонӣ.

ТЎҲФАИ БЕҲТАРИН

Имрӯз Падар пас аз кор
Тӯҳфа овард аз бозор.

Китоби навтарин аст,
Тӯҳфаи беҳтарин аст.

Шеърӯ тарона дар он,
Даҳҳо афсона дар он.

Расми хуби ҷонварон,
Сурати паррандагон.

Ҷонварони обу хок,
Даррандагони бебок.

Ба ҷашм намоён шаванд,
Ба ҳама меҳмон шаванд.

Ҳар варақро кушода,
Ба ҷашми хеш дида,

Хонда, хулоса барор,
Қалби ту гардад баҳор.

Барои ту мактаб аст,
Олитарин матлаб аст.

Китобро дӯшташ бидор,
Хор нақунӣ ту зинҳор.

Ҷаҳони илму дониш,
Арзандаи ситойиш.

Ба нодонӣ намонад,
Ба мақсад мерасонад.

Бухоро, 25 январӣ соли 2017

ХОТИРОТИ ДУ САФАР

*Дарвозаи Амрико,
Андозаи Амрико.*

ШАҲРИ НЮ-ЙОРК

Тамошо кун Нью-Йорк,
То ҷаҳонро куни дарк.

Дарвозаи Амрико,
Андозаи Амрико.

Шаҳри бузургу зебо,
Шаҳре, ки ҳусни дунё.

Умеди бани одам,
Офтоби рӯйи олам.

Боду ҳаво мӯътадил,
Обу замин табъи дил.

Саросар бешазор аст,
Чанору арчазор аст.

Бузургтарин бандар аст,
Тоҷи сари кишвар аст.

Шаҳри байналмиал аст,
Манзили бебадал аст.

Тамоми қавму миллат,
Ифтихори ин давлат.

Азизу меҳрубонанд.
Ҳама бародаронанд.

Бадавлату басавлат
Сахииянду боҳиммат.

Сарвати он беҳисоб,
Таърифи он сад китоб.

Чизе чӯйӣ, меёбӣ,
Ба шарте камтар хобӣ.

Касе бекор набошад,
Бар чизе зор набошад.

Корхонаҳои бисёр,
Омода ҳастанд ба кор.

Ҳама саргарми коранд
Лоиқи ифтихоранд.

Сарбаланду худшинос,
Зиндагӣ гашта асос.

Ҳаёт фаровон бувад,
Обод хонадон бувад.

Сатҳи зиндагӣ баланд,
Набошад ҳеҷ басту банд.

Роҳҳо ҳамвору равон,
Омаду рафт ҳам осон.

Шабехаш мисли дарё,
Ба дида зеби дунё.

Мошинҳо фавҷи моҳӣ,
Тамошо кун гар хоҳӣ.

Кӯпрукҳо бешуморанд,
Андозае надоранд.

Қабат-қабат тӯл кашанд,
Берун аз ақлу ҳушанд.

Дар хизмати мардуманд,
Аз харобӣ маҳруманд.

Кохҳои сар ба осмон,
Аз дуродур намоён.

Иморатҳои зебо
Набошад дар ҳеҷ кучо.

На сару сомон доранд,
Тақя ба осмон дорнад.

Аз шишаву аз бетон,
Мӯъҷизаи ин замон.

Шабона шаҳр даргирад,
Афсона аз сар гирад.

Лампаҳои фурӯзон,
Чу нури офтоб сӯзон.

Шомро ба рӯз гардонад,
Ба торикӣ намонад.

Чашми дил рӯшан кунад,
Қалби мо гулшан кунад.

Ҳама ҷо боғу роғ аст,
Гулистони бедоғ аст.

Тозаву озода аст,
Бо дару дарвоза аст.

Маркази савдо бувад,
Ба ҳар дард даво бувад.

Шаҳре, ки шаб нахобанд,
Ба дида ҳушёр тобанд.

Рафтуои одамон,
Канда нашавад ҳеч он.

Гӯё, ки шабҳо ид аст,
Шабу рӯзаш саид аст.

Чои тамошо бувад,
Мардумаш ошно бувад.

Ню-Йорк, 10 августи соли 2011

БОҒИ МИЛЛИИ НЮ-ЙОРК

Боғи бузурги дунё,
Дилкаш асту дилрабо.

Обу ҳаво мусаффо,
Ба чони хаста даво.

Дарахтон раста-раста,
Бурсу булуту арча.

Кочу чинори дерсол,
Баргҳо гӯё пару бол,

Ба дида нур мебахшанд,
Ба дил сурур мебахшанд.

Тӯсаш хоси Амрико,
Кашида сар ба само.

Пероҳан аз бобуна,
Гардидаанд намуна.

Гӯё, ки гулдастаанд,
Ба сар рӯмол бастаанд.

Дикқати кас мекашанд,
Бубин, нафас мекашанд.

Боғест мисли беша,
Сабзу хуррам ҳамеша.

Парандагон чӣ бисёр,
Хазандагон бешумор.

Аз касе тарс надоранд,
Чизеро интизоранд.

Табиаташ дилкаш аст,
Боғбонаш меҳнаткаш аст.

Гулзорҳо ҳам беҳисоб,
Тамошо кун бешитоб.

Қадам занӣ дар ин боғ,
Бӯи хушаш дар димоғ.

Хузур кунад чисму чон,
Пас биравӣ беармон.

Миёни растаи гул,
Миёни дастаи гул,

Пайроҳаи бас шинам,
Аз оби фаввора нам.

Хусни тоза мебахшанд,
Чу оина мерахшанд.

Гӯё роҳи варзишанд,
Ҳамвору пуарзишанд.

Пиру ҷавон медаванд,
Медаванду мераванд.

Шому саҳар пуродам,
Канда нагардад қадам.

Табиаташ хело бой,
Набинӣ ҳеч чунин қой.

Ҳам олами наботот,
Ҳам оламу ҳайвонот,

Таъсири худ гузоранд,
Тухми муҳаббат коранд.

Як ҷои истироҳат,
Як ҷои бофароғат.

Дармони ҷисму ҷон аст,
Макони сайёҳон аст.

Сайру тамошо кунед,
Бо ёри ошно кунед.

Ню-Йорк, 21 декабри соли 2011

МУҚАДДИМА

Пас аз сайри Амрико,
Қалбам ба чавлон омад.
Илҳоми саргаштаам,
Бин, ки ба майдон омад.

Табиати зебояш,
Дилкашу дилрабо аст.
Мардуми сарбаландаш,
Аз зиндагӣ ризо аст.

Далеру меҳнатқарин,
Дар ҷаҳон беҳтарин аст.
Сад қавму ҳам сад миллат,
Ба ҳам дӯсту қарин аст.

Созандаву нақӯкор,
Дар ғами кишвар ҳастанд.
Тозаву озодаву
Дар ғами дилбар ҳастанд.

Бунёдқори асиланд,
Қасри фарҳанг месозанд.
Дар тақдири инсонҳо,
Роли бузург мебозанд.

Хушфёлу ҳам нақӯкор,
Меъмори олам ҳастанд.
Бар тақдири одамон,
Худ бетараф ҳам нестанд.

Акнун даме гӯш кунед,
Ғамро фаромӯш кунед.
Ба гуфтан сар мекунам,
Чун ангубин⁶⁹ нӯш кунед.

Ню-Йорк, 25 июли соли 2013

⁶⁹ Ангубин – асал.

ҲАЙКАЛИ ОЗОДӢ

Ҳайкали озодияш,
Ҳам рамзи ободияш

Шӯхрати олам бувад,
Шӯхрати одам бувад.

Гӯё, ки он манора,
Ба гузашта ишора.

Нишонаи таърих аст,
Афсонаи таърих аст.

Шоҳиди ҳангомаҳо,
Гувоҳи корномаҳо.

Чангҳои хунин дидаст,
Даврони сангин дидаст.

Тӯхфае аз франкҳо,
Ба мардуми Амрико.

Дар халичи Нью-Йорк,
Хеле зебо мисли парк.

Дар қалби як қазира,
Монанди як хазина

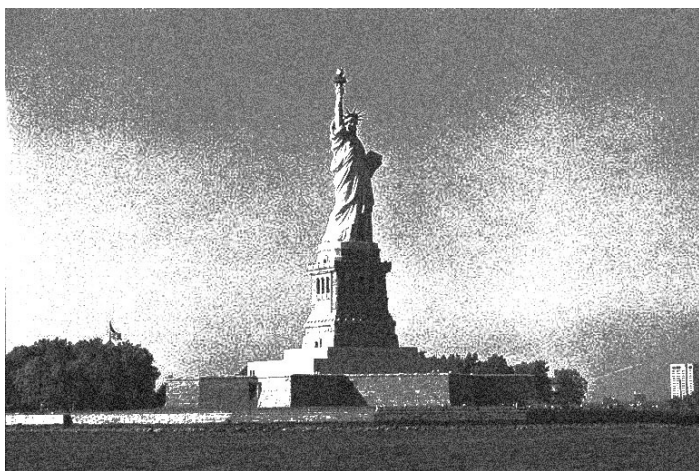
Поягузорӣ шудааст,
Кошинакорӣ шудааст.

Ба ҳама ошно аст он,
Дар назар дунё аст он.

Машъала дар дасти он,
Баланд қаду басти он.

Дарвозаи Амрико,
Овозаи Амрико.

Ню-Йорк, 25 июли соли 2013

ШАРШАРАИ НИАГАРА

Тамоша кун Ниагара,
Машхуртарин шаршара.

Мӯъчизаи ҷаҳон аст,
Ба гуфтан ҷӣ осон аст.

Қудрати онро бубин,
Дар ларза орад замин.

Дар сарҳади Канада,
Дар як кунчи Амрико.

Оби равонро бубин,
Оби дамонро бубин.

Аз баландӣ ҷаҳида,
То ба замин расида

Наъра зада чу шерон,
Биғуррад мисли вулқон.

Заминро меларзонад,
Одамро метарсонад.

Ҷӣ гуна ин манзара,
Бузургтарин шаршара.

Ақлу ҳушро мебарад,
Сари одам мегардад.

Борони сунъӣ борад.
Сарду ба тан нафорад.

Тиру камон офарад,
Чунин бошад то абад.

Гӯё ҷаҳони об аст,
Дарёю кӯл пуроб аст.

Тамошоғаҳи зебо,
Дилкаш асту дилрабо.

Сайёҳони сершумор,
Омада аз ҳар диёр.

Сайру тамошо кунанд,
Завку таманно кунанд.

Садояшро гӯш кунанд,
Ғамро фаромӯш кунанд.

Бо як ҷаҳон хотирот,
Бо як ҷаҳон таъсирот,

Бо қалби пурифтихор,
Рози дил карда изҳор

Ба роҳи худ баргарданд,
Пушаймоне нагарданд.

Ню-Йорк, 27 июли соли 2013

КАЛИФОРНИЁ

Калифорниёи зебо,
Ин қадар ту дилрабо.
Ҳузури чашми бино,
Ҷаннат ҳастӣ ту гӯё.
Эй диёри хушҳаво,
Дарди маро ту даво.

Обу ҳавоят фораи,
Мардумат бою дорам.
Заминҳои ту қорам,
Зеботарин гулзорам.
Эй диёри хушҳаво,
Дарди маро ту даво.

Беҳтарин ту боғ дорӣ,
Сад гуна мева дорӣ.
Доимо ту пурқорӣ,
Ба қори худ хушёрӣ.
Эй диёри хушҳаво,
Дарди маро ту даво.

Пахтаву ғалла қорӣ,
Боғҳои мева дорӣ.
Обчаву сабзақорӣ,
Ангури шира дорӣ.
Эй диёри хушҳаво,
Дарди маро ту даво.

Ризку рӯзӣ фаровон,
Ҳузури қунади тану қон.
Ба дарди ҳама дармон,
Доимо ту зинда мон.
Эй диёри хушҳаво,
Дарди маро ту даво.

Дехқонат ҳимматбаланд,
Кору борат бегазанд.
Обрӯяш беҳад баланд,
Рафтори ӯ дилписанд.
Эй диёри хушҳаво,
Дарди маро ту даво.

Соҳиби обу замин,
Соҳиби молу хазин.
Бар тахти хуррият шин,
Рӯзҳои некро бубин.
Эй диёри хушҳаво,
Дарди маро ту даво.

Кони хӯрока ҳастӣ,
Ба касби худ дил бастӣ.
Ҳар бандаро шикастӣ,
Доимо болодастӣ.
Эй диёри хушҳаво,
Дарди маро ту даво.

Ба ҳаққи нону намак,
Васфи ту кардам андак.
Розиқи пиру кӯдак,
Меҳмон будам ду рӯзак.
Эй диёри хушҳаво,
Дарди маро ту даво.

Сарватманди Амирко,
Машхури рӯи дунё.
Ба корат омад бодо,
Мададгорат бод Худо.
Эй диёри хушҳаво,
Дарди маро ту даво.

Донишманду деҳқонӣ,
Ҳуқуқи худ бидонӣ.
Ту барзгари пурдонӣ.
Дар коре дарнамонӣ.
Эй диёри хушҳаво,
Дарди маро ту даво.

Чойи озмоиш аст он,
Чойи омӯзиш аст он.
Чойи пуларзиш аст он,
Ҳам чойи тафтиш аст он.
Эй диёри хушҳаво,
Дарди маро ту даво.

Ню-Йорк, 28 июли соли 2013

МАНХЕТЕН

Манхетен мавзее ҳаст,
Гӯё, ки мӯзейе ҳаст.

Қасрҳои ҷозибодор,
Зи дур ба чашм намудор.

Ҳамсари осмон ҳастанд,
Бо сару сомон ҳастанд.

Дилкашу дилбар ҳастанд.
Тамоман дигар ҳастанд.

Кӯчаҳо тангу тоза,
Рангорангу озода.

Боби тамошо ҳастанд,
Забони гӯё ҳастанд.

Иморатҳо бародар,
Дар баландӣ баробар.

Аз оҳану бетонанд,
Ба ҳамдигар мемонанд.

Ҳамранги осмон тобанд,
Хело тамошобобанд.

Таърихи зинда ҳастанд,
Боби бинанда ҳастанд.

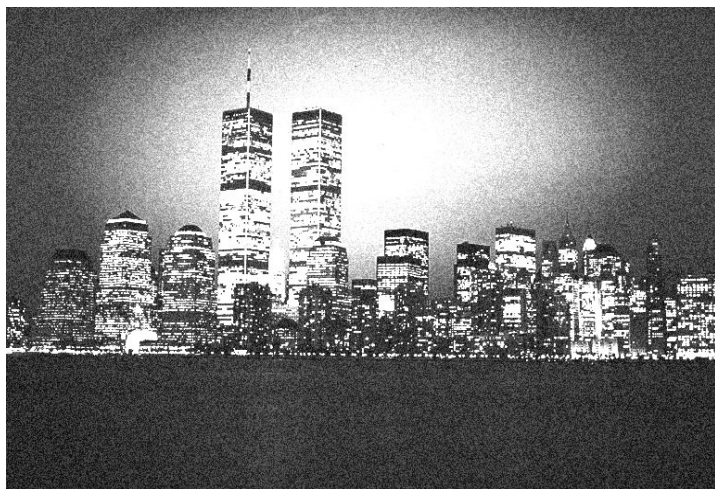
Қалби шаҳри бузург аст,
Бузургу ҳам сутург аст.

Беҳтарин дар Амрико,
Ободии ин дунё.

Гӯё баҳри дамон аст,
Қурби нави ҷаҳон аст.

Рӯзона “бозор” аст он,
Шабона бедор аст он.

Ню-Йорк, 28 июли соли 2013

ГЛОБУС

Дар маркази Нью-Йорк,
Як боғи машҳуре ҳаст.
Карона аст номи ӯ,
Аз ҳуснаш мешавӣ маст.

Сарсабзу хеле васеъ,
Чу пораи осмон аст.
Ҳавояш софу форам,
Роҳати ҷисму ҷон аст.

Дар як тараф театр,
Дар паҳлӯ қасри савдо.
Дуртар аз он глобус,
Ба чашми мо хувайдо.

Бузурgtарин глобус,
Дар ҷаҳони имрӯза.
Чу шари пурҳаво аст,
Рангаш кушод фирӯза.

Тарҳи ҳама қитъаҳо,
Аз дур намоён шавад.
Уқёнусҳо чӣ зебо,
Гӯё, ки тӯфон шавад.

Аз фулузот панҷара,
Чу тори тортанак аст.
Парча-парча алюмин,
Қитъаҳои олам аст.

Гӯё, ки аз коинот,
Заминро мебинӣ ту.
Ҷунон зебову дилкаш,

Куҷо, ки дил канӣ ту.

Гӯё, ки афсона аст,
Бинанда ҳайрон шавад.
Мӯъҷизаи ҳақиқӣ,
Ба чашм намоён шавад.

Манзараи нотақрор,
Ақлу ҳушро мебарад.
Аксагро аз дӯконҳо,
Касе бинад, меҳарад.

Ню-Йорк, 12 августи соли 2013

АМРИКО

Кишвари пешрафта аст,
Дар рӯзу дар ҳафта аст.
Роҳи худро ёфтааст,
Ҳарфи худро гуфтааст.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Байрақдори ин замон,
Мардуми он қаҳрамон.
Соҳиби шӯҳрату шон,
Ҳавас кунанд одамон.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Давлати пурифтихор,
Давлати пуриқтидор.
Воломақому номдор,
Мардумаш хеле хушёр.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Рамзи озодӣ бувад,
Рамзи ободӣ бувад.
Қонунҳо оддӣ бувад,
Маскани шодӣ бувад.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Ҳаёт фаровон бувад,
Дастурхон пурнон бувад.
Осойиши ҷон бувад,
Маъмур хонадон бувад.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Шаҳру деҳот гулистон,
Гӯё, ки “Қаннат”-истон.
Зиндагӣ кардан осон,
Дар боғу роғи бўстон.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Обу ҳаво мӯътадил,
Ҳосилхез аст обу гил.
Ободанд ҷову манзил,
Хушсохту ҳам табъи дил.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Каналҳо пури обанд,
Пиру ҷавон нахобанд.
Пуртавону пуртобанд,
Ризку рӯзӣ меёбанд.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Пуршӯхрати пуршонанд,
Дар меҳнат дарнамонанд.
Давру даврон меронанд,
Тухми умед мекоранд.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Тамоми ҳосилот ҳаст,
Тамоми маҳсулот ҳаст.
Тамоми маснӯъот⁷⁰ ҳаст,
Ќуръату ҳам субот ҳаст.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

⁷⁰ Маснӯъот – маҳсулоти саноатӣ, чизҳои сохта.

Техника хеле бисёр,
Ҳама омодаи кор.
Ҳар чиз наистад бекор,
Заминҳо гардад шудгор.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Корхонаҳои номдор,
Дар ҳавои беғубор.
Коркарди мева даркор,
Анборҳо пуранд аз бор.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

То ҳама баҳра гиранд,
Ронандагон нахобанд.
Чашми онҳо дар роҳанд,
Шабу рӯз дар шитобанд.
Лоим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Бозори меҳнат дар ҷӯш,
Чун оби чашма пурҷӯш.
Дидаи мо гардад сер,
Насли одам гардад шер.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Коргарони бешумор,
Ба ҳама мерасад кор.
Касе набошад бекор,
“Меҳнати зарбдор” шиор.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Майдони сохтмон аст,
Манзили хонадон аст.
Дар баландӣ осмон аст,
Гӯё хусни ҷаҳон аст.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Фабрикаву заводҳо,
Моли хубу маводҳо,
Кӯпрукҳо рӯи дарё.
Маҳсули дасти онҳо.
Доим ҷавон Амирко,
Вирди забон Амирко.

Хулоса карда гӯем,
Занги дилро бишӯем.
Сухан дониста гӯем,
Айби касе начӯем.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Ба роҳи худ рафтааст,
Кишвари пешрафта аст.
Бар меҳнат дилбаста аст,
Чу мисли гулдаста аст.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Намунаи замон аст,
Чу баҳри пурдамон аст.
Дигар чунин гумон аст,
Таърифаш дар забон аст.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Давлатмардони пуркор,
Аз халқи худ хабардор.
Шабу рӯз дар сари кор,
Оқилу хеле хушёр.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Ибрати дунё бувад,
Ҳар касе доно бувад,
Мардуми хоно бувад,
Ба фикрам ошно бувад,
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Ҳавас кунед, меарзад,
Зи душмане наларзад.
Ҳар чӣ гӯед, меарзад,
Фаҳр кунад, месазад.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Ҳосили деҳқон баланд,
Таъми он ширин аз қанд.
Ғаллаву пахта коранд,
Доимо зери боранд.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Сабзавот коркард шавад,
Давои сад дард шавад.
Исроф куҷо мешавад,
Ҳама ҷобачо шавад.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Зеби дастурхон шавад,
Дар назар тобон шавад.
Одамӣ хушном шавад,
Қалби ӯ ором шавад.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Чунин амал мекунанд,
Масъала ҳал мекунанд.
Давлаташон физояд,
Охир чунин ҳам бояд.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Тоқашон ҷуфт мешавад,
Мукофот муфт мешавад.
Боиси шӯрат аст ин,
Асоси сарват аст ин.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Ҳама ватанпарваранд,
Аз деҳқон то сарваранд.
Ҳама ташаббускоранд,
Саргарми қору боранд.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Мардуми меҳнатшиор,
Дилбохтагони корзор.
Хокро гиранд зар гардад,
Парчами зафар гардад.
Доим ҷавон Амрико,
Вирди забон Амрико.

Ню-Йорк, 16 августи соли 2013

ШАҲРВАНДИ АМРИКО

Эй мардуми пурэхсос,
Эй мардуми худшинос!

Эй мардуми захматкаш,
Меҳнатдӯсту меҳнаткаш!

Ватанхоҳу ватандор,
Далеру хело хушёр!

Пайваста дар талошанд,
Собиру пурбардошанд.

Пешвою ҳам пешкадам,
Қадам гузоранд бардам.

Қафо ҳаргиз намонанд,
Пешоҳанги⁷¹ замонанд.

Пешвои коргаронро,
Раҳбару сарваронро,

Раису ҳокимонро,
Шаҳси олимақомро

Дар ҳар кучо набинӣ,
Бо онҳо кай нишинӣ,

Шабу рӯз дар сари миз,
Нагарданд аз сари чиз.

Ба касби худ содиқанд,
Ба бегона рақибанд.

⁷¹ Пешоҳанг – пешсаф, пешкадам.

Фарзанди халқу Ватан,
Гуашта аз ҷону тан,

Адои хизмат кунанд,
Қонунро ҳурмат кунанд.

Оқилу тадбиркоранд,
Хуррамдилу хушкоранд.

Фермерони соҳибкор,
Забардастанду зарбдор.

Донишманду моҳиранд,
Ба ҳар як қор қодиранд.

Хокро гиранд, зар гардад,
Зиндагӣ беҳтар гардад.

Ҳаёт фаровон шавад,
Осуда ҳар ҷон шавад.

Иқтидори давлатанд,
Ҳам соҳиби сарватанд.

Бунёдгузори сарват,
Дастпарварони ҳиммат.

Халқе, ки эҷодкор аст,
Давлати ӯ пойдор аст.

Доимо даст ба қоранд,
Соҳиби ифтихоранд.

Мардуми сарбаланданд,
Мардуми дилписанданд.

Қадри худро медонанд,
Аз раҳи худ намонанд.

Парчами худ бардоранд,
Ғурури миллӣ доранд.

ЧӢ ГУНА АСТ АМРИКО!

Офтобаки хандонрӯ,
Офтобаки малламӯ!

Чаро ту камнамой,
Ба мулки мо наоӣ?

Ҳарфаке ту нагуфта,
Бо чехраи гирифта

Канораҷӯи кунӣ,
Кори хубе нақунӣ.

Мулки мо ҳам дилрабо,
Азизу ҳам дилкушо.

Зеботарин макон аст,
Доимо навҷавон аст.

Охир ин ҷо Амрико,
Хеле дур аз Африко.

Аз ту дуртар укёнус,
Назар кун ба глобус.

Боду ҳаво мӯътадил,
Дӯст дорам аз таҳти дил.

Боришаш хеле бисёр,
Боғҳояш сабзу обшор.

Тобистон хеле салқин,
Рӯзи офтобӣ камчин.

Ободтарин манзил аст,
Заминаш пуҳосил аст.

Сарваташ беҳисоб аст,
Шаҳру деҳаш обод аст.

ПИЗИШКОНИ⁷² БЕСАВОД

Эй пизишкони нодон,
Эй духтурони бесон.

Бо дидагони пуроб,
Хонаи мардум хароб.

Дарси Сино нахондед,
Ҳеч балоро надонед.

Дипломатон харида,
Чу латтаи дарида.

Қадрӯ қиммат надорад,
Ҳеч обрӯе наорад.

Қассоби тайёр ҳастед,
Бар молу пул дил бастед.

Беморон безор ҳастанд,
Рӯзарду бемор ҳастанд.

Аз дӯғатон метарсанд,
Чун табларза меларзанд.

Санчишатон рӯякӣ,
Чу бозии кӯдакӣ.

Ташхисатон нодуруст,
Пурғалату хеле суст.

Доруру кай шиносед,
Бо кайфи маю носед.

⁷² Пизишк – духтур, шифокор, табиб.

Зи дасти сархӯратон,
Ба дидаи кӯратон,

Пиру чавон мемиранд,
Хешу табор мегирианд.

Вичдонатон нопок аст,
Аз шумо сер хок аст.

Байтори чорво ҳастед,
Дар сари кор ҳам мастед.

Инсон охир чорво нест,
Дарде, ки бедаво нест.

Калларо кор фармояд,
Хизмати хуб намояд.

Ҷойи кор сушт наояд,
Халқро ҳурмат наояд.

Як даме хушёр шавед,
Парида бедор шавед.

Дуои Сино гиред,
Обрӯи ўро харед.

Лоиқи инсон шавед,
Ба некӣ дoston шавед.

Ню-Йорк, 4 августи соли 2013

ДИЛОЗОР

Бо ту суханам нахонд,
Тобу тоқатам намонд.

Чӯрабозӣ кори ту,
Картабозӣ кори ту.

Бо нашъаманд чӯрай,
Гаҳ ғулом, гаҳ тӯрай.

Коргузорӣ мекунӣ,
Қалби моро хун кунӣ.

Дар кучохо гардӣ ту,
Чун заиф номардӣ ту.

Волидайн норозиянд,
Гӯё мисли қозиянд.

Дар суроғи ту мудом,
Аз паят ҳар рӯзу шом.

Чустучӯят мекунанд,
Гуфтугӯят мекунанд.

То шавӣ одам барин,
Мардуми олам барин.

То ба роҳат интизор,
Аз ту созанд ифтихор.

Раҳм намо бар ҳолашон,
Беҳ шавад аҳволашон.

Ин бувад мақсудашон,
Шӯҳрату ҳам шонашон.

Ню-Йорк, 23 августи соли 2013

ХОБ ДОДАРИ МАРГ

Эй зиндагони мурда,
Ризку рӯзи бурида.

Чашматон пури хоб аст,
Мулки шумо хароб аст.

На соҳиби давлатед,
На соҳиби савлатед.

Мӯҳточи пораи нон,
Холи аст тахтаи нон.

Аз меҳмон ҳам безоред,
Дар зиндагӣ бекоред.

Дангосаву⁷³ беоред,
Пушти сарро меҳоред.

Гӯё умре беморед,
Шарму ҳаё надоред.

Худро одам шуморед,
Афсӯс, ки мисли моред.

Исматон бекорхӯча,
Ҷойи шумо паскӯча.

Зану фарзанд хору зор,
Аз шумо гашта безор.

Дарбадару хок ба сар,
Ҷи кор кунанд дарди сар.

⁷³ Дангоса – танбал, коҳил.

Гуруснаву бемадор,
Дар сари роҳи бозор.

Гадои тайёр ҳастанд,
Дар садақа зор ҳастанд.

Аз шумо ҳар дам ҷудо,
Умедашон бар Худо.

Садкаи мардӣ гардед,
Карахту ҳам хунсардед.

Ҳайфо, ки зинда ҳастед,
Ба Худо банда ҳастед.

Дарди марг, ки хоб аст,
Дилу чигар хуноб аст.

Шарматон гар наояд,
Умратон ҳам наояд.

Зиндаву мурда ҳастед,
Зеро ба хоб дил бастед.

Бе ин ҳам нисфи умраш,
Қиммат зи зару дураш.

Сарфи хоби гарон аст,
Офати ҷисму ҷон аст.

Ню-Йорк, 26 августи соли 2013

ЗАБОНДОН

Зарнигори меҳрубон,
Ба дарди ҳама дармон.
Духтари тоҷик аст он,
Зирак асту забондон.

Англисиву русиро,
Обест, ки хӯрдааст он.
Бошандаи Амрико,
Тарчимон асту пурдон.

Ба чое дарнамонад,
Ҳама чизро меҳонад.
Алломаеро монад,
Аз ҳама бештар донад.

Барои ҳамзабонон,
Раҳбалади тайёр аст.
Чое хоҳед мебарад,
Ба моён хизматгор аст.

Ҳимматаш як ҷаҳон аст,
Ҳама ба ӯ ҳайрон аст.
Аз меҳнат рӯ натобад,
Ифтихори замон аст.

Зеботарин паризод,
Чунин ўро модарзод.
Қадди расояшро бин,
Ҳусни басо худодод.

Аз зиндагӣ ризо аст,
Ҳушбахту хушсадо аст.
Ҳамин аст молу давлат –
Ҳама қораш ба ҷо аст

Ню-Йорк, августи соли 2013

ТУ ЧОНИ ЧОНАМ

Шабони чони чонам,
Ширину меҳрубонам.

Хушсурату хандонам,
Шодии хонадонам.

Туро ягона хонам,
Доимо бо ту монам.

Умеди ин замонам,
Гул ҳастию боғбонам.

Ҳоли туро медонам,
Шӯхаку хушзабонам.

Бар сарат соябонам,
Роҳати ҷисму чонам.

Эй чони чони чонам,
Мабод, ки бо ту монам.

Зодрузатро медонам,
Табрикат карда монам.

Ба дидорат пазмонам,
Биё, бўсида монам.

Туй рӯҳи равонам,
Ҳам умри ҷовидонам.

Исми туро медонам,
Танҳой дар ҷаҳонам.

Ту шӯҳрату ҳам шонам,
Эй чони чони чонам!

Ню-Йорк, 5 августи соли 2013

САРДОР

Қаҳрамони шаҳри Нью-Йорк дар байни ҳамсолон

Чонаки мой, Сардор,
Кўдаки хеле хушёр.
Пурғайрату чоннисор,
Меҳрубону беозор.
Ту шеро додо ҳастӣ,
Шогирди бобо ҳастӣ.

Раванди тоҷик ҳастӣ,
Дарозу борик ҳастӣ.
Ба дӯстон шарик ҳастӣ,
Лоики табрик ҳастӣ.
Ту шеро додо ҳастӣ,
Шогирди бобо ҳастӣ.

Зираку доноӣ ту,
Бо чашми биноӣ ту.
Бо сари болоӣ ту,
Ба ҳама ошноӣ ту.
Ту шеро додо ҳастӣ,
Шогирди бобо ҳастӣ.

Мураббӣ аст бобоят,
Парастор аст момоят.
Мутакко⁷⁴ аст додоят,
Ҷонфидо аст модарат.
Ту шеро додо ҳастӣ,
Шогирди бобо ҳастӣ.

Муштзаниро омӯзӣ,
Дар варзиш пурзӯр астӣ.

⁷⁴ Муттако – таъягоҳ.

Ба ишқи он бисӯзӣ,
Бо рақибон насозӣ.
Ту шери додо ҳастӣ,
Шогирди бобо ҳастӣ.

Устои ту бобоят,
Ҳушёр бошӣ ту бояд.
Қаҳрамонӣ пеш ояд,
Ноумедӣ нашояд.
Ту шери додо ҳастӣ,
Шогирди бобо ҳастӣ.

Рӯзе калон шавӣ ту,
Марди майдон шавӣ ту.
Вирди забон шавӣ ту,
Фаҳри замон шавӣ ту.
Ту шери додо ҳастӣ,
Шогирди бобо ҳастӣ.

Ояндаат дурахшон,
Бигардӣ ту паҳлавон.
Мешавӣ ту чемпион,
Ифтихори ин ҷаҳон.
Ту шери додо ҳастӣ,
Шогирди бобо ҳастӣ.

Ню-Йорк, 3 сентябри соли 2013

КАҲКАШОНИ ХАЁЛ

Достонҳо
Қиссаҳо
Ривоятҳо

АЙБИ МОРО МАҚЎЕД

(Қисса)

Илҳом аз “Баҳориёт”-и Сайидои Насафӣ

Дебача

Дар як фасли гулбаҳор
Дар обу хоки Бухор,

Як базми хосае шуд,
Дар он ҳангомае шуд.

Зоғи алои пойкор
Ҳамаро кард хабардор,

Булбул раиси давра
Нишаста ҳама гирда,

Басо шодмонӣ доштанд,
Чанде қадах бардоштанд:

Яке ҳикоят намуд,
Каме шикоят намуд,

Мирзони давра Асад⁷⁵
Ба ҷонварон бурд ҳасад.

Ба кори худ шитоб кард,
Ҳарфи ҳама китоб кард.

То ҳама чизро донед,
Дафтари ӯро хонед.

⁷⁵ Асад – шер.

Арзи зоғи ало

Аз роҳи дур омадем,
Азоби раҳ кашидем.

То баҳорон дар ин чо
Дар ин мулки дилрабо,

Меҳмони нохонда мо
Аз сармо дилмонда мо.

Меҳмонсарое бошад,
Беминнат чое бошад,

Ончо хобем, бихезем,
Заҳри сармо бирезем.

То гузарад зимистан,
Фасли саҳти ҷонситон.

Ранчу азоб кам шавад,
Зиндагӣ беғам шавад.

Бе офату дард гардем,
Ба мулки худ баргардем.

Аз шумо мо миннатдор
Сокинони ин диёр!

Чавоби Булбул

Мурғи зимистон ҳастед,
Ба ин диёр дил бастед.

Меҳмони нохондаед,
Ба дигарон бандаед.

Мо ошиқи гул ҳастем,
Хушхону булбул ҳастем.

Вақто зимистон ояд,
Фасли сармо дарояд,

Дарахтон “мурда” гарданд,
Гулҳо пажмурда гарданд.

Боғҳоро тарк намоем,
Фасли баҳорон оем.

Боғу бўстон чои мо,
Маскани дилхоҳи мо.

Ба ишқи гул сароем,
Ба мулки худ бозоем.

Арзи Муш

Дехқон саломат бошад,
Дар кораш омад бошад.

Хирманаш пурдон гардад,
Дастурхон пурнон гардад.

Ризқи мо ҳам физояд,
Сулҳу салоҳе бояд.

Тухми гурба кам гардад,
Ҳосили он ғам гардад.

То мо осуда бошем,
Шоду болида бошем.

Дар ин ҷаҳони пурнур,
Ғами олам шавад дур.

Ҷавоби Гурба

Гурба шунид арзи Муш
Аз ӯ парид ақлу ҳуш.

Худро ба ҳар тараф зад,
Чи гӯям бар ӯ сазад?

Гуфта хеле таҷанг шуд,
Касе шунид, гаранг шуд:

– Эй Мушаки дарбадар,
Ҳоки сиёҳ бар ба сар!

Соли ту аст соли хар,
Аз мо шуда гумонбар.

Гапатро доништа гӯй,
Гар набошӣ ту дилшӯй.

Аз ту надорам хабар,
Дар дастам афтӣ агар,

Зиндаву зор меҳӯрам,
Қасди худро мегирам.

Баҳри дуои бадат,
Меҳ мекунам ман дарат.

Рӯзи ту гардат сиёҳ,
Эй душмани дилсиёҳ,

Гапатро доништа гӯй,
Дасти худ аз ҳаёт шӯй.

Арзи Саг

Кошки, чӯпон мешудам,
Як рамабон мешудам.

Соҳибчорво мешудам,
Сер, бепарво мешудам.

Гӯшт мегардид хӯрокам,
Дар сарват набудам кам.

Суякхой буд корам,
Болои чарбу кордам.

Шоҳона буд ҳаётам,
Касе надид мамотам.

Орзӯи ман ҳамин аст,
Нияти ман чунин аст.

Дунё ҷои умед аст,
Косаи мо сафед аст.

Ҷавоби Ғусфанд

Косаи ту сип-сиёҳ,
Як даме ту ба худ о.

Чаллоди тайёр ҳастӣ,
Бо хуни мо ту мастӣ.

Душмани насли мой,
Душмани асли мой.

Ту гурги хона астӣ,
Роҳи моро бубастӣ.

Гург аз ту беҳтар бувад,
Як қадам пештар бувад.

Аз мо канора ҷӯяд,
Мурди моро набӯяд.

Пӯсти моро медарӣ
Ғӯшти моро меҳӯрӣ.

Суякхӯй кори ту,
Моли ту бозори ту.

Чашми ту кай шавад сер?
Надорӣ ҳиммати шер!

Ғазаби Гов

Аҳволи ту забун аст,
Даҳонат пури хун аст.

Мурдаву зинда хӯрӣ,
Ҳайронам, ки намурӣ.

Исми маро шунидӣ,
Зарби маро надидӣ.

Ба зери по мегирам,
Ҷони туро мегирам.

Дар сари шох гар гирам,
Пас ту бифаҳмӣ сирам,

Пӯсти туро медарам,
Марги ту садқай сарам.

Ман набошам нотавон,
Ҷунки аслам паҳлавон.

Дар назди ман мӯр ҳастӣ,
Махлуқи ночӯр ҳастӣ.

Арзи Мӯрча

Кӣ гуфт, ки ӯ нотавон?
Ба гуфтан ҳарчӣ осон.

Сад пушти ман паҳлавон,
Ҳар кӣ надонад, нодон.

Аз иттифоқи моён,
Беҳабаранд одамон.

Ҳатто, ки шери жаён,
Қоил аст бар мӯрчагон.

Донҳои сангинеро,
Борҳои вазнинеро,

Мекашонам ба хона,
Бе ҳеч баҳсу баҳона.

“Лашкари шоҳ Сулаймон”
Дар чӯлу дар биёбон,

Хело гурусна мондаст,
Аз пову поча мондаст.

Инро шунида мӯрон
Чу донаҳои борон,

Аз замину аз осмон
Ҳамон сӯ гаштанд равон.

Бо рони мӯру малах
Хоне намудаанд тах(т)...

Лашкари шоҳ начот ёфт
Мирзое афсона бофт.

Афсона не, ҳақиқат,
Мӯрон намуда ҳиммат.

Аҳли ҷаҳон қоил шуд,
Ба мӯракон моил шуд.

Ҷавоби Шер

Дар ҳақиқат ман зӯрам,
Ба ин шубҳа надорам.

Ба мӯр ҳам қоил ҳастам,
Ба ҳимматаш дил бастам.

Ҳар чӣ иттифоқ афтад
Дар майдон тоқ наафтад.

Оқилу доно гардад,
Зӯру тавоно гардад.

Душман зери по шавад,
Бе дасту бе по шавад.

Дӯсти ту бисёр шавад,
Ҳасми ту ҳам хор шавад.

Ҳама ҷо бўстон шавад,
Олам гулистон шавад.

Ризку рӯзӣ фаровон,
Мову шумо дуохон.

Шикояти Шағол

Ба чашми кам набинед,
Маро беғам набинед.

Аз дуздони номдорам,
Зираку ҳам хушёрам.

Аз пайи рӯзӣ гардам,
Ҳимматбаланду мардам.

Ягон шабе нахобам,
Сайди хобида кобам.

Парандагон мехобанд,
Луқмаи хому бобанд.

Ба гирди деҳа гардам,
Мурғе бидорам ҳар дам.

Бо сағҳо дар талошам,
Гоҳо тарсида бошам.

Аз дуру наздик бинанд,
Маро таъқиб мекунанд...

Мо, ки хеши наздикем,
Ба ҳӯю хислат якем.

Мудом наздикӣ чӯем,
Айби онҳо нагӯем.

Бояд муросо кунем,
Сулҳро ба дил ҷо кунем.

Ҳама осуда гардад,
Чун нури дида гардад.

Ҷавоби Гург

Моро ҳам ёд кардаед,
Доду фарёд кардаед.

Ростӣ, ки хунхӯр ҳастем,
Мо аз сагон зӯр ҳастем.

Авлоди дури саг мо,
Ба дӯсту душман фаҳмо.

Сурати мо як бувад,
Қудрати мо як бувад.

Кирдори мо монанд аст,
Гургу саг тавонманд аст.

Вақто гурусна монем,
Хурду калон надонем.

Ҳатто зи ҳайбати мо
Доништа зарбати мо,

Гову гӯсола тарсанд,
Чун беди тар биларзанд.

Аз мо канора гиранд,
Сабақ дубора гиранд.

Арзи Хар

Харак аз ин хабар ёфт,
Якбора чангро бардошт:

– Базро, ки сар кардаст,
Ҳама хабар кардаст.

Маро фаромӯш кардед,
Ба дигарон гӯш кардед.

Обрӯи мо баланд аст,
Ҳама ба мо дилбанд аст.

Бори замон мекашем,
Беминату беғамем.

Ҳатто одамҳо бе мо
Намераванд ҳеч кучо.

Номи мо дар забон аст,
Хизмати мо калон аст.

Ҳатто, ки аз аспи дав,
Бурдаем борҳо гарав,

Назди мо нотавон аст,
Гунгаки безабон аст.

Вақто, ки ҳанг мезанем,
Ба гӯшаш санг мезанем.

Садои мо нафорад,
Саги бечора нолад.

Аз наъраи шерона,
Меларзад ин замона.

Хоби ҳама мепарад,
Мебарояд аз хона.

Чавоби Асп

Шамол садои Харро
Муждаи дарди сарро,

Ба гӯши Асп расонид,
Ба ҳоли ӯ бихандид.

Якбора шиҳа кашид
Худро ба назди хар дид:

— Эй Хараки гӯшдароз,
Гӯшҳоят карнаи соз!

Махлуқи мискин ҳастӣ,
Ифлосу чиркин ҳастӣ.

Забони ту ҳаром аст,
Садояд як маром аст.

Ба харгӯш хешӣ дорӣ,
Ору номус надорӣ.

Ба ту афсона гуфтаст,
Исми туро гирифтаст.

Ман, ки зи чав чӣ мастам,

Аспи саманд ҳастам.

Зини ман тахти тайёр,
Ба шоҳон гаштаам ёр.

Хизмати дарбор кунам,
Шоҳу вазир сор кунам.

Умре ифтихор кунам,
Душманро ночор кунам.

Арзи Фил

Таърифи Шер шунидам,
Кори варо надидам.

Бори киро кашондаст,
То кучо бурда мондаст?

Даррандаи ваҳшӣ аст,
Аз хуни дигарон маст.

Ман зодаи Ҳиндустон,
Диёрам боғу бўстон.

Калонтарин махлукам,
Ба пиру барно ҳамдам.

Меҳнаткаши оддиям,
Бо меҳнатам мезиям.

Бори вазнин кашонам,
Фурӯ ҳаргиз намонам.

Дарахтро аз беҳу бум
Барканаму кунам гум.

Хизмати инсон кунам,
Мушкилаш осон кунам.

Дар умри худ нахондам,
Дар ҳеҷ кучо намондам...

Кори маро шер кунад,
Бор варо зер кунад,

Нақши замин мешавад,
Аз ҷаҳон беном равад.

Ба назди ман ҳеҷ бувад,
Чу море дар печ бувад.

Дасту поро гум кунад,
Сад қарат таъзим кунад.

Арзи Харгӯш

Шукри, он ки “ёд” кардед,
Бо хар ҷуфту тоқ кардед.

Қалби маро “шод” кардед,
Аз ғам ҳам “озод” кардед.

Хар ҳайвони ҳаром аст,
Ҳаёташ бомаром аст.

Мо, ки ҳалол ҳастем,
Безабону лол ҳастем.

Чу буз алафхӯр ҳастем,
Аз гурба ҳам дур ҳастем.

Макони мо чӯлу дашт,
Ё саҳроҳои гулгашт.

Ба ҳеҷ кас кор надорем,
Аз ҷангу ҷӯш безорем.

Гургу шағолу рӯбох,
Сағҳои ҷӯпон ҳамроҳ

Аз пайи мо меафтанд,
Гоҳе бо ҳам дарафтанд.

Сазовори ҷазоянд,
Аз пӯсти худ ҷудоянд.

Бо тарсу ларз зиндаем,
Гоҳе ба дом бандаем.

Шикояти Гурба

Ту кистию ман кистам?
Дасти худ аз ту шустам!

Эй алуси тарсончак,
Чу кампирони ҳукак,

Пайваста меларзӣ ту,
Зи соя метарсӣ ту.

Ба ҳар тараф метозӣ,
Гӯши худро мебозӣ.

Думкалтаи шарманда,
Ба тохту тоз банда,

Дошта туро мебарад,
Гӯшти туро меҳӯрад.

Шабона ту кӯр ҳастӣ,
Афтодаву хӯр ҳастӣ.

Туро медоранд осон
Шикорчиёни пурдон.

Тӯъмаи муфт мегардӣ,
Ба сихҳо чуфт мегардӣ.

Соддаву нодон ҳастӣ,
Хӯроки инсон ҳастӣ.

Шикояти Буз

Мо ҳам дар рӯйхат ҳастем,
Аз қору бор гузаштем.

То ки маро шиносед,
Ҳоло бо кайфи носед:

Бузак бувад исми мо,
Парешон аст тухми мо.

Пайрави модаговем,
Аз ҳама чиз огоҳем.

Шири моро мечӯшанд,
Роҳат карда менӯшанд.

Ҳаргиз танҳо намонем,

Ҳамроҳи одамонем.

Пеши рама ҷойи мо,
Сарка ҳам аз зоти мо.

Раҳбари доно бувад,
Аз ҳама боло бувад.

Тақдири Бузу Гӯсфанд,
Ба дасти ӯ супурданд.

Шағолу Гургу Рӯбох
Аз ҳоли моён огоҳ.

Гоҳе ҳучум намоянд,
То устухоне хоянд.

Кӯҳу даман ҷойи мо,
Дашту ҷӯл маъвои мо.

Давлати бебаҳоем
Ҳайвони бобаҳоем.

Арзи Шутур

Аз давра ман намонам,
Бо ному бо нишонам.

Бузургтарин ҳайвонам,
Авлоди паҳлавонам.

Ҳокими ҷӯлзаминам,
Умрест, ки ҷӯлнишинам.

Корвони боркашонам,
Пуркору пуртавонам.

Табиати саҳти чӯл
Оби шӯри чоҳу кӯл,

Барои ман хуш оянд,
Таби маро нақоҳанд.

Ба ташнагӣ тобовар
На аз зоти аспу хар.

Чое, ки об набинам,
Моҳҳое тоқат кунам.

То саду панҷоҳ литр
Дар бари ман обгир.

Бо хори дашту сахро
Гарчӣ бошад нораво,

Серу қаноат кунам,
Ба саҳтӣ тоқат кунам.

Таноби роҳ мекашам,
Зи обу лой дилғашам.

Хотима

Ин қиссаи аҷоиб,
Ин қиссаи ғароиб,

Ба ҳама манзур шудааст,
Ғами ҳама дур шудааст.

Парандаву чаранда,
Ҳар чое, ки хазанда,

Сулҳу салоҳ бастаанд,
Дӯсту рафиқ гаштаанд.

Ҳама боинсоф шудааст,
Қалби ҳама соф шудааст.

Зиндагӣ рангин шудааст,
Зиндагӣ ширин шудааст.

Гӯсолаҳо гов шудааст,
Замона ҳам нав шудааст.

То қиссаи оянда,
Худо ҳофиз, хонанда!

ҚИССАИ ГУРГ ВА РҶБОҲ

(Ривоят)

Дар ҷаҳони бепоён
Дар як дашту биёбон,

Гургаке зиндагӣ дошт,
Тухми аҷал мекошт.

Табиат хело вазнин,
Даррандагони пуркин,

Барои зинда мондан
Аз сахтӣ то намурдан,

Дар сина кина доштанд,
Дар он замина доштанд!

Ҷангу ҷадал мекарданд,
Хорро бадал мекарданд.

Об набуд - хун хӯранд
Хунро бубин чун хӯранд?!

Гӯшти якдигар хӯранд,
Боқиро бо худ баранд.

Даррандаву ҷарранда,
Дар ин ҷо гашта банда,

Аз гармову аз сармо
Бимонанд аз дасту по.

Тобистонаш дӯзах аст,
Зимистонаш ҳам сахт аст.

Офтобаш оташ резад,
Дуди гиёҳ меҳезад.

Гӯё фасли хазон аст,
Хасу хошок арзон аст.

Зимистон – Қутби шимол
Нола кунад гар шамол.

Барфи баланд меборад
Ба ҷону тан нафорад,

Барои Рӯбоҳи ланг
Харгӯши сусту гаранг,

Гӯё қиёмат шавад,
Ба гургон омад шавад.

Зору низор мешавад
Бемору хор мешавад.

Хӯрокӣ камчин шавад,
Зиндагӣ сангин шавад...

Харгӯшаки нотавон
Зиндагӣ дошт он замон,

Гарчӣ буд хело ношуд,
Ҳамсоияи Гурге буд:

Гург, ки шикор мекард,
Пайваста кор мекард,

Кордаш рӯйи равған буд,
Ризку рӯзаш равшан буд.

Ҳар рӯз сайде меовард,
Буд солиму ҳам бедард.

Вақте, ки ӯ сер шавад,
Сер шаваду шер шавад.

Қисми боқимондари,
Пӯсту гӯшти гандари,

Дар ҷое пинҳон мекард,
Рӯбохро меҳмон мекард.

Вақте, ки Гург ҳиммат кард,
Рӯбоҳ ба ӯ одат кард.

Хӯроки муфт мефорид,
Ризку рӯзӣ меборид...

Рӯзҳо ҷу об гузаштанд,
Гузашта барнагаштанд.

Фасли зимистон омад,
Даври ҷонситон омад.

Барфи баланд борид,
Тухми аҷалро корид.

Ҳамаро зиндонӣ кард,
Сайд ба Гург монӣ кард.

Рӯбоҳи бечораро,
Оҷизу бекораро

Мӯхточӣ ёрӣ намуд,
Побанди хорӣ намуд.

“Дӯст” - и худро ёд намуд,
Қалби худро шод намуд.

Рафта ба хонаи Гург
Бидид кошонои Гург.

Гург ҳам хеле гурусна
Табларза дошту ташна...

Базӯр зи ҷои худ хест,
Заҳри дилашро бирехт.

Рӯбохро таклиф намуд,
Хело ҳам таъриф намуд.

Дари даромад гирифт,
Фурӯ рафт якбора шифт.

Рубох, ки беҳабар монд,
Ҷанозаи худ бихонд.

Гурусна буд, ноком шуд,
Қиссаи мо тамом шуд.

Рӯбоҳи овораро,
Рӯбоҳи бечораро

Дигар касе надидаст,
Қиссаашро шунидаст.

КАҲКАШОН

(Ривоят)

Роҳи Каҳкашон
Зиннати осмон,

Паҳну парешон
Ситора дар он.

Ку, чора-тадбир
Роҳи беохир,

Донистани он
На коре осон.

Кунанд ривоят
Ба мо ҳикоят:

— Як рӯзе деҳқон
Аз сари хирмон,

Кашондааст коҳ;
Дар нимаи роҳ

Халта даридаст
Деҳқон бидидаст.

Хеста сари вақт
Тӯфони пуршаст,

Кахро рабудааст
То кучо раҳ ҳаст.

Ду кутби олам
Ки дур буд аз ҳам,

Ба ҳам пайвааст,
Шаҳдаш шикастаст.

ЗАМБЎРИ СУРҲ ВА ЗАМБЎРИ АСАЛ

(Ривоят)

– Ба чони нимтаи худ
Ин қадар ташвиш чӣ буд?

Рӯзи дароз дар парвоз
Чанги гулҳо диҳӣ ғоз.

Кори ту ширачинӣ,
Ҳаргиз бекор нашинӣ.

Ду поят машки тайёр,
Дарунаш чизи бисёр.

Бо азоб хона равӣ,
Пухта асал, боз давӣ.

Доимо дар рафтуо,
Монанди боди сабо.

Маҳсули меҳнати ту,
Роҳати заҳмати ту,

Ба кӣ насиб мекунад,
Ҳузурашро кӣ бинад?

– Оруасал номи ман,
Пухта гардад хоми ман.

Хонаам пури асал,
Доруи дарди касал.

Комҳо ширин месозам,
Пӯшида нест розам.

Хизмати мардум кунам,
Танбалӣ маҳкум кунам.

МАҶЛИСИ ХОСА

(Ривоят)

Харгӯши гӯшдарозе
Участка сардор шудааст,
Замини кишт саросар
Дубора шудгор шудааст.

Хоҷагии пахтакор
Акнун сабзикор шудааст,
Кишти дигар зироат
Партову хорзор шудааст.

Ҳосили рӯёнида
Қисме, ки буд пӯсида
Ба харгӯшон фиристод.
Инро дида ҳайвонот
Омаданд ҳама бар дод.

Мегӯянд, ки соли нав
Хурӯс сардор мешавад,
Замини кишт саросар
Зи нав шудгор мешавад.

Ба ҷойи сабзипоя
Бин, ғаллазор мешавад.
Бешубҳа ҳосили он
Барои мурғон равад.

Мабодо хирси бадчаҳл
Ба моён сарбон шавад,
Нархи асал дар ҷаҳон
Сад карат арзон шавад.

Қавме, ки зоти хирсанд
Баҳра аз он мебаранд,
Ҷони худ дода аз каф
Ҷони ӯро меҳаранд.

Надонем соли дигар
Боз навбати кӣ бошад,
Аз интиҳоби сардор
Ҷоидае чӣ бошад?!

Дар ин бора ҷонварон
Маҷлиси хоса доранд,
Надонам зери коса
Аз чӣ нимкоса доранд?!

РОҲИ УМР

Дар кафи дашти сӯзон
Хазандагон бисёранд.
Сангпушту харгӯшакҳо
Аз ҳама бешуморанд.

Дар таги як теппае
Харгӯшаке макон кард,
Дуртар аз он сангпуште
Зиндагӣ он замон кард.

Барои ҳамсоягон
Чашмае буд дар миён,
Зи оби ҷонбахши он
Хуррам буд он биёбон.

Бошандагони ин ҷо
Об зи он менӯшанд.
Сари сарчашма ҳар рӯз
Ба маслиҳат мекӯшанд.

Дар сари минбар рӯзе
Харгӯшаки алусе,
Зинакӯбон баромад
Ба мисли наварӯсе.

Он сангпушти суствадам
Аз ҳама охир омад.
Пойҳо гузошта бардам
Аз остона даромад.

Инро дида харгӯшак
Ба ҳоли ӯ бихандид,
То ки сангпушт наранҷад,
Забони худро газид.

Пас, бо як карру фар
Ба сӯҳбаташ бикард сар:

Агар бошад бемалол,
Медиҳамат як савол:

Эй, ту сангпушти лаванд,
Пойҳоят дар басту банд!

Ин қадар ту сустқадам,
Надонам, аз кӣ ту кам?
Аз ин ҷо то ҷаҳаннам
Меравам ман ба як дам.

– Рост, аст, ки ту ҷаққонӣ,⁷⁶
Дар роҳи умр равонӣ,
Дар ин ҷаҳони фонӣ
Ним аср ҳам намонӣ.

Маро, ки ту мебинӣ,
Бодпову чолок нестам.
Дар роҳи байни асрҳо
Рахти сафар бубастам.

⁷⁶ Ҷаққон – ҷусту чолок.

БАБР ДАР ҚАФАС

Бабре дар чангал мезист,
Намедонист, ки ғам чист?

Бо гиру дори тақдир
Набудааст ҳеч тадбир.

Чун ба доми марг афтод,
Пайваста мезад ӯ дод.

Ўро дар қафас карданд,
Оварда ҳабс карданд.

Бурданд ба шаҳри калон,
“Боғи ҳайвонот” макон.

Аз гӯшти аспу харон
Хӯроқӣ буд фаровон.

Мардум тамошо доранд,
Аз он дар ифтихоранд.

Надонанд бечора бабр
Осмони сина пурабр.

Хело ҳам ботамкин аст,
Аз чӣ чунин ғамгин аст?

Оқиле гуфта чунин:
Аҳволи ўро бубин —

Ҳарчӣ дошт ӯ, шуд ҷудо,
Акнун дорад илтиҷо.

То бидиҳанд озодӣ,
Умрест кунад ӯ шодӣ.

БЕЧОРА РҶБОҲ

Гӯш кун ҳикоят
Созам ривоят:

Дар канори чӯл
Дар соҳили кӯл,

Рӯбоҳе мезист
Надонад ғам чист?

Мечуст паноҳе
Дар сари роҳе,

Шабона ҳангом
Гузоштаанд дом.

Бечора Рӯбоҳ
Гум зада аз роҳ,

Бар сари дом рафт
Замин мисли каф,

Таркид, фурӯ рафт,
Дасту поро баст.

Ҳамон шуд, ҳамон
Дигар шуд замон.

Дур аз биёбон
Рӯбоҳак зиндон,

Боғи ҳайвонот
Намуд ҳикоёт.

ПИРИ ХОРКАШ

Дида қабои Хорпушт
Рӯзе бишӯрид Сангпушт:

– Мӯйсафеди кӯзапушт
Дастаи хоре ба пушт;

Чайраро хеши наздик
Чӣ гуна бар ман шарик?!

Гар биафғӣ дар оташ,
Ман мешавам чафокаш.

Чомаро аз бар бикаш,
Лаззати армон бичаш!

– Мондаӣ дар мағзи санг,
Зиндаю дар ғӯри танг.

Айби худат буд, ки кам,
Маро намой мулзам.

Сангро ба санг мезанам,
Оташе пайдо кунам.

Дар оташи пурсӯзат
Сияҳ бигардад рӯзат.

Айбро кунад нобино,
Гунге аз ӯ норизо.

Санге, ки бар ту раво,
Хоре ба дардам даво.

Бобои хоркашам ман
Пири корвонкашам ман.

ЧИСТОНҲО

Ҳамранги тарбуз аст он,
Ғунҷоиш дорад ҷаҳон.

Раги замин чӣ бошад
Хуни беранг чӣ бошад?

Сандуқчаи зулбиё
Дарун пури мӯмиё.

Чашмбанди офтоб аст он
Сароби деҳқон аст он.

Ҳама ҷо рӯбад
Набошад ҷӯроб,
Ҷавоби онро
Аз табиат ёб.

Дар бари кӯҳсор
Дарича дидем.
Даруни хона
Парича дидем.

Ба мисли ҷӯроб
Суфари об занад.
Нарӯфта ҷоро
Худро ба хоб занад.

Ҳеч гаҳ нахобад
Дар хонаи худ.
Сайргоҳи он буд
Осмони кабуд.

Ҳамранги чон ширин аст
Ҳамроҳаш захири кин аст.

Дар гӯри кӯҳна
Меҳҳои заррин,
Бе ӯ набошад
Таом ҳам ширин.

Аз ҷинси сим аст
Наояд ба кор,
Ҳаргиз нахобад
Чун об аст бедор.

Ҷавобҳо: Глобус, дарё ва об, чормағз, абр, бод, кӯл,
мижа, дуд, асал, сабзӣ, симоб.

МУНДАРИЧА

ВАТАННОМА

Ватан	14
Беҳтарин гулшан	15
Савганд.....	16
Шайдои Ватан	17
Кишвари озод	18
Бўйи Ватан.....	19
Зебо Ватанам	20
Кишвари зебоям ту.....	21
Кухан Бухоро	22
Себи Самарқанд	24
Баҳори тоза	25
Барфи баланд.....	26
Иди табиат	27
Баҳори Бухоро	28
Қиёми тобистон.....	29
Бузургони Бухоро	31
Аҳмади Дониш	32
Ба ёди устод	34
Абдурауф Фитрат	35
Фидоиёни роҳи ҳақ	36
Аббос Алиев	38
Абдулқодир Муҳиддинов	40
Муҳаммадҷон Васфии Бухорой	42
Деҳа	44
Қатора.....	45
Роҳи дарё.....	46
Панди дарё.....	47
Арзи сипос	49
Соктаре.....	50
Ҳусни диёр.....	50

НУРИ ДИДАИ БОБО

Салом, мактаб!	52
Иди модарон	53
Бозии тақдир.....	54

Мақоми устод	55
Васияти муйсафед.....	56
Шодии укаҳоям	58
Меҳмони ноҳонда.....	59
Савол	60
Таронаи соли навӣ.....	61
Тӯҳфаи Барфӣ Бобо	62
Қадри суҳан	63
Пашша	64
Лақаб	65
Муаллима	66
Савғои хуб.....	67
Кӣ дорад?	68
Одат	69
Маслиҳат	70
Феъли сағона	71
Ду кутби табиат.....	72
Гули барф	73
Имтиҳон	74
Иди “Алифбо”	75
Калимасозӣ	76
Чӣ рӯзи фирӯз?!.....	77
Таърихи зинда	78
Фасли наслҳо	79
Ҳайкали тайёр	80
Таърифи бечо.....	81
Дуои Модар.....	82
Забони ширин	83
Музди китоб.....	84
Чархфалак	85
Бозгашти аскар	86
Арз	87
Танбал	88
Дарси “Одобнома”	89
Дарси забон.....	90
Тай-тай!	91
Мактаби деҳаи мо	92
Шогирди содиқ.....	93
Бозгашти сарбоз	94
Шарпартонӣ.....	95

Чаноза хонад	96
Баҳонаҷӯӣ	97
Дарси хуб	98
Чеғи хурӯс	98
Одоби меҳмондорӣ	99
Файзи хонадон	100
Ҳамраҳи шайтон	102
Занги бесадо	103
Қӯраги як дам	104
Асоси зиндагонӣ	105
Бӯйи нон	106
Ёбӣ ҷазоят	107
Хоби фароғат	108
Кистам ман?	110
Паҳлавони Ватан	111
Бори ҳаёт	112
Абри боғбон	113
Панди хуб	114
Қашни бобоям	115
Қадри дӯсти	116
Дуои момо	117
Кори савоб	118
Савоби об	119
Посбони хона	120
Салими нусхабардор	121
Асоси ҳаёт	122
Мурғи ғамгин	123
Хоби бад	124
Ронанда	126
Саломат канӣ?	127
Сатрҳои садоқат	128
Сангаму сахтам	129
Токи гирён	130
Ҷавоби савол	131
Бо даҳони воз	132
Хотираи бобоям	133
Ҷавобу савоб	134
Дарё дидем	135
Бо ҳама ҷангӣ	136
Ба фарзанд	137

Орзӯи ман	138
Таҷлили Наврӯз	139
Баҳо	140
Сеҳри табиат.....	141
Дугонаҳои пурдон.....	142
Табиат интизор аст	143
Баҳти шоир	144
Муъҷиза	145
Сарфарозӣ.....	146
Хаста набошӣ	147
Фасли хуррам.....	148
Ана, парасту омад	149
Зарбаи Фарҳод.....	150
Кӯҳнавард	151
Муаммо	152
Табрики мардона	153
Баҳория	154
Бобои деҳқон	155
Ранги зиндагӣ	156
Бӯи гулҳо	157
Соли нави меросӣ.....	158
Иди баҳор.....	159
Чароғи осмон.....	160
Базми Соли нав	161
Наврӯзи олам	162
Суруди наврӯзӣ.....	164
Ҳою ҳой!	165
Рӯзи муаллим.....	166
Андеша.....	167
Рӯбоҳ	168
Эзорсурхак.....	169
Шохзода	170
Асои Падар	171
Дар ғами сармо.....	172
Тимсоҳ.....	173
Ҳодии танбал.....	174
Шодии Модар	175
Фарзанди оқил.....	176
Набераи меҳрубон.....	177
Қурби баҳо	178

Арзи мо	179
Тиранмоҳ.....	180
Дӯст	181
Асп.....	182
Шикор.....	183
Дар пост	184
Пахтачинӣ	185
Ибрат	186
Ифтихори мо.....	187
Номгузорӣ.....	188
Баҳси меҳнат.....	189
Гурбаи бераҳм	190
Сайди бобарор	191
Севанчӣ	192
Таронаи баҳорӣ	193
Сабза.....	194
Хонаи моҳ	195
Ба хонанда.....	196
Ташнаи дидор	197
Мурғи зирак.....	198
Забондон	199
Боғи бобоям	201
Меҳрубонӣ	202
Табрикнома	203
Иди Соли нав.....	204
Чавоби бобо	205
Фасли сармо.....	206
Нишона.....	207
Иди бонувон	208
Меҳмон.....	209
Тарбият.....	210
Хоби ширин	211
Дарахтон.....	212
Дарди бедаво.....	213
Сирри пурдонӣ	214
Чавлонгоҳ.....	215
Бобо	217
Ғамхорӣ.....	218
Бачаи пурдон	219
Усто.....	220

Дугона	221
Нок.....	222
Ҳадяи идона.....	223
Дарси меҳнат	224
Рафтори номатлуб	225
Мужда.....	226
Дар меҳмонӣ.....	227
Тӯҳфаи бобо.....	228
Аз шер натарсем.....	229
Меҳмони нав.....	230
Қоидадон	231
Борон	232
Лола	233
Пахтакор.....	234
Рубоҳаки ҷодугар	235
Пири имон.....	236
Қадри ҳунар	237
Гулхона.....	238
Ҷанги табиат.....	239
Муъҷизаи табиат	240
Кореву боре.....	241
Модари миллат	242
Қадоме ширин?.....	243
Тарс.....	244
Сардори синф	245
Зодруз.....	246
Муъҷизаи муқалам.....	247
Одат	248
Ифтихор	249
Ба духтарам Замира	250
Дастёр.....	251
Чаро доғ?.....	252
Ҳасли зимистон.....	253
Шумораи ситора.....	254
Ҳардои фирӯз	256
Дугонаҳо	257
Боғи дилкушо	258
Орзуи ширин	259
Устои пурдон	260
Ҳавас кунед.....	261

Ҳифзи табиат	262
Файзи баҳор	263
Тутафшонӣ	264
Санчиш	265
Чазо	266
Мошон кучо шуд?	267
Оби чашм	268
Тухми вафо	269
Шамъ	270
Бозор	271
Кони ранг	273
Дарди дандон	274
Нест чой	275
Мочаро	276
Бечора моҳ	277
Лойбозӣ	278
Номабар	279
Бозӣ ба бозӣ	280
Офтобпараст	281
Поянда бод	282
Кайҳоннавардон	283
Таълими меҳнат	284
Гулхона	285
Чуфти ситора	286
Абри гузар	287
Туйхона	288
Зери рақам шуд	289
Вазифаи ҷавонон	290
Нишона	291
Дузди ро кам кун	292
Дар гирди гулхан	293
Меҳмон	294
Давраи таътил	295
Суруди асп	296
Гунчишкак	297
Орзуи танбал	298
Зағора моҳӣ	299
Меҳри Модар	300
Боми осмон	301
Чодари офтоб	302

Гулдаста	303
Гиряи осмон.....	304
Чазои якрав.....	305
Лоф	306
Дугонаҳо ку?!	307
Лӯхтаки гирён.....	308
Асали бобо – Бону	309
Имтиҳон	310
Зеби диёр.....	310
Хоҳиши Модар	311
Хоб.....	312
Дарси баён	313
Чуфти мусича	315
Машъали хотира.....	316
Дар рӯзи ид	317
Саломи пагоҳ.....	319
Боғи афсонавӣ	320
Тайёра.....	321
Хонасозӣ	322
Наврӯзи ҷонона	323
Арзи вафо.....	324
Посбони дар.....	326
Ҳаками вақт	327
Офати ҷон	328
Фарзанди доно.....	329
Бонуи кӯдакистон.....	330
Хоҳаракон	331
Ҷон медихем.....	332
Роҳи рӯфта	333
Оби равон.....	334
Лаззати баҳор	335
Забони мурғон	336
Посбон.....	337
Аждар	338
Бозӣ.....	339
Чароғи Замин.....	340
Баҳои аъло	341
Тобистон.....	342
Саволи бечавоб.....	343
Машварат	344

Модари ғамхор	345
Хоҳарчаи ман	346
Кори савоб	347
Боғи пурмева	348
Забони модари ман.....	349
Коза.....	350
Ташвиши Модар	351
Хоҳари дидадаро	352
Боиси шодӣ	353
Посбони сар.....	354
Ҳут-ҳут	355
Тут.....	356
Фаслҳои сол.....	357
Шаршара	358
Чӯл.....	359
Модари хубтар зи чон	360
Натиҷаи ранҷ	361
Баҳор	362
Хонандаи пешқадам.....	363
Тӯҳфаи беҳтарин	364

ХОТИРОТИ ДУ САФАР

Шаҳри Нью-Йорк.....	366
Боғи миллии Нью-Йорк	370
Муқаддима.....	373
Ҳайкали Озодӣ	374
Шаршараи Ниагара	376
Калифорниё	378
Манхетен.....	381
Глобус	383
Амрико	385
Шаҳрванди Амрико	391
Чӣ гуна аст Амрико!	394
Пизишкони бесавод	396
Дилозор	398
Хоб додари марғ	399
Забондон	401
Ту чони чонам.....	402
Сардор	403

КАҲКАШОНИ ХАЁЛ

Айби моро мачӯед.....	406
Дебоча	406
Арзи Зоғи ало	407
Чавоби Булбул	408
Арзи Муш	409
Чавоби Гурба	409
Арзи Сағ	410
Чавоби Ғусфанд	411
Ғазаби Гов	412
Арзи Мӯрча.....	413
Чавоби Шер	414
Шикояти Шағол.....	415
Чавоби Гург	416
Арзи Хар	417
Чавоби Асп	418
Арзи Фил.....	419
Арзи Заргӯш	420
Шикояти Гурба	421
Шикояти Буз	422
Арзи Шутур	423
Хотима.....	424
Қиссаи Гург ва Рӯбоҳ.....	426
Каҳкашон	430
Замбӯри сурх ва Замбӯри асал.....	431
Маҷлиси хоса.....	433
Роҳи умр.....	435
Бабр дар қафас.....	437
Бечора Рӯбоҳ.....	438
Пири хоркаш.....	439
Чистонҳо	440

Аз фарзанди азизу меҳрубонам Шерзод Гулов, ки дар ҷараёни наشري ин китоб ҳамеша ҳамроҳ ва аз лиҳози моддӣ ҳамеша кўмакрасони ман буд, падарона розӣ ва мамнунам. Аз дўстони донишманд ва арҷмандам Таваккал Чориев, Ҷаъфар Мўҳаммад ва Мўҳсин Пурмўҳсинӣ, ки кўмакҳои худро аз ин банда дарег надиштаанд, сипосгузорам.

АСАД ГУЛЗОДА БУХОРИЙ

КУЛЛИЁТ

3 томлик

2-том

*Шеърлар, дostonлар, ривоятлар, топишмоқлар.
Болалар ва ўсмирлар учун*

Тоҷик тилида

Мухаррир *Р. Исаева*

Бадий муҳаррир *Ҳ. Ҳудойбердиев*

Техник муҳаррир *Б. Ирисбоев*

Мусахҳих *З. Ирисбоева*

Саҳифаловчи *З. Расулов*

Лиц. АИ № 111. Босишга 20.12.2017 йилда рухсат этилди.

Бичими 84x108 ¹/₃₂. Ҳажми 28,5 б.т.

Адади 300 нусха. Шартнома № 8. Буюртма № 57/2.

«YANGI NASHR» нашриёти,

100115 Тошкент, Чилонзор кўчаси, 1-уй.

Тел.: (99895) 197-79-04

Оригинал «Bilik-Print» МЧЖ корхонасида тайёрланди.

100115 Тошкент, Чилонзор кўчаси, 1-у.

«ADAD PLYUS» МЧЖ босмахонаси.

Тошкент ш., Чилонзор тумани, Бунёдкор кўчаси, 28.